

Հայ Դատը Հետաքննութիւն Կը Պահանջէ՝ Իսրայէլէն Ազրայէժան Արտածուող Զէնքերու Հարցով

Ամերիկայի Հայ Դատի յանձնախումբը կոչ ւրած է Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան, որ պաշտօնական հետաքննութիւն բանայ Իսրայէլէն Ազրայէժան կատարուած հաւանական ապօրինի արտածումներուն հարցով, որոնք կրնան կապ ունենալ 2017ի Յուլիսին՝ Իսրայէլեան անօդաչու սարքով մը Արցախի վրայ կատարուած յարձակումին հետ: Նշեալ յարձակումին ընթացքին կրնան գործածուած ըլլալ ամերիկեան արտադրութեամբ գործիքներ:

Նախարարութեան յղուած նամակին մէջ, Հայ Դատը կը յիշեցնէ, թէ Իսրայէլի իշխանութիւնները արդէն իսկ կը հետաքննեն նշեալ սարքով Արցախի դիրքերէն մէկուն վրայ յարձակած Իսրայէլեան «Aeronautics Defense Systems» ընկերութիւնը, որուն ներկայացուցիչները կրնան պաշտօնապէս ամբաստանուիլ: Իսրայէլ արդէն իսկ ընկերութեան խլած է արտածումներու արտօնագիրը:

Յիշեցնենք, որ այս անօդաչու թռչող սարքերու արտադրութեամբ զբաղող նշեալ Իսրայէլեան ընկերութեան պաշտօնէաները, իրենց արտադրութեանց փորձարկման ժամանակ՝ Ազրայէժանի պահանջով, յարձակած էին հայկական դիրքերու վրայ, առանց մարդկային զոհեր պատճառելու: Հակառակ անոր որ սարքը չէր կրցած թիրախը հարուածել, անոր պատճառով վիրաւորուած էին երկու հայ զինուորներ:

Ամերիկայի Հայ Դատի յանձնախումբը նախարարութենէն պահանջած է յստակացնել, եթէ ամերիկեան զէնքերու արտածումներուն մասին օրէնքներու խախտումներ արձանագրուած են Իսրայէլեան ընկերութեան կամ Ազրայէժանի կողմէ, միաժամանակ շեշտելով, որ Հայաստանի եւ Արցախի դէմ Պաքոյի յարձակողապաշտ քայլերը խոտոր կը համեմատին ամերիկեան շահերուն, յատկապէս՝ շրջանին կայունութիւնը ապահովելու գծով:

Հովանաւորութեամբ Գանատայի Հայոց Թեմի առաջնորդ Բաբգէն Սրբ. Արք. Չարեանի, նախագահութեամբ Արթուր եւ Ալիս Մարգարեաններու, նախաձեռնութեամբ ՀԱԸՄ Գանատայի Շրջանային վարչութեան, կազմակերպութեամբ ՀԱԸՄ Լաւալի վարչութեան եւ պատասխանատուութեամբ՝ մարզական խաղերու մարմնի ատենապետ եղբ. Հրաչ Տէր Սարգիսեանի, Օգոստոս 30ին, Լաւալի մէջ տեղի ունեցաւ բացումը ՀԱԸՄ Գանատայի շրջանի 48րդ -

Թորոնթոյի ՀՕՄԻ Ամենօրեայ Վարժարանը Իր Դռները Բացաւ՝ 640 Աշակերտներով

ՀՕՄԻ Վարժարանի աշակերտութիւնը վերամուտի օրը, Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ:

Սեպտեմբեր 4ին, ՀՕՄԻ «Ռուբինա» մանկամտօրի, «Պապայեան» մանկապարտեզի, «Գոլդէյն» նախակրթարանի եւ «Լափոյեան» երկրորդականի 2018-2019 տարեշրջանը սկսաւ շուրջ 640 աշակերտներով:

Առաւօտուն, աշակերտական եռուզերն ու աղմուկը լեցուցած էին Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ եւ Հայ Կեդրոնի շրջափակը: Շուտով աշակերտներն ու ուսուցչական կազմը տեղաւորուեցան եկեղեցւոյ մէջ ստանալու համար բարեբեր տար-

ւան մը օրհնութիւնը:

Բացումը սկսաւ Տէրունական աղօթքով, Գանատայի եւ Հայաստանի քայլերգներով, ապա խօսք առաւ վարժարանի տնօրէն՝ Բաբգէն Սարգիսեան, որ ան նշեց, թէ՛ վարժարանը իր 40րդ տարեշրջանը կը թեւակոխէ:

Սրտի խօսք արտասանեց եւ աշակերտներուն եւ ուսուցչական կազմին իր օրհնութիւնները տուաւ եկեղեցւոյ հովիւ՝ Հայր Գեղարդ Ծ. Վրդ. Քիւսպէկեան եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ հովիւ Եղիա Ծ. Վրդ. Գիրէճեան:

ՀՕՄԻ Վարժարանի տնօրէն Բաբգէն Սարգիսեան

տելով թէ՛ պատիւ եւ պատասխանատուութիւն է ունենալ նմանօրինակ ամենօրեայ Հայ Վարժարան մը, որ Օնթարիո նահանգին մէջ միակն է, իսկ համաԳանատական մաշտապով՝ երկու ամենօրեայ վարժարաններէն մին:

Այնուհետեւ, յաջող եւ օրհնեալ տարեշրջանի մը համար աղօթքներ մատուցեցին Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ հովիւ Գեղարդ Ծ. Վրդ. Քիւսպէկեան եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ հովիւ Եղիա Ծ. Վրդ. Գիրէճեան:

ՀԱԸՄԻ 100ամեակին նուիրուած Գանատայի Շրջանի 48րդ Մարզախաղերը Կայացան Լաւալի Մէջ

ՀԱԸՄԻ գանատայի շրջանային խաղերու բացման հանդիսութիւնը, Օգոստոս 30ին, Լաւալի մէջ:

մարզախաղերուն, որոնք նուիրուած էին ՀԱԸՄԻ հիմնադրութեան 100ամեակին:

Մարզական խաղերուն մասնակցեցան 250 մարզիկներ, որոնք ժամանած էին Սոնթթալէն, Թորոնթոյէն, Գալիֆորնիայէն, Ֆրանսայէն, Վանգուվըրէն, Համիլթընէն եւ Գեմպրիճէն:

Սրբազան Հօր օրհնութեամբ, մարզախաղերուն մեկնարկը կատարուեցաւ ջահավառութեամբ, Օգոստոս 31ին Լաւալի Հայոց Ցեղասպանութեան յուշարձանին առջեւ, որմէ ետք, աւելի քան 350

անդամներ՝ ՀԱԸՄական սկաւտներ, մարզիկներ, ՀԱԸՄ Կամքի փողերախումբի անդամներ, քոյր միութիւններ եւ կազմակերպութիւններու անդամներ քայլարշաւով մը Լաւալի Հայ Աւետարանական եկեղեցիէն ուղղուեցան Լաւալի Հայ Կեդրոն:

Հայ Կեդրոնին մէջ գեղարուեստական յայտագիրը սկսաւ Հայաստանի եւ Գանատայի քայլերգներով, որոնց ընթացքին սկաւտները դրօշակի արարութեամբ բարձարցուցին ՀԱԸՄԻ դրօ-

շակները:

Քայլերգներէն ետք՝ ջահը փոխանցուեցաւ երեք տարբեր սերունդներու: Սուրիոյ նշանաւոր մարզիկ, կարճ վազքի եւ ոստումի ախոյեան եղբ. Սերոբ Կիրակոսեան ջահը յանձնեց Սուրիոյ եւ Լիբանանի երկար վազքի ախոյեան եղբ. Բիւզանդ Լախոյեանին: Որմէ ետք վերոյիշեալ երկու ախոյեան եղբայրները միասնաբար ջահը յանձնեցին երիտասարդ մարզուիի քոյր Թինա Կարապետ շար. տես էջ 5

«Եթե Ղարաբաղը ինձ չտեսնի, մենք ապրենք ոչ, մեկ կարգիչներին պիտի հանձնենք Հայ ժողովուրդի այլ կրթությունները համար իբրև պահանջարկ ներկայանալու»:

Հրաչ Մելկոնյան

Կազմակերպություն՝
Հ.Յ.Դ. «Մ. Թեֆերեան» կառավարման-Թարգման

ՅՈՒՆ - ԵՐԵԿՈՅ

Նուիրում՝ Ազգային և Կուսակցական գործիչ՝
ԸՆԿ. ԴՐԱՅՐ ՄԱՐՈՒԻԵԱՆԻ

կը բանախօս՝
ընկ. Խաժակ Մկրտիչեան

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 14 Սեպտեմբեր 2018, Երեկոյեան ժամը 8-ին,
Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի թատերասրահին ներս:

Մուտքը ազատ

Your Home will advertise worldwide 24/7 until it's Sold

Hratch & Alex Melconian

Broker & Sales Representative

Call us today for builders pre construction Condo and home packages

office: 416.494.7653
Direct: 416.417.5626

TorontoRealEstateGTA.com
Remax, Hallmark Realty Ltd, Brokerage

SOLD

Harry & Alex Melconian
RE/MAX 416-494-7653

Տուներու և Կալուածներու համար դիմեցէք մեզ
Serving our Community for 30 years

ՀԱՅ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Ռուբինա Մասնաճիւղ
Թորոնթօ

Համալսարանական
Մրցանակ-Կրթաթոշակներ
2018 - 2019 տարեշրջանին համար

Հ.Օ.Մ.-ի Թորոնթոյի Ռուբինա մասնաճիւղը 1997-էն ի վեր հաստատած է համալսարանական մրցանակ-կրթաթոշակներ՝ Հայ ուսանողներու համար:

2017-2018 տարեշրջանի դիմումագրերը կընդունուին հետեւեալ Կրթաթոշակներուն համար:-

- ◆ Երկու (2) Կրթաթոշակներ՝ համալսարանի Առաջին տարուան համար.
- ◆ Մէկ (1) Կրթաթոշակ՝ համալսարանի Մագիստրոսի կամ աւելի բարձր ծրագրին համար (Master, or PhD degrees).
- ◆ «Դո Նաճարեան» Կրթաթոշակ՝ համալսարանի որեւէ տարուան կամ ծրագրին համար (Bachelor, Master, or PhD degrees):

Ընտրութիւնը կը կատարուի բարձրագոյն նիշերու եւ հայ գաղութէն ներս կամաւոր ծառայութեան հիման վրայ:

**Դիմումագրերը կ'ընդունուին մինչեւ
Սեպտեմբեր 30, 2018**

Սոյն Մրցանակ - Կրթաթոշակները հաստատուած են Օնթարիոյի մէջ բնակող լիաժամ հայ համալսարանական ուսանողներու համար:

Դիմումագրերը կարելի է ստանալ այցելելով
www.ars-canada.ca կայքէջը եւ ընտրելով "Toronto Roubina":

ՀՕՄ-ի Թորոնթոյի
«Ռուբինա» Մասնաճիւղ
25-րդ Տոհմիկ Օր

Նուիրում՝
Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան 100-ամեակին

Զօնում՝
Հայոց Թագաւորական Տոհմերուն
Ուրարտական, Արտաշէսեան, Արշակունեաց,
Բագրատունեաց և Կիլիկեան

ՀԱՅՈՑ ՓԱՌՔԸ

Մասնակցութեամբ՝
ԷԼԻ ՊԷՊԵՐԵԱՆԻ և իր նուագախումբին
Հրաւիրում Մոնթրէալէն

Արքայական Տարագներու Յուցադրութիւն

Ճոխ Յայտագիր
Խրախճանք
Հայկական Ամանդական Խոհանոց

Շաբաթ, 1 Դեկտեմբեր, 2018
Երեկոյեան ժամը 6:30ին

Հայ Կեդրոնի սրահէն ներս, 45 Hallcrown Place, Toronto
Մուտքի նուէր՝ \$80 Մինչև 25 տարեկան՝ \$50

Տոմսերու համար դիմել՝
Վիքթորիա Խաչերեանին 905-472-5487
Բրիսթին Անտիսեանին 905-626-2597

Ձեռնարկի հասցիքէն մաս մը պիտի նուիրուի Հայաստանի
Պետականութեան նպաստող ՀՕՄ-ի ծրագիրներէն մէկուն

«Միքայել Ոսկանեան Եւ Ընկերներ»․ Անդրանիկ Ելոյթ Թորոնթոյի Մէջ

Թ. Տ.

Ընտանեկան հաւաք մը ըլլար կարծես. հարազատներով, տան մէջ նստած՝ ուրախ-գուարթ, համադամ ուտելիքներ ու գինի սեղանին, իրերայաջորդ երաժշտութիւն ու երգ, իրարու ընդելուզուած ծանօթ ու անծանօթ մեղեդիներ՝ հինն ու նորը միախառն, ծափեր ու պարեր, հակիրճ ընդմիջումներուն՝ տեղ-տեղ զրոյցներ...:

Այսպիսին էր Համազգայինի Գլխավոր մասնաճիւղի կողմէ կազմակերպուած՝ «Միքայել Ոսկանեան Եւ Ընկերներ» (Miqayel Voskanyan & Friends 'MV') երեկոն, Ուրբաթ՝ 6 Յուլիս 2018-ին, Հայ Կեդրոնի սրահէն ներս, որուն բացումը կատարեց մասնաճիւղի փոխ-ատենապետ՝ Արա Հասրաճեան: Հակիրճ ներածականէն ետք, ան կը հրափրէ երաժիշտները՝ թառահար եւ երգող Միքայել Ոսկանեան, «սաքսիֆոն»ի վրայ՝ Դաւիթ Մելքոնեան, դաշնակահար Արման Փեշմալջեան, պաս կիթառի վրայ՝ Գուրգէն Ղազարեան, իսկ հարուածային գործիքներ՝ Մովսէս Ղազարեան: Կազմուած՝ 2011-ին, բազմաթիւ երկիրներ շրջած, հռչակատու փառատօներու իրենց մասնակցութիւնը բերած, մրցանակներու դափնեկիր՝ «Միքայել Ոսկանեան Եւ Ընկերներ»ը Թորոնթոյի մէջ ահաասիկ իր անդրանիկ ելոյթը պիտի տայ. ծափերու տարափին ներքեւ, դէպի բեմ կը յառաջանան սեւազգեստ երիտասարդները:

Առաջին իսկ կատարումէն, կը լսենք երաժշտութեան զանազան ոճեր. Ժողովրդայինին եկած միացած են «րաք»ը, «Ֆիուժըն»ը, «ճազ»ը. թառը մուտք գործած է «ճազ»ային երաժշտութեան մէջ, մինչ «պաս կիթառ»ն ու «սաքսիֆոն»ը պատշաճեցուածաշուղականին ու դասականին...: Ի վերջոյ դուրս կու գայ անակնկալներով լեցուն, նրբաճաշակ ու համահունչ երաժշտութիւն, տեղ տեղ անհատական կատարումներով, ինչ որ կը յայտնաբերէ իւրաքանչիւր երաժիշտի աստուածատուր տաղանդը:

Սրտամօտ են ի հարկէ Սայաթ Նովան ու Կոմիտասը. թառը կը տանի մեզ դէպի անցեալ, մինչ հարուածային գործիքներուն ստեղծած արթնութիւնը կը վերադարձնէ դէպի ներկան: Իսկ երբ Համշէնէն ու Թիֆլիսէն երգեր կը հնչեն, մեծ հետաքրքրութեամբ կ'ունկնդրենք զանոնք. մեզ քաշողը ոչ միայն իւրայատուկ երաժշտութիւններն են, այլ նաեւ լեզուն: Զիչ անց, փոթորկոտ երաժշտութիւններուն կը յաջորդէ քնքոյշ «Լուսինէ»ն:

Այնքան նուրբ «Մախմուր աղջիկ»ը ալ անի զգայուն ու դիֆիչ կը դառնայ «Միքայել Ոսկանեան Եւ Ընկերներ»ու ինքնատիպ կատարումով: Ընդհանուրովի են կազմակերպողները, համադամ ուտեստեղէնը սիրա-

«Միքայել Ոսկանեան Եւ Ընկերներ»ը Թորոնթոյի մէջ ելոյթի պահուն, Յուլիս 6, 2018:

յօժար տրամադրող արաբերէնով «Նուր» անունը կրող հաստատութեան սեփականատէր Տէր եւ Տիկ Նազար Զաթալեանները: Ձեռնարկի աւարտին, մինչ կենացները ու շնորհատրանքները կը շարունակուին, ծայնասկաւառակի վաճառքի սեղանին շուրջ շարքի կեցած ներկաները կը ծանօթանան նաեւ Միքայել Ոսկանեանի տիկնոջ՝ Լուսինէի հետ որուն նեցուկը կը վայելէ խումբը: Փակագիծ մը բանալով նշենք, որ ծայնասկաւառակներէն օրինակներ տրամադրելի են Համազգայինի Յ. Մանուկեան գրադարանէն:

Ի հարկէ, խումբին գնահատականները կը վերապահուին երաժշտագէտ արուեստագէտներու: Ուշագրաւ է յայտագիրին մէջ ընդգրկուած ստեղծագործութիւններուն այլազանութիւնը, հինէն ու նորէն երաժշտական գործիքներու մէկտեղումը, գործիքները իրենց սովորական բնագաւառէն հեռացնելու եւ այլ երգերու պատշաճեցնելույն հոգին թափելու վերջապէս այն ջերմութիւնը որ կ'արթնայ ունկնդրողին սիրտին մէջ հայրենի, երիտասարդ տաղանդներու ներկայութեամբ:

Փրոֆ. Վռամ Ծերունեան Հայաստանի Մէջ Պարզեւատրուեցաւ Երկու Բարձր Պատուոյ Տիտղոսներով

Փրոֆ. Վռամ Ծերունեան
Յարութիւն Դերձակեան

Հարաւային Գալիֆորնիոյ համալսարանի կառավարչական հմտութիւններու բաժնի հանրային կառավարման ծրագրի ղեկավար, Ամերիկայի Արտաքին Գործոց Նախարարութեան կառավարման «Պետրոսեան կեդրոն»ի գործադիր տնօրէն, «Ռոլինկ Հիլզ Էսթեյթ» քաղաքի քաղաքապետ, աշխարհի հայ իրաւաբաններու միութեան նախկին ատենապետ, ազգային գործիչ ու քաղաքագէտ, իրաւաբան նախկին Պոլսահայ յայտնի փրոֆ. Ֆրանք Վռամ Ծերունեան, իր նախակրթութիւնը ստացած է Պազըրգիւղի Տատեան վարժարանի մէջ, իսկ յետոյ Փարիզի Սամուէլ Մուրատ Մխիթարեան վարժարանէ շրջանաւարտ ըլլալէ ետք, մեկնած է Ամերիկա: Ան Ամերիկայի մէջ նախ վկայուած է Գալիֆորնիա Սթեյթ համալսարանէն, ապա Ուէսթըրն Սթեյթ իրաւաբանական վարժարանէն:

Փրոֆ. Ծերունեան հինգ տարիներէ ի վեր կը դասախօսէ Հայաստանի Ամերիկեան համալսարանին եւ Հայաստանի Հանրապետութեան հանրային կառավարման Ակադեմիոյ գիտական յանձնախումբի, Երեւանի Պետական

համալսարանի, ինչպէս նաեւ Վազգէն Սարգիսեան ռազմական համալսարանի դասախօսութեան թէմաներու գիտութեան բաժնին մէջ:

Իր դասախօսութեան նիւթերն են՝, հանրային կառավարում (Public administration - Governance), Առաջնորդութիւն (Leadership) եւ բանակցութիւն (Negotiation):

Փրոֆ. Ծերունեան Յունիս 2018 ին հրաւիրուած էր Հայաստանի օդային օւժերու հիմնադրութեան 26 ըդ. տարեդարձի հանդիսութիւններուն: Այս հրաւերը եկած էր Ծերունեանի նախկին աշակերտներէն գնդապետ՝ Գագիկ Ասլանեանի կողմէ: Ծերունեան այցելեց Երեւանի մէջ օդայիններու մարզավայրը, ապա Կիւմրիի հայաստանի օդային ուժերու կեդրոն (էր Պէյզ):

Փրոֆ. Ծերունեան 27 Յունիս 2018 ին ՀՀ Պետական կառավարման ակադեմիոյ (ՊԿԱ) կողմէ հիւրնկալուեցաւ եւ հանդէս եկաւ մագիստրոսի ուսման հետեւող ուսանողներու առջեւ, անդրադառնալով հետաքրքրական եւ արդիական թէմաներու, մասնաւորաբար կառավարման ոլորտի մէջ այնքան կարեւոր «բանակցութիւններ-նոր բանակցութիւններ» թէմային: Բանախօսութեան երկրորդ մասին առանցքային նիւթը ամերիկեան կրթութեան ոճն ու փորձառութիւնն էր: Ներկայ գտնուեցան ակադեմիոյ աշխատակազմն ու դասախօսներ: Պետական կառավարման Ակադեմիոյ վերատեսուչ Արսէն Լոքեանի առաջարկով, Փրոֆ. Ծերունեան մանրամասնօրէն ներկայացուց նաեւ իրենց համալսարանին մէջ գործող կարգերն ու բարքերը:

Փրոֆ. Ծերունեան հանրային կառավարման ակադեմիոյ կողմէ պարգեւատրուեցաւ Տոքթորայի տիտղոսով, իսկ Հայաստանի ռազմական ուժերու կողմէ ալ «Պատուոյ Գնդապետ»ի տիտղոսով:

Համազգայինի Գանատայի Շրջանի 39րդ Շրջանային Ժողով

Համազգայինի Գանատայի Շրջանի 39րդ Շրջանային Ժողովի մասնակիցները:

Համազգային հայ կրթական եւ մշակութային միութեան Գանատայի շրջանի 39րդ Շրջանային Ժողովը տեղի ունեցաւ 28 Յուլիս 2018ին, Քընկսթընի Delta Kingston Waterfront պանդոկի ժողովասրահէն ներս, մասնակցութեամբ Մոնթրէալի «Սանահին», Թորոնթոյի «Գլաձոր» եւ Գէյարիձի «Տաթեւ» մասնաճիւղերը ներկայացնող 26 պատգամաւորներու եւ վարչականներու, ինչպէս նաեւ Համազգայինի Կեդրոնական-Վարչութեան Գանատայի ներկայացուցիչ՝ Վիգէն Թիւֆէքճեանի եւ ՀՀԴ Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէի ներկայացուցիչ Ժիրայր Զաքարեանի: Վանգուվըրի «Վարագ» մասնաճիւղը չէր

կրցած ներկայ գտնուիլ, սակայն ուղարկած էր իր տարեկան գործունէութեան տեղեկագիրը, որը կարդացուեցաւ ժողովին:

Միօրեայ ժողովը քննարկեց Շրջանային վարչութեան անցնող տարեշրջանի գործունէութիւնը եւ բանաձեւեց 2018-2019 տարեշրջանի ուղեգիծը: Ժողովի աւարտին, պատգամաւորները միաձայնութեամբ ընտրեցին Շրջանային վարչութեան յաջորդ տարեշրջանի կազմը, բաղկացած ընկերուիներ Ծովիկ Գահվէճեանէ, Մեղեդի Էթիմէճեանէ, Մարալ Հասրաճեանէ, Սալբի Մարգարեանէ եւ Մարալ Պէրպէրեանէ:

ԹՈՐՈՆԹՈՆԻԱՅ
TORONTO HVE

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոհայ» պարասխանապու չէ իր էջերուն մէջ լոյս տեսած ծանուցումներու բովանդակութեան: Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի:

Ֆրանսայի Հայոց Թեմի Առաջնորդ՝ Վահան Եպս. Յովհաննէսեան Թորոնթոյի Մէջ

Յարութիւն Դերձակեան

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբան, Ֆրանսայի Հայոց թեմի առաջնորդ, հայաստանեայց եկեղեցւոյ Երուսաղիմի հայրապետական պատուիրակ, Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Խորհուրդի անդամ՝ Վահան Եպս. Յովհաննէսեան մասնաւոր հրաւերով Թորոնթո ժամանած էր։ Սրբազան հայրը այս պատեհ առիթէն օգտուելով՝ 26 Օգոստոս 2018 Կիրակի առաւօտ, իր օրհնաբեր այցելութիւնը պարգեւեց Ս. Երրորդութիւն հայաստանեայց առաքելական եկեղեցի, ուր Ս. պատարագ մատուցանելով իր պատգամը փոխանցեց։

Վահան Սրբազան հրաշափառի երգեցողութեամբ կազմուած թափօրի ուղեկցութեամբ եկեղեցի առաջնորդուեցաւ։ Ս. խորանին վրայ իրեն առնթերակայ էր գանատահայոց թեմի փոխ առաջնորդ, եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ՝ Զարեհ Ա. Քնյ Ջարգարեան, Ս. սեղանին սպասարկեցին Բրշ. սարկաւազներ Գրիգոր Թոգաքեան, Շահնուր Այնաճեան, Ռոյ Քիւիքաթէ, Նուրիան Իփէքեան, Սեւան Իշխանեան, ինչպէս նաեւ Բրկն. ուրարակիր դպիրներ։ Երգեցողութիւնները խիստ տպաւորիչ կերպով մեկնաբանուեցան դպրաց դասին կողմէ խմբավարութեամբ՝ դպրապետ

Շահէ Ալթունեանի, երգեհոնի ընկերակցութեամբ Տիանա Վանէսի։

Յընթացք Ս. պատարագի Քահանայ հայրը ողջունելով Վահան Սրբազանը, Գանատահայոց թեմի Առաջնորդ Արքար Եպս. Յովակիմեանի, ծխական խորհուրդի եւ յարակից բոլոր մարմիններու անունով բարի գալուստ մաղթեց իրեն, բարեմաղթութիւններ ընելով հրաւիրեց գինք, որ իր պատգամը փոխանցէ։

Սրբազան Հայրը սրտագին շնորհակալութիւնները յայտնեց Գանատահայոց թեմի Առաջնորդ Արքար Սրբազանին եւ եկեղեցւոյ Հովիւ Տէր Զարեհ Ա. Քահանային, որոնք առիթը ընծայեցին իրեն՝ հաւատացեալներու հետ կարենայ աղօթակից ըլլալով։

Վահան Սրբազան Ս. Գիրքէն ընթերցումին մասին խօսելով պատմեց, թէ ինչպէս Գալիլիոյ լիճին մէկ ափէն կանցնին դէպի դիմացի ափը, մինչ աշակերտները կը նաարկէին Յիսուս կը քնանար։ Զօրաւոր փոթորիկէն եւ ալիքներու բարձրացումէն վախցած աշակերտները արթնցուցին Յիսուսը։ Յիսուս ոտքի ելաւ հովն ու ծովը հանդարտեցուց եւ զարմացաւ անոնց թերահաւատութեան վրայ, որովհետեւ երեք տարիէ միասին էին եւ կը տեսնէին, թէ ինչպէս կոյրերը կը տեսնեն,

Ֆրանսայի Հայոց Թեմի Առաջնորդ՝ Վահան Եպս. Յովհաննէսեան՝ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ՝ պատարագէն ետք։

կաղերը կը քալեն։ Աշակերտները սարսափած հիացումով երկրպագեցին Յիսուսին եւ ըսին. «Իսկապէս դուն Աստուծոյ որդին ես»։ Այսպէսով Յիսուս անգամ մը եւս շեշտեց, թէ ինքն է Աստուծոյ որդին»։ Սրբազանը եզրափակելով իր խօսքերը ըսաւ, « հաւատք ունենաք Աստուծոյ հանդէպ, Աստուած գիտէ ձիշդ ժամանակը եւ պիտի կատարէ մեր խնդրանքները, եթէ տեղին են անոնք»։

Յաւարտ Ս. պատարագի կարգ մը հաւատացեալներու հոգիներուն ի հանգիստ տեղի ունեցաւ մասնաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն։ Արարողութիւնը իր ամարտին հասաւ Սրբազան հօր պահպանիչով։ Դպրաց դասին կողմէ երգուած «Որ զշնորհս Աստուածայնի» երգեցողութեամբ ու կազմուած թափօրով Սրբազանը առաջնորդուեցաւ Եկեղեցւոյ ներքնափակը։

Թորոնթոյի Մէջ՝ ՀՅԴ ԳԵՄԻ 46րդ Պատգամաւորական Ժողով

ՀՅԴ ԳԵՄԻ 46րդ Պատգամաւորական Ժողովի մասնակիցները

Օգոստոս 25էն 26, Թորոնթոյի հայ կեդրոնէն ներս տեղի ունեցաւ ՀՅԴ ԳԵՄԻ (Գանատայի Երիտասարդական Միութեան) 46րդ պատգամաւորական ժողովը, որուն ներկայ էին Գանատայի տարբեր շրջաններէն եկած 32 պամգամաւորներ, ներկայացնելով իրենց մասնաձիւղերը՝ «Լեւոն Շանթ» եւ «Բեկոր Աշոտ»՝ Մոնթրէալ ու Լաւալ, «Արամ Մանուկեան»՝ Գեմպրի, «Արշալիր Շիրակեան»՝ Վանգուվըր եւ «Սիմոն Զաւարեան»՝ Թորոնթո։

Ժողովին ներկայ էր ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէի, ԳԵՄԻ ներկայացուցիչ Արա Քրծիքեան։ Հիւրաբար իրենց մասնակցութիւնը կը բերէին նաեւ ՀՅԴ Գանատայի Պատանեկան Միութեան ընդհանուր վարիչ մարմինի, ՀԵԴ Արեւելեան ու Արեւմտեան Ամերիկայի շրջաններու ներկայացուցիչները, ինչպէս նաեւ Վանաձորի ՀՅԴ ԳԵՄԻ ամառնային ժամբարի տնօրէնուհին։

Ժողովին, պատգամաւորները բազմակողմանի քննարկումներ կատարեցին եւ արժեւորեցին միութեան անցնող տարեշրջանի աշխատանքները։

Ժողովի օրակարգի քննարկուող կարեւոր նիւթերէն էին՝ ԳԵՄԻ կազմակեր-

պական առաւել աշխուժացումը, ՀՅԴ - ԳԵՄԻ Վանաձորի ամառնային ժամբարը ու այս տարի իրականացած Սպիտակի ժամբարը, «Արծի» պաշտօնաթերթի հրատարակութեան շարունակականութիւնն ու տարածումը, Հայ Դատի գծով ԳԵՄԻ քաղաքական գործունէութիւնն ու դաստիարակչական այլ ծրագիրները։

Ժողովը յատուկ կերպով կարեւորեց ՀՅԴ ԳԵՄԻ Հայաստանեան ամառնային ժամբարներու ծրագրի ընդլայնումը։ Հիմնուելով անցնող 8 տարիներու փորձին վրայ, որոնց ընթացքին ԳԵՄԻականները Վանաձոր քաղաքին մէջ դաստիարակչական ժամբար իրականացուցած են, որոշուեցաւ անելի մեծ թափով շարունակել գործը ու Սպիտակի ժամբարն ալ դարձնել տարեկան ժամբարային ծրագիր։ Վերոնշեալ ժամբարները հարկաւոր Վանաձորի երեխաներու ծառայած են արդէն, իսկ այս տարւան նոր կազմակերպուած Սպիտակի ժամբարին մասնակցած են 125 պատանիներ։

Երկօրեայ նիստերու ամարտին, ժողովը ընտրեց 2018-2019 տարեշրջանի ՀՅԴ ԳԵՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան նոր կազմը։

Գանատայի Հայոց Թեմի Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Միօրեայ Սեմինար-Աշխատանոց

Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Միօրեայ Սեմինար-Աշխատանոցին մասնակիցները՝ Սրբազան հօր հետ։

Հովանաւորութեամբ Բաբգէն Արք. Զարեանի, Առաջնորդ Գանատայի Հայոց Թեմի եւ կազմակերպութեամբ Ագգային Առաջնորդարանի Քրիստոնէական Դաստիարակութեան Խորհուրդին, տեղի ունեցաւ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու միօրեայ սեմինար-աշխատանոցը, Օգոստոս 25ին, Քինկսթընի մէջ։

Սեմինարի բացումը կատարեց Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, ողջունեց ներկաները իրենց մասնակցութեան համար եւ գնահատեց բոլորին նուիրումը հայ եկեղեցւոյ եւ ծառայութիւնը ազգին։

Քրիստոնէական Դաստիարակութեան Խորհուրդին կողմէ, Թալին Պօղոսեան կատարեց ծանօթացման բաժինը, որուն յաջորդեց աշխատանոցն ու խորհրդածութիւնը՝ Սեմային Պէքարեանին կողմէ։ Ան ընդհանրապէս կեդրոնացաւ Աստուածաշնչային առակներու

վրայ եւ անոնց ուսուցման ձեւին ու կերպին մասին, որոնք արմատ կը ցանեն մանուկներուն եւ պատանիներուն կեանքին մէջ։

Սեմինարի ամարտին, Բաբգէն Արքեպիսկոպոս մասնակից ուսցիչներուն եւ տնօրէններուն ըսաւ, թէ շեշտը պէտք է դնենք դաստիարակութեան վրայ։ Կիրակնօրեան այն վայրն է ուր ընտանիք, եկեղեցի եւ դպրոց իրար կը հանդիպին եւ մանուկը ծնարկիտ հաւատքով կ'ապրի, կ'աճի ու կը հարստանայ։

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը կեդրոնացաւ նաեւ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու կարեւորութեան, դերակատարութեան եւ անհրաժեշտութեան մասին։ Ան մեծապէս գնահատեց կամաւոր ուսուցիչներն ու տնօրէնները, որոնք միայն բարին կը սերմանեն մեր մանուկներուն հոգիներուն եւ սրտերուն մէջ։

Վանգուվերի Մէջ Հիմնուեցաւ ԶՄԸՄԻ Նոր Միաւոր

Կ. Սաղտըճեան-Տէր Յակոբեան

18 Օգոստոսը Վանգուվերի հայ գաղութին համար պատմական օր մը հանդիսացաւ:

Արդարեւ, Գանատայի Առաջնորդ Բարգէն Արք. Չարեանի ներկայութեամբ եւ մասնակցութեամբ՝ ԶՄԸՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Մոսիկ Թովուզեանի, Գանատայի Շրջանային վարչութեան ատենապետուհի Լիոնի Սարմազեանի, Շրջանային վարչութեան անդամ Տանի Մարկորեանի եւ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Վահէ Անտոնեանի տեղի ունեցաւ Վանգուվերի ԶՄԸՄԻ հիմնադրումը: Անկա կը հանդիսանայ ԶՄԸՄԻ մեծ ընտանիքին կրտսերագոյն միաւորը:

Գաղութը հինէն ի վեր ունէր ԶՄԻ եւ Զամագայինի մասնաճիւղեր, սակայն, ցարդ ԶՄԸՄը բացակայ եղած է գաղութէն: Այս պատճառով ալ մարզասէր երիտասարդներ կարիք կը զգային հայկական մարմնակրթական միութեան մը, որ պիտի մէկտեղէր զիրենք մէկ հովանիի տակ:

Հիմնադրութեան պաշտօնական արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Վանգուվերի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ տարեկան քերմէսին ընթացքին, Հայ Կեդրոնի շրջափակէն ներս: Օհան Կիրեղեան հանդիսութիւնը բացաւ՝ յոտնկայս Հայաստանի քայլերդի երգեցողութեամբ: Ապա բարի գալուստ մաղթեց բոլորին եւ հրաւիրեց Գանատայի Շրջա-

նային վարչութեան ատենապետուհի քոյր Լիոնի Սարմազեանը, որ յայտարարէ ԶՄԸՄ Վանգուվերի հիմնումը: Ան նախ ներկայացուց անցեալ Յուլիսին Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած ԶՄԸՄԻ 100ամեակի նուիրած կարեւորագոյն ձեռնարկները: Ան ըսաւ, թէ 1300 ԶՄԸՄականի մասնակցութիւնը բանակումին եւ յիշեալ ձեռնարկներուն ցոյց տուաւ, թէ ինչպիսի ուժ եւ կազմակերպութիւն կը ներկայացնէ Հայ Մարմնակրթական Միութիւնը այսօր: Ապա ընթերցեց Վանգուվերի միաւորը յառաջացնող ԶՄԸՄԻ Գանատայի Շրջանային Վարչութեան յայտարարութիւնը եւ ներկայացուց ԶՄԸՄ Վանգուվերի նշանակեալ հիմնադիր խմբակի կազմը:

Այսպէս, Առաջնորդ Սրբազանը օրինեց ԶՄԸՄ-ի դրօշակը՝ ընկերակցութեամբ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ հովիւ Հայր Գարեգին վրդ. Շիրտմեանի: Ան իր խօսքին մէջ մաղթեց, որ «Բարձրացիր, Բարձրացուր» նշանախօսքով գործող միութիւնը իր գործունէութիւնը ծաւալէ ի խնդիր հայ համայնքին, եկեղեցիին եւ հայրենիքին: Ապա Լիոնի Սարմազեան ԶՄԸՄԻ օրինումը դրօշը, իսկ եղբ. Տանի Մարկորեան՝ ԶՄԸՄԻ կանոնագիրքը հանդիսաւորապէս յանձնեցին մասնաճիւղի վարիչներուն:

«ԶՄԸՄԻ Վանգուվեր ժամանումը երկար ժամանակէ ի վեր կը սպասուէր. անկա բաց մը գոցեց եւ շատերու մօտ մեծ խանդավառութիւն ստեղծեց: Չեմ

Առաջնորդ Բարգէն Արք. Չարեան, ԶՄԸՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Մոսիկ Թովուզեան, Գանատայի Շրջանային վարչութեան ատենապետուհի Լիոնի Սարմազեան, Շրջանային վարչութեան անդամ Տանի Մարկորեան, Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Վահէ Անտոնեան Վանգուվերի ԶՄԸՄԻ հիմնադրման արարողութեան ընթացքին, Օգոստոս 18, 2018ին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ:

կրնար բացատրել այն զգացումը, զոր կ'ունենամ, երբ քաղաք ժամանած նոր ընտանիք մը կամ երիտասարդ մը ինծի կը զանգէ հարց տալով, թէ ինչպէս կրնայ միանալ ԶՄԸՄԻ տեղւոյն միաւորին», կ'ըսէ Լիսա Հոկիքեան՝ Վանգուվերի նորաստեղծ միաւորին վարիչ մարմնի ատենապետը:

Նորակազմ միաւորը կը կազմէ 30 հոգի. 5 անդամնոց վարիչ մարմին եւ 25 մարզիկներ, որոնք բաժնուած են՝ տղոց ֆութպոլի եւ աղջիկներու վոլիպոլի խումբերու:

«Անհամբեր եմ տեսնելու այս հզօր կազմակերպութեան աճը եւ ծաղկումը

մեր գաղութէն ներս իբրեւ մեր երիտասարդ սերունդներուն մարմնակրթութեան սատարող հայկական հարազատ միջավայր», կ'աւելցնէ Հոկիքեան:

Վանգուվերի խումբերը առաջին անգամ ըլլալով, Օգոստոս 30-էն Սեպտեմբեր 2, պիտի մասնակցին Լաւալի մէջ տեղի ունենալիք ԶՄԸՄԻ համագանական խաղերուն:

Նոյն օրը, ժողովրդային նուիրահաւաքի ընթացքին 30 հազար տոլար հանգանակուեցաւ՝ ի նպաստ նոր մասնաճիւղի յառաջիկայ աշխատանքներուն:

ԶՄԸՄԻ 100ամեակին ...

շար. Ա. Էջէն

տեանին: Վերջինս չմշկային մարզախաղերուն ընթացքին հրաւիրուած էր Հայաստանը ներկայացնելու՝ Մոսկուա կայանալիք Ողոմպիականին: Ան իր կարգին, վառեց կրակը:

Համագայինի «Քնար» երգչախումբը ներկայացուց երեք երգ: Ապա Լաւալի քաղաքապետարանի անդամ Արամ Էլակօզ քաղաքապետարանի անունով բացումը յայտարարեց 48րդ մարզախաղերուն: Խօսք առին ԶՄԸՄԻ վարչութեան ատենապետուհի քոյր Սոնա Լախոյեանն ու Գանատայի ԶՄԸՄԻ Շրջանային վարչութեան ներկայացուցիչ քոյր Լէոնի Սարմազեանը, որոնք շնորհաւորեցին ԶՄԸՄԻ 100ամեակը, մաղթեցին յաջող երթ մարզիկներուն եւ սկաւտներուն:

Գանատայի Խորհրդարանի անդամ Ֆայսալ Էլ Խուրին խօսք առնելով ըսաւ, թէ ԶՄԸՄԻ հիմնադրութիւնը մեծ հպարտութիւն է թէ՛ հայերուն եւ թէ՛ համայն մարդկութեան: Ան խօսքը ուղղելով հայ երիտասարդին ըսաւ, թէ ժամանակին անոնք որոնք կը յաւակնէին բնաջնջել հայութիւնը՝ սխալեցան, այժմ հայ երիտասարդը հոս է, ներկայ է:

Յայտագիրը իր աւարտին հասաւ Սրբազան Հայրը նշեց, թէ այս խաղերը պարզապէս մարզախաղեր չեն, այլ՝ փառատօն եւ համախումբ աշխատանքի արդիւնք: Սրբազան Հայրը իր խօսքը աւարտելէ ետք «Պահպանիչ»ով օրհնեց բոլոր ներկաներն ու մարզիկները:

Մարզական խաղերուն մասնակցեցան 250 մարզիկներ, որոնք ժամանած էին Մոնթրէալէն, Թորոնթոյէն, Գալիֆորնիայէն, Ֆրանսայէն, Վանգուվերէն, Համիլթընէն եւ Գեմպրիձէն: Մրցումները տեղի ունեցան երեք տարբեր դաշտերու մէջ: Մրցումի մարզախաղերն էին ոտնագնդակ, պասքէթպոլ, վոլէյպոլ, ձատրակ եւ փինկ-փոնկ:

Շաբաթ իրիկուն տեղի ունեցաւ խրախճանք «Ահարոնեան» սրահէն ներս:

Փակման արարողութեան՝ ԶՄԸՄ-

ական սկաւտներ, մարզիկներ, ԶՄԸՄ Կամքի փողերախումբի անդամներ, Հայ Կաթողիկէ Համայնքի փողերախումբի անդամներ, քոյր միութիւններու եւ կազմակերպութիւններու անդամներ միասնաբար տողանցքով մը ուղղուեցան դէպի՝ դաշտ, ուր փողերախումբերը երաժշտական կշռոյթով խանդավառեցին տողանցողներն ու ներկաները:

Փակման հանդիսութեան ժամանակ ժողովուրդը առիթը ունեցաւ վայելելու օտար երգչախումբի եւ պարախումբի մեկնաբանումներ:

Կրկին անգամ հնչեցին Հայաստանի եւ Գանատայի քայլերգները, մեկնաբանութեամբ Միրիամ Պաղտասարեանի:

ԶՄԸՄԻ տողանցէն պատկեր մը:

Հանդիսութենէն ետք, տեղի ունեցաւ մրցանակաբաշխութիւն: Նշենք, որ մրցանակաբաշխման մետալներն ու բաժակները նուիրած էին բարերարներ եւ հովանաւորներ:

Յաղթականներ եղան գրեթէ բոլոր մասնակցող խմբակներէն:

Փակման հանդիսութեան խօսք առին քոյր Սոնա Լախոյեանը, քոյր Լէոնի Սարմազեանը, Կեդրոնական վարչութեան անդամ եղբ. Մոսիկ Թովուզեանը եւ հիւպատոս Արա Մկրտչեանը: Աւարտին, օղանաւ մը ձախրեց երկն-

Սերոբ Կիրակոսեան եւ Թինա Կարապետեան կը կրեն մարզախաղերու շահը:

Թորոնթոյի «Հայաստան» Հիմնադրամը Կը Կառուցէ Արցախի Շօշ Գիւղի Մանկապարտէզը

«Արցախփրես»- «Հայաստան» Համահայկական հիմնադրամի ծրագիրներու համակարգող Վարդան Փարթամեան յայտնեց, թէ Թորոնթոյի «Հայաստան» հիմնադրամին հերթական ծրագիրով ներկայիս կը կառուցուի Արցախի Շօշ գիւղի մանկապարտէզը:

«Մինչեւ հիմա, Շօշ գիւղին մէջ՝ հիմնադրամի կողմէ, կառուցուած է համայնքային կեդրոն եւ հանդիսութիւններու սրահ, ինչպէս նաեւ դպրոցի շէնքը: Հիմա այստեղ կը կառուցուի մինչեւ 90 երեխայի համար նախատեսուած մանկապարտէզ, որպէսզի կրթական մասով ամբողջականացուի համայնքին մէջ իրականացուող ծրագիրները», ըսաւ Փարթամեան:

Մանկապարտէզի կառուցման աշխատանքները բաւական արագ կ'ընթանան, եւ կը նախատեսուի յառաջիկայ տարուան Մայիսին մանկապարտէզը յանձնել շահագործման:

Փարթամեան նաեւ յայտնեց, թէ Համահայկական հիմնադրամը արժանիքի նահայ բարերարներ՝ Տեւեճեան, Էջգերճեան եւ Շիմշիրօղլու ընտանիքներուն նուիրատուութիւններով, Քարին Տակ գիւղին մէջ նաեւ կառուցուած է մանկապարտէզ մը եւ համայնքային կեդրոն:

«Հորիզոն»էն

Աշակերտական Անմոռանալի Ճամբորդություն Դեպի Հայաստան

Պեթրի Փանոսեան

Շարունակելով տասնեակ տարիներու ամենամեծ ծրագրերէն, այս տարի եւս Յուլիս ամսուայ ընթացքին Թորոնթոյի «Բարեւ» Կեդրոնի Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգ. Շաբաթօրեայ Վարժարանի 22 շրջանաւարտներ մեկնեցան Հայաստան անմիջականօրէն իւրացնելու իրենց սորվածները եւ վայելելու մեր Հայրենիքի հոգեւոր ու աշխարհիկ անթիւ բարիքները:

14 օրերու այցելութեան ծրագիրը ծով էր ու բազմազան: Հաճելիին հետ միատեղ, ծրագիրը կը նպատակադրէր առաւելագոյն չափով ծանօթացնել Հայրենքը, ոչ միայն որպէս դասագիրքերու մէջ յիշուող վայր, այլ՝ որպէս շօշափելի եւ հասանելի իրականութիւն՝ անոր մշակութային, կրթական ու ընկերային կեանքին ընդմէջէն:

Պատանիներուն համար անցեալը այսօրուան կապող տեսանելի օղակներ դարձան թէ՛ հոգեւոր եւ թէ՛ ազգային լիցք հաղորդող սրբատեղիներ՝ Հայոց Եկեղեցւոյ հոգեւոր կեդրոն Սուրբ Էջմիածինը, Հայոց քրիստոնէութեան դարձի խորհրդանշի՝ Խոր Վիրապը, հայկական ճարտարապետութեան գոհարներ համարուող՝ Հռիփսիմէ եկեղեցին ու Զուարթնոց տաճարը, իրենց խորիմաստ կառոյցներուն մէջ մեր պատմութեան ազգային յիշողութիւնները ապրեցնող Սարդարապատն ու Ծիծեռնակաբերդը, Հայոյ հանձարեղ մտքի զանձարան՝ Մատենադարանը, ինչպէս նաեւ՝ աշխարհին նոր խօսք ու ոճ ներկայացնող Աւետիք Իսահակեանի եւ Փարաճանփի թանգարաններն ու յիշարժան այլ վայրեր:

Մասնակիցները, մեծ մասամբ Արեւմտեան մէջ ծնած ու հասակ առած պատանիներ, թերեւս առաջին անգամ ըլ-

լալով իրենց մորթին վրայ կը զգային լաւաշ-հաց խմորին փափկութիւնն ու թարմութիւնը, որ քիչ անց իրենց աչքերուն առաջ թոնիրին մէջ պիտի եփուէր ամենանախնական ձեով: Անոնց համար եզակի եւ հաճելի փորձառութիւն էր իրենց ձեռքերով քաղել հիփպալի ծիրանն ու կեռասը, խնձորն ու սալորը, բայց մանաւանդ՝ Վարդավառի խանդավառ ու ամբողջ օր մը տեւող տօնախմբութեան մասնակցութիւնը:

Երեւանի թիւ 44 դպրոցի իրենց ընկերակիցներուն հետ Armenian Tree Project-ի աշխատանքներուն մասնակցելով, անոնք տասնեակ ծառեր տնկեցին հայրենի հողին մէջ, գործնական տեղեկութիւններ ստանալով Հայաստանի բնութեան, ինչպէս նաեւ՝ անոր բուսական եւ կենդանական աշխարհի մասին: Նաւապտոյտ ունեցան Սեւանայ Լիճին վրայ, այցելեցին Գառնի ու Գեղարդ, որոնց մասին Շաբաթօրեայէն ներս այնքան շատ բան սորված էին: Օշական այցելելով իրենց յարգանքը մատուցեցին Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի շիրմին: Ներկայ գտնուելով Հայաստանի Պարի Պետական Անսամպլի համերգին, վայելցին կատարելութեան հասած հայ պարարուեստի բարձրորակ կատարումները:

Պտոյտներու կողքին, 5 օրերու տեւողութեամբ Նորագոյն Թէքնոլոգիներու ԹՈՒՄՕ կեդրոնի Ամառնային Ճամբարին մէջ պատանիները մասնակցեցան աշխատանքային զանազան ծրագիրներու (workshop), ընտրելով արհեստագիտական (technology) նախասիրած իրենց թեման (robotics, film making, photography, animation, game development, music and drawing): Թումոյի յարկին տակ, պատանիները հանդիպելով ու գործակցելով տարբեր երկրներէ ժամանած իրենց

Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգ. Շաբաթօրեայ Վարժարանի շրջանաւարտները կ'այցելեն Սեւան:

Վարժարանի շրջանաւարտները կը ծանօթանան Զուարթնոցի մանրակերտին:

հասակակիցներուն, հաստատեցին մտերմիկ ու մնայուն ընկերութիւններ: Վերջին օրը անոնք ներկայացուցին ինչ գործերու ընթացքին իրենց կատարած աշխատանքներու արդիւնքները:

Իրաքանչիւր օրուայ վերջը, պատանիներու նախասիրած հաւաքավայրերէն էին Կասկատն ու Հանրապետութեան Հրապարակի պարող շատրուան-

ները, որ աշխարհի չորս կողմերէն հաւաքուած հայ եւ օտար զբօսաշրջիկներով շրջապատուած՝ անոնք ապրեցան իրենց պատանեկութեան ամենահաճելի օրերը:

Աշակերտները Թորոնթօ վերադարձան իրենց յետ բերելով Հայրենիքի մէջ ապրած անկրկնելի պահերու յիշողութիւնն ու յիշատակը:

Սուրբ Երրորդութիւն Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ
Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգային Շաբաթօրեայ Վարժարան

Արեւմտահայերէն եւ Արեւելահայերէն դասընթացքներ

Մանկապարտէզէն 8-րդ (3-էն 14 տարեկան)

Saturdays* starting September 15
from 9:30 a.m. to 1:30 p.m.

Extracurricular activities from 1:30 p.m. to 2:30 p.m.

Աշակցութեամբ TDSB-ի

- Հայոց լեզու եւ գրականութիւն
- Հայոց պատմութիւն
- Կրօն
- Արուեստ եւ մշակոյթ
Երաժշտութիւն, Պար,
Թատրոն, Գծագրութիւն
- Ճատրակ
- եւ ... Ճամբորդութիւն դեպի Հայաստան

25 Forest Manor Rd,
Toronto, ON, M2J 1M4

Արձանագրութեան համար շաբաթ օրերը դիմել դպրոց

25 Forest Manor Rd, Toronto, ON, M2J 1M4

եւ կամ այցելել www.ArmenianSaturdaySchool.com

For more info and REGISTRATION visit:

www.ArmenianSaturdaySchool.com

or contact principal@armeniansaturdayschool.com

or call Holy Trinity Armenian Apostolic Church at 416-431-3001

* Except holidays

Հարցազրույց՝ Տոքթ. Անի Հասարժեանի Հետ՝ ACMAO-ի 30ամեակի Ձեռնարկներուն Գծով

Հ. Այս տարի Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութեան 30րդ տարեդարձն է: Կրնա՞ք ներկայացնել ընկերակցութեան միջոցառումները այս ուղղութեամբ:

Պ. Անշուշտ, Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութիւնը, որ նաեւ կը կոչուի Armenian Canadian Medical Association Of Ontario (ACMAO) այս տարի կը բոլորէ իր 30ամեակը: Տարուայ ընթացքին մեր բոլոր գործունէութիւնները նուիրուած են այս յատուկ տարեդարձին, սակայն տարեվերջին կը ծրագրենք ունենալ 2 ձեռնարկներ, որոնցմէ առաջինը կալան է, Նոյեմբեր 24ին. մանրամասնութիւնները կը հաղորդենք շուտով: Երկրորդը, Հայաստանի Երկրաշարժի 30ամեակին նուիրուած Ոգեկոչման Հաւաք մըն է Դեկտեմբերին 7ին: Մեր փափաքն է, նման երկրաշարժի 25ամեակի Յիշատակի Հաւաքին, ան ըլլայ ամբողջ թորոնթոհայութեան եւ յատկապէս՝ Միջ-յարանուանական Յանձնախումբի մասնակցութեամբ:

Ծանօթ է, որ 1988ի Դեկտեմբեր 7ին, երբ Հայաստանի երկրաշարժը ֆիզիքապէս ցնցեց մեր Հայրենիքը, միաժամանակ այդ ողորդիւնը պատճառ հանդիսացաւ Սփիւռքի Հայ Ժողովուրդին՝ Հայրենիքին օժանդակելու միասնական զգաստութեան: Այս հիման վրայ, երկրաշարժի յաջորդ օրն իսկ, աղէտալիներուն նպաստ հասցնելու աշխատանքներուն հետեւանքով, որպէս Բարեսիրական Կազմակերպութիւն, ծնունդ առաւ Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնին մէջ Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութիւնը:

Այդ թուականին, խումբ մը նուիրեալ բժիշկներ, ատամնաբոյժներ, դեղագործներ եւ հիւանդապահուիչներ, Թորոնթոյի Միութիւններուն կողքին կազմակերպեցին դեղորայքի եւ առողջապահութեան կարիքներու վերաբերեալ օժանդակութեան գործընթացը:

Տարեդարձները պատէի եւ յատուկ առիթներ են, անհատներու, ընտանիքներու կամ կազմակերպութիւններու կեանքէն ներս հետադարձ ակնարկով գործունէութեան մը վերաբժէտման: Անոնք առիթ կ'ընծայեն գնահատելու անցեալի արժէքները, քննելու եւ սերտելու ներկան, ապա հաստատականութեամբ մշակելու նոր ծրագիրներ: Այս հիման վրայ 30ամեակի որպէս մարտահրաւէր կը գիտակցինք մեր Ընկերակցութեան հիմնադիրներու զաւակները ականատես եղան Հայրենիքի եւ Արցախի առողջապահական ոլորտի մէջ ACMAO-ի աշխատանքներուն՝ անցնող 3 տասնամեակներու ընթացքին: Այսօր ժամանակը հասած է սերնդափոխութեան: Կարեւոր է հիմնադիրներու նուիրումի ու ծառայութեան ջանքը հեզասահ փոխանցել նոր սերունդին, թրծելով զիրենք անձնութեան արժէքներով, վառ պահելով իրենց մէջ այն գիտակցութիւնը, թէ Հայաստան - Սփիւռք գիրար ամբողջացնող միատրներ են եւ միասնական ոգին միայն մեզ կը զօրացնէ:

Նոր գիտելիքներով եւ թէքնոլոգիայի յառաջացած միջոցներով ներկայիս կարելի է հեռաւոր վայրերէ խորհուրդներ հաղորդել, նոյնիսկ վիրահատութիւններու ընթացքին ուղղութիւններ տալ գործողութիւնները կատարող մասնագէտ բժիշկներուն: Մեր Երիտասարդ բժիշկ մասնագէտները զինուած արդիական գիտութեամբ այս մակարդակի ներդրում կրնան ունենալ Հայրենիքին նաեւ կրնան Բժշկական Համալսարանի Դասաւանդութեան Ծրագրի՝ Curriculum-ի, բարեփոխութեան օժանդակել: Բա-

Brushamania յայտագրով, ACMAOի ատամնաբոյժները կ'այցելեն Գէյմպրիի հայկական շաբաթօրեայ վարժարանը:

Խումբ մը Առողջապահութեան ոլորտի մասնագէտներ նոր ժամանած մասնագէտներու համար տեղեկութիւններու հաւաքէն ետք:

րեբախտաբար Հայրենիքը 30 տարիներու ընթացքին առողջապահութեան ոլորտի մէջ դարձած է որոշ չափով յառաջադէմ երկիր:

Հ. Ուրիշ ի՞նչ ձեւերով տեղական Օժանդակութեան ծրագիրներ ունիք այս տարեշրջանին:

Պ. Ընկերակցութեան Ծրագիր- Կանոնագիրը կ'ընդգրկէ Գիտական, Բարոյական, Դաստիարակչական կամ Նիւթական Օժանդակութեամբ նպաստել Օնթարիոյի մեր համայնքի եւ հայրենիքի առողջապահական կարիքներուն:

Թորոնթոյի հայկական ամենօրեայ վարժարաններէն ներս Ատամներու եւ Բերնի Հիւանդութիւնները Կանխարգիւելու ցուցմունքներ տալով, գրեթէ 2 տասնամեակ մեր Ընկերակցութեան Ատամնաբոյժները դաստիարակած են հայ աշակերտները: Այս տարի ընդարձակելով մեր ծրագիրը, Օնթարիոյի միակ Ամենօրեայ Հայկական Վարժարանի՝ ՀՕՄի Պապայան Մանկապարտեզի եւ Գոլդեան Նախակրթարանի կողքին յատուկ դաստիարակչական Brushamania յայտագրով, ACMAOի ատամնաբոյժները նաեւ այցելեցին կարգ մը Հայկական Շաբաթօրեայ վարժարաններ: Այդ Վարժարաններն էին, Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ Շաբաթօրեայ Վարժարանը, Գէյմպրիի քաղաքի Շաբաթօրեայ Հայկական Վարժարանը եւ Հոլթըն Փիլի Սուրբ Վարդանանց Եկեղեցւոյ Շաբաթօրեայ Վարժարանը:

Հրապարակային դաստիարակչական դասախօսութիւններու շարքով մը Թորոնթոյի հայութեան կը ջանանք առողջապահական նիւթեր ներկայացնել: Անցնող քանի մը տարիներու ընթացքին նոր Գանատա հաստատուող մեր

հայրենակիցներուն հրապարակային դասախօսութիւններով Առողջապահութեան կարգավիճակի եւ այլ տեղեկութիւններ փոխանցած ենք: Նաեւ ատամներու եւ բերանի այլ հիւանդութիւններ կանխարգիւելու նիւթեր ներկայացուցած ենք բազմիցս:

Այս տարի յատուկ ծրագրով, Օնթարիոյ Նահանգին մէջ վերջերս հաստատուած հայ բժիշկներու եւ առողջապահութեան ոլորտի մէջ եղող մասնագէտ գործընկերներու համար ունեցանք տեղեկութիւններու յատուկ հաւաք: Հրապարակաւ էինք Health Force Ontario Նահանգային կառավարական կազմակերպութեան մասնագէտ մը, որ ցուցմունքներ տուաւ պետական քննութիւններու եւ արտերկրի վկայականները վաւերացնելու կապակցութեամբ:

Հայ ուսանողներու մրցանակներ եւ կրթաթոշակներ յատկացնելով կը փափաքինք առողջապահութեան ոլորտի մէջ մասնագիտացողները քաջալերել: Այս տարի ՀՕՄի Լափոյեան Երկրորդական Վարժարանէն 2 ուսանողներ ստացան այդ մրցանակները: Մեր փափաքն է այդ աշակերտները յաջողութեամբ աւարտելէ ետք իրենց ուսումը, ACMAOի կամ այլ Միութիւններու միջոցով օգտակար դառնան ուրիշներու:

Հ. Արդեօք Հայրենիքի մէջ նմանօրինակ Ծրագրեր ունի՞ք:

Պ. Տարիներու ընթացքին Դարմանատուներու սարքաւորումները ընելու, ծրագրաւոր ատամնաբուժական խնամք ապահովելու, դեղորայք ուղարկելու կողքին, միշտ ջանացած ենք որպէս Միութիւն օգտակար հանդիսանալ դաստիարակչական Continuing Education-ի դասընթացքներ պատրաստել եւ ներ-

կայացնել, բժիշկներուն եւ մասնաւորաբար ատամնաբոյժներուն Հայաստանի եւ Արցախի մէջ: Անցեալին նաեւ վերապատրաստման համար բժիշկներ հիւրընկալած ենք, որոնք Հայրենիք վերադառնալով իրենց կարգին օգտակար հանդիսացած են նոր գիտելիքներով:

Այս տարի 30-ամեակի նուիրուած Հանգանակային Ճաշկերոյթ GALAի հասոյթէն բաժին մը պիտի յատկացուի Ստեփանակերտի մէջ հիմնելու՝ Ատամնաբոյժներու Վերապատրաստման Կրթական եւ Ատամի Փոտախտի Կանխարգիւման յատուկ կեդրոն մը (Continuing Dental Education and Caries Prevention Centre):

Տասնամեակ մը առաջ, Շրջուն Հանրակարգ Ատամնաբուժական Դարմանատուն մը (Mobile Clinic)՝ նուիրուած Don Mills Rotary Club-ի կողմէ, Արցախի գիտելիք կը շրջէր ծրագրաւոր դարմանումներ կատարելով: Ներկայիս այդ Mobile Clinic-ը նորոգութեան պէտք ունի նոյն ձեւով օգտագործուելու, կանխարգիւելու համար Ատամի փոտախտի հարցը: ACMAOի 30-ամեակի ձեռնարկի հասոյթէն մաս մըն ալ այդ ծրագրին պիտի յատկացուի:

Կան նաեւ կրթաթոշակի հատկացումներու ծրագրեր երկրաշարժի շրջանէն եկող բժշկական ուսանողներու եւ այլ օժանդակութիւններ Արցախի հիւանդանոցներու համար:

Հ. Սփիւռքի Հայ Բժշկական Միութիւնները ինչպէ՞ս կը հաղորդակցին իրար հետ եւ ինչպէ՞ս կը համադրուի անոնց գործունէութիւնները:

Պ. Հայ Բժշկական Միջազգային Խորհուրդը (Armenian Medical International Committee) մեծ աշխատանք կը տանի Սփիւռքի տարածքին եւ վարչական անդամներ հեռակայ հաղորդակցութեան միջոցներով միշտ կապի մէջ են:

AMIC-ի Վարչական Ժողովին ACMAO-ի ներկայացուցիչը ըլլալով յայտնեմ, որ Մայիս Ամսուայ ընթացքին, Ամբսթերտամի մէջ AMIC-ը իր Տարեկան Ընդհանուր Ժողովը գումարեց: Սփիւքի հայաշատ քաղաքներու Հայ Բժշկական Ընկերակցութիւններու ներկայացուցիչներ մասնակցեցան, ինչպէս Արժանթինայէն, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու զանազան քաղաքներէն, Ռուսիայէն, Գերմանիայէն, Անգլիայէն, Ֆրանսայի զանազան քաղաքներէն, Գանատայէն եւայլն...

Չորս տարին անգամ մը Հայաստանի մէջ եւ չորս տարին անգամ մըն ալ Սփիւռքի մէջ Համաշխարհային Հայ Բժշկական Գիտաժողովներ կը կազմակերպուին AMIC-ի հովանավորութեամբ: Վերջին ժողովը Հայրենիքի մէջ կայացած էր 2015ին եւ Սփիւռքի մէջ, Արժանթինա 2017ին: Գիտաժողովը 2019ի Յուլիսին պիտի կայանայ Երեւանի մէջ:

Ամսթերտամի Վարչական Համաժողովի Օրակարգին մէջ մասնաւորապէս կարեւորութիւն տրուեցաւ Սփիւռքի տարածքին Բժշկական Միութիւններու եւ այլ հաստատութիւններու Հայաստանի եւ Արցախի մէջ կատարած առողջապահական ծրագրերը համադրուած ձեւով թուագրելու եւ AMIC-ի համացանցին վրայ Data Base գետեղելու: Նոյեմբերին AMIC-ի Նախագահ՝ Տոքթ. Վիգէն Սէփիլեան Գալիֆօրնիայէն Թորոնթօ պիտի այցելէ ներկայ ըլլալու ACMAO-ի 30ամեակի GALA-ին, որ նաեւ գիտաժողով մը կը կազմակերպուի այս կապակցութեամբ:

ՀԱՇՄԻ Քեսապի Բանակավայրը Իր Դռները Վերստին Բացաւ Բանակողներուն Դիմաց

Ժիրայր Կարապետեան

Կիլիկիոյ հայկական վերջին աւանին՝ Քեսապի էքզոցիւքին Աճամ (բենելեկ) տանող ճամբուն աջակողմեան բարձունքին, ծովու մակերեսէն 800 քմ. բարձրութեան վրայ, կը գտնուի ՀԱՇՄԻ Քեսապի բանակավայրը: Նախքան այս բանակավայրի շինութիւնը 1950ական թուականներուն ՀԱՇՄը բանակավայր մը ունէր էքզոցիւքի նշանաւոր ակին վերելի հողաշերտին վրայ՝ ներկայիս «Պանդոկ Զաղլաս»: Պանդոկին շինութենէն ետք՝ 1960-1970 թուականներուն, բանակումները տեղի ունեցան պանդոկին յարակից հարթակին վրայ: Հակառակ անոր որ բանակավայրը չունէր կայուն կառոյց, սակայն իւրաքանչիւր բանակողի համար իտէլական վայր մըն էր ան:

ՀԱՇՄը մեծ դպրոց մըն է, իսկ բանակավայրը այդ դպրոցին չարքաշ դաստիարակութեան վայրը. սկաւառը մարզանքի ժամերուն կը մարզէ մարմինը, դասախօսութիւններով կը զարգացնէ միտքը, երգերով կը ներշնչուի հայրենասիրութեամբ, իսկ ձեռնային աշխատանքներով կը նրբացնէ ծաշակը բնութեան այս գեղատեսիլ վայրին մէջ: Սկաւառին համար բանակավայրը կարեւորագոյն ամրոցն է:

Այդ տարիներուն, Շրջ. Վարչութիւնն ու Շրջ. Սկ. Խորհուրդը, ինչպէս նաեւ Քեսապի երեք եղբայրները ամէն ջանք թափեցին այսօրուան հողաշերտը գնելու քանի մը գիւղացիներէ եւ տրամադրելու ՀԱՇՄԻ սկաւառներուն:

1976էն մինչեւ օրս, բանակավայրը կը ծառայէ ՀԱՇՄական Արիւններուն: Էքզոցիւքի մշուշոտ, խոնաւ եւ անձրետոտ ըլլալուն պատճառով կարիք կը զգացուի շենքի մը, որուն երդիքին տակ բա-

ՀԱՇՄԻ Քեսապի բանակավայրը

նակողները պիտի պաշտպանուէին անձրեւէն եւ կիզիչ արեւէն:

Շրջ. Վարչութեան եւ սկաւառ խորհուրդներու ջանքերով 1978ին կը կառուցուի հաստատուն շէնք մը, նոյն թուականին բանակավայրին կը միանայ պետական ելեկտրականութեան հոսանքը, բանակավայրը կ'ունենայ նաեւ բնական ալ մը, որ մինչեւ օրս ջուր կը հայթաթէ բանակողներուն: 1997ին շէնքը առաստաղի փճացումին պատճառով կը բարենորոգուի եւ անելի ընդունելի ու ընդարձակ կառոյց մը կը դառնայ. Կ'օժտուի Շտապ Օգնութեան սենեակով, մեծ խոհանոցով, բաղնիքներով, լուացարաններով եւ ճաշասրահով. այդ օրերէն բանակումները սկսած էին արդէն երկսեռ ըլլալ: Նոյն թուականին, նկատուի ունենալով որ սկաւառի դաւանանքին մէջ իսկ կը յիշուի, որ սկաւառը կը սիրէ եւ կը պաշտպանէ բոյսերը, տեղի կ'ունենայ ծառատնկում՝ «ծառ մնալ ես նուիրեմ» կարգախօսով: Բանակավայրը

կ'օժտուի 100 ծառով՝ շուքին հաւաքուելու տեղ տրամադրելու բանակողներուն եւ բանակավայրին տեսքը անելի գեղեցիկ դարձնելու համար: Հիմնական նոսրատուները կ'ըլլան երեք քոյրեր եւ եղբայրներ: 1988ին երկրորդ հողաշերտ մը կը գնուի եւ բանակավայրը կ'օժտուի հինգ հողաշերտ յարկերով: Այդ օրերուն, քաղաքական պայմաններու բերումով, արգիլուած էին վրանաբնակ բանակումները. ուստի օրուան վարչութիւնը երրորդ յարկին վրայ կը կառուցէ հինգ տնակներ, որպէսզի սկաւառները գիշերեն ապահով քարաշէն տնակներուն մէջ:

Տարուէ տարի բանակավայրը կը բարենորոգուի, տեղի կ'ունենան բազմաթիւ բանակումներ, կը հիւրընկալուին երիտասարդական, պատանեկան միութիւններ, տեղի կ'ունենայ Պաղտատի սկաւառներու բանակում, արաբական վաշտի երկրորդ կարգի սեմինար, ինչպէս նաեւ միջմասնաձիւղային զանա-

զան բանակումներ, Սուրիոյ Ա. Կարգի առաջին սեմինար, ինչպէս նաեւ Քեսապի, Դամասկոսի, Գամիշլիի, Լաթաքիոյ սկաւառներուն բանակումները, իսկ Հալէպ մասնաձիւղը տարեկան կը կատարէր հինգ բանակում՝ մեծ թիւ ունենալուն պատճառով, իսկ իւրաքանչիւր բանակումի աւարտին տեղի կ'ունենար մեծ շուքով խարովահանդէս. բանակողները «Հրաժեշտի Երգ»ով կը բաժնուէին՝ կրկին հաղիպելու նոյն վայրին մէջ: Դժբախտաբար 2010ի «հրաժեշտի Երգ»ը վերջինը եղաւ:

2014ի Մարտին ընդդիմադիր ուժեր վայրագօրէն ներխուժեցին Քեսապ: Բանակավայրը յայտնուեցաւ զինեալ ընդդիմադիրներու տիրապետութեան տակ եւ կրեց լուրջ վնասներ: Երբ Քեսապը ամիսներ ետք ազատագրուեցաւ Սուրիոյ բանակին կողմէ, բանակավայրը 4 տարի օգտագործուեցաւ իբրեւ զօրանոց:

Քեսապի ազատագրումէն չորս տարի ետք, Սուրիոյ բանակը, ապահով տարածք համարելով շրջանը, բանակավայրը յանձնեց իրաւատիրոջ՝ ՀԱՇՄին: Նկատի ունենալով որ գարունը աւարտին կը հասնէր, իսկ ամրան բանակումներ պիտի կազմակերպուէին, Պաղտատի Մարմինի թելադրանքով Սուրիոյ Շրջ. Վարչութիւնը գործի լծուեցաւ եւ սկսաւ վերանորոգման աշխատանքներուն: Կազմեց յանձնախումբ մը՝ գործը վստահելով Քեսապի հաւատարմորդ, որոնք աշխատանքը լրումին հասցուցին: 100ամեակին, Օգոստոսի սկիզբը, բանակավայրը պատրաստ էր արդէն ընդունելու բանակող քոյրերը եւ եղբայրները, որպէսզի անոնք վերստին ծաղկեցնեն եւ զուարթ երգերով ու կանչերով, վերանորոգ կամքով շարունակեն իրենց աշխատանքը՝ իրենց հարազատ օճախին մէջ:

«Միշտ Դէպի Առաջ Պէտք է Նայիս, Ոչ Թէ Ետ».

Սուրիահայ Արիւնատարին Պատմութիւնը

«Սիվիլիէթ»- Սուրիոյ քաղաքացիական պատերազմէն փրկուած եւ ընտանիքով Հայաստան ներգաղթած Ալեքսան Տէրիմէնձեանը արդէն 5 տարիէ երեւան կ'ապրի եւ յաջողած է իր սեփական գործը ունենալու: Կ'ըսէ, որ իր յաջողութեան գրաւականը լաւատեսութիւնն էր, եւ այն, որ ետ չնայեցաւ:

«Եթէ ետ նայիս, ապագադ չես կրնար տեսնիլ», - վստահ է ան:

Բազմաթիւ դժուարութիւններու մէջէն անցնելով՝ այսօր ան երեւանի արուարձաններէն մէկու մէջ ինքնաշարժներու տեխնիկական սպասարկման եւ վերանորոգման կեդրոն բացած է, որ երեք տարուան ընթացքին կրցած է լաւ համբաւ ձեռք բերել եւ բազմաթիւ յաճախորդներ գրաւել: Հայաստանի մէջ սուրիահայ արիւնատարները լաւ անուն ունին, շատերը կը նախընտրեն անոնց դիմել՝ վստահաբար նշելով, որ սուրիահայերը լաւ մասնագէտներ են, ազնիւ եւ նուիրուած աշխատողներ:

«Ձիւ կը սիրեն յաճախորդներս: Մանաւոր, որ գիտեն սուրիահայ եմ, ինծի շատ կը վստահին ու կը յարգեն, ես ալ շատ գոհ եմ իրենցմէ: Շատ կը սիրեմ Հայաստանը: Այս հինգ տարուան մէջ ոչ մէկը մեզի նեղութիւն տուած է, հակառակը՝ բոլորը կ'օգնեն մեզի, լաւ կը վերաբերին, կը յարգեն», - կ'ըսէ մասնագիտութեամբ Ալեքսանը:

Ան կ'ըսէ, որ Հայաստանի մէջ մարդիկ հիւրընկալ են ու սրտաբաց, ինչ որ զինք գրաւեց առաջին իսկ օրէն:

«Աշխատանքիս դիմաց մարդիկ միշտ կ'ուզեն ինծի անելի լաւութիւն ընել. կամ լաւ խմիչք մը կը բերեն՝ որպէս շնորհակալութիւն, կամ ուրիշ լաւութիւն մը կ'ուզեն ընել, բայց ես ընդամենը իմ աշխատանքս կ'ընեմ», - ուրախութեամբ կը պատմէ ան:

Ան կ'ըսէ, որ փորձած է անցեալի մէջ ձգել 2012ին իրենց հանդիպած բոլոր դժուարութիւնները՝ Հայկի մէջ զինեալներու կողմէ ռմբակոծուած տունն ու արիւնատարնոցը, Սուրիայէն Թուրքիա հասնելու ճանապարհին զինեալներու ահասարսուռ դէմքերն ու սպառնալիքները, կեանքի ու մահուան միջեւ տանջալի մտքերը: Ի վերջոյ, Հայաստան հասնելէ ետք կրկին հանդիպեցած է դժուարութիւններու, երբ ստիպուած եղած է նոյնիսկ մէկ տարիով ընտանիքը Հայաստան ձգել, հեռանալ Հոլանտա՝ աշխատանք գտնելու, քանի որ Հայկի մէջ կորսնցնելով ողջ ունեցումները, հարկադրուած էին ամէն ինչ գերոյէն սկսելու:

«Հայկէն Հայաստան հասնելու ընթացքին, ճիշդ է, շատ դժուարութիւններ տեսնեց, բայց հասկցանք, որ աս է մեր տունը, - կ'ըսէ ան: - Հայաստանէն լաւ տեղ չկայ, ես շատ երկիրներ ման եկած եմ, բայց հոս ապահով է ու անվտանգ, եւ մեր կեանքը սկսաւ նոր էջէ»:

Հոլանտայէն վերադառնալէ ետք ան կ'որոշէ իր սեփական գործը ստեղծել ու Հայաստանի մէջ յաջողութիւնը վերջապէս կը ծափի իրեն: ՄԱԿի գաղթական

նութեան միջազգային կազմակերպութեան Հայաստանի առաքելութեան դրամաշնորհի միջոցով ան կը բանայ իր արիւնատարնոցը:

«Գործիքներ առի, տարածք վարձեցի ու սկսայ աշխատանքներու», ոգետորուած կը պատմէ ան:

Պատերազմ տեսած, կորուստներ ունեցած Ալեքսան Տէրիմէնձեանը ապագայի մեծ յոյսեր եւ միայն Հայաստան մնալու ցանկութիւն ունի:

«Ամէն մարդ իր տեսակով յաջողութիւն մը կ'ունենայ: Իմ գործս հոս լաւ է

ու երթալով լաւ պիտի ըլլայ: Ժիշդ է, մենք պատերազմի պատճառով լքած ենք մեր տունը, բայց երկիր մը, ուր պիտի երթաս, պէտք է յարմարիս, դուն քեզ պիտի համոզես այդ մտքին, որ հանգիստ ապրիս, ալ խելքդ ու միտքդ պէտք չէ անցեալի մէջ ձգես, թէ դուն ինչպէս կ'ապրէիր Սուրիոյ մէջ: Ատիկա լմնցաւ, պրծաւ, դուն նորին պիտի նայիս, նոր յաջողութիւններ փնտռես, նոր գործ փնտռես, հասկնաս ինչպէս զաւակներդ իրենց նպատակին հասցնես: Միշտ առաջ պէտք է նայիս, ոչ թէ ետ»:

Արա Կիլերի Նուիրուած Թանգարանի եւ Արխիւի Կեդրոնի Բացում՝ Պոլսոյ Մէջ

«Ժամանակ»- Աշխարհառաջակ լուսանկարիչ Արա Կիլերի ասանդը բառին բուն իմաստով կը յաւերժանայ Պոլսոյ մէջ: Ինչպէս ծանօթ է, Արա Կիլեր ժամանակ մը առաջ «Տողուշ» խմբակին հետ համաձայնութեան հասած էր՝ իր արխիւը փոխանցելու եւ այդ հիման վրայ թանգարանային կեդրոնի մը ստեղծման ուղղութեամբ:

Ուրախաբար է, որ այս ծրագիրը թեւակոխած է գործնական փուլ: Աշխատանքներն ալ բաւական արագ ընթացած են եւ անոնց հիման վրայ արդէն գործնական արդիւնք ապահովուած է: «Տողուշ» խմբակը Պոմոնթի մէջ թանգարան մը եւ արխիւի կեդրոն մը հաստատած է Արա Կիլերի համար: «Պոմոնթիատա» համալիրէն ներս ստեղծուած այս կեդրոնի պաշտօնական բացման արարողութիւնը Հինգշաբթի, Օգոստոս 16-ին տեղի ունեցաւ խանդավառ մթնոլորտի մը մէջ:

Պաշտօնական բացման արարողութիւնը զուգահեռեցաւ Արա Կիլերի ծննդեան 90ամեակի օրուան: Յորեկեանական խանդավառ մթնոլորտի մէջ աշխարհառաջակ լուսանկարիչը հանդէս եկաւ ելոյթով մը: Արա Կիլեր թէեւ

Պոլսոյ մէջ, Արա Կիլեր կը կատարէ իր թանգարանի բացումը:

անուասայակի վրայ մասնակցեցաւ հանդիսութեան, սակայն զգալի էր, թէ իր տրամադրութիւնը բարձր էր: Որպէս տարեդարձի յուշանշան՝ իրեն յանձնուեցաւ «Ըսլըք Զալան Ատամ» անուն գիրքը: Այս գործը Արա Կիլերի թանգարանին կողմէ հրատարակուած առաջին գիրքը կը հանդիսանայ:

Հանդիսութեան ընթացքին ունեցած

իր ելոյթին ընթացքին Արա Կիլեր բացատրեց, որ սեփական արխիւի ձեւաւորումը տեւած է երկար տարիներ: Ան անդրադարձաւ արխիւ ստեղծելու դժուարութիւններուն:

«Անատոլու» գործակալութիւնը կը հաղորդէ, թէ բացման հանդիսութեան ընթացքին ելոյթ ունեցաւ «Տողուշ» խմբակի բարձր ղեկավար Հիւսնի Աբ-

հան: Այս վերջինը յիշեցուց մշակոյթի եւ գեղարուեստի ոլորտէն ներս իրենց խմբակին կողմէ ապահովուած ձեռքբերումներուն եւ անցուց, որ Արա Կիլերի արխիւ-թանգարանի պարագային մասնաւոր յուզում մը ապրած են:

Տեղական զանգուածային լրատուութեան միջոցներն ալ լայնօրէն անդրադարձան Արա Կիլերի թանգարանի բացման: Նորահաստատ համալիրէն ներս ներկայացուած են Արա Կիլերի գործերը, ժապաւնները, նոթագրութիւնները, անձնական իրերը, լուսանկարի գործիքները, մամուլի քարտերը եւ նոյնպէս անձնական հաւաքածոյէն զանազան իրեր:

Վերջին ութ ամիսներու խտացեալ աշխատանքին հիման վրայ հաստատուած է Արա Կիլերի թանգարանն ու արխիւի կեդրոնը:

Արա Կիլերի արխիւը ունի անգնահատելի նշանակութիւն եւ այդ անկրկնելի գործերը մի առ մի երեւան բերուած են բազմակողմանի աշխատանքով: Թէ՛ թանգարանը եւ թէ՛ ուսումնասիրութեան կեդրոնի մը ձեւաչափով ստեղծուած արխիւը ծառայութիւններ կը մատուցեն անվճար:

Թուրքիոյ Մէջ Հայկական Եկեղեցւոյ Շէնքը 1.5 Միլիոն Տոլարով Ծախու Կը Հանուի

Թուրքիոյ Պուրսա քաղաքի Սեթպաշ թաղամասին մէջ գտնուող եւ մօտաւորապէս 300 տարուան հինութիւն ունեցող հայկական եկեղեցին վաճառքի հանուած է՝ 1.5 միլիոն տոլարով:

Նկատի ունենալով որ նշեալ անձը կը գտնուի արտասահման, վաճառքով կը զբաղի անշարժ գոյքի գործակալ մը:

Պուրսայի հիմնադրամներու շրջանային վարչութեան արձանագրութեանց մատենին մէջ 1986ին նշուած է, որ այդ կառոյցը եկեղեցի մը եղած է եւ լուսանկարներուն մէջ յստակօրէն կ'երեւի քանդուած եկեղեցւոյ զանգակատունը:

Անշարժ գոյքի գործակալը՝ Թայֆուն Օզենկիլիերի համաձայն՝ նշեալ թաղամասը նախապէս հայերով բնակեցուած եղած է, իսկ քեմալական շարժումէն ետք (կարդալ՝ Ցեղասպանութենէն եւ Թուրքիոյ Հանրապետութեան հաստատումէն ետք) եկեղեցին տարբեր նպատակներով օգտագործուած է, իսկ անկի ուշ լքուած է իր ճակատագիրին:

Մինչեւ 1915, Պուրսայի եւ յարակից շրջաններուն մէջ եղած են 17 հայկական եկեղեցիներ: Անոնցմէ մէկն էր Ս. Աստուածածին եկեղեցին, որ 1980ի

Պուրսա քաղաքի Սեթպաշ թաղամասին մէջ հայկական եկեղեցին:

ռազմական յեղաշրջումէն ետք երկրի ղեկավարութեան հրամանով քանդուած էր եւ վերածուած միջնակարգ դպրոցի: Մնացեալ եկեղեցիները տեղական ինքնակառավարման մարմիններու կողմէ վաճառուած են եւ փաստօրէն ջնջուած քաղաքին յիշողութենէն:

Ուրֆայի Հայկական Պատմական Եկեղեցին Կործանման Եզրին Է

Այժմեան Թուրքիոյ Շանլուրֆա (Ուրֆա) նահանգի Գերմուշ գիւղի հայկական Սուրբ Աստուածածին պատմական եկեղեցին ոչնչացման եզրին է: Հակառակ անոր, որ եկեղեցին յայտարարուած է «զբօսաշրջական գօտի», այնուամենայնիւ, որեւէ վերակառուցման աշխատանքներ մինչ օրս չեն իրականացուած:

Ժամանակին եկեղեցին ներառուած էր Թուրքիոյ զարգացման նախարարութեան կողմէ իրականացուող նիւթական ծրագիրին մէջ: Մինչեւ 2013 թուականը անկրկ կ'օգտագործուէր իբրեւ ախոռ: Նախարարութեան որոշումով՝ կը նախատեսուէր պահպանութեան տակ առ-

նել հայկական պատմական գիւղն ու եկեղեցին, մաքրել եւ կարգի բերել շրջակայքը:

Աղբիւրը կը նշէ, որ եկեղեցւոյ պատերուն վիճակը հետզհետէ կը վատանայ: Եկեղեցին բազմիցս թիրախ դարձած է գանձագողերու, իսկ տարածքին մէջ փորում են մեծ փոսեր:

Եկեղեցին կը գտնուի Ուրֆայի հիւսիսարեւելքը, քաղաքէն 10քմ հեռաւորութեան վրայ: Նախքան Հայոց Ցեղասպանութիւնը՝ եկեղեցւոյ մօտ եղած է նաեւ դպրոց, որ յաճախած է անկի քան 100 աշակերտ: 1881ին եղեկեղեցին վերակառուցուած էր Յակոբ Արտուիսեանի կողմէն:

Աղթամարի Ս. Խաչ Եկեղեցին

Երեք տարուան ընդմիջումէ մը ետք՝ կրկին, Սեպտեմբեր 9ին, Վանի Աղթամար կղզիի հայկական Սուրբ Խաչ եկեղեցիին մէջ, Պոլսոյ Հայոց պատրիարքարանին կողմէ պիտի մատուցուի սուրբ պատարագ:

Պոլսոյ հայոց պատրիարքի փոխանորդ Արամ արքեպիսկոպոս Աթէշեան նախապէս տեղեկացուցած էր, որ պատարագներ չեն մատուցուած անվտանգութեան որոշակի նկատառումներով:

Արդէն բազմաթիւ յայտեր ստացուած են զբօսաշրջական գործակալութիւններու կողմէ, իսկ հիւրանոցներու մէջ մարդիկ սկսած են ամրագրման գործընթացները:

Նախորդ տարիներուն մատուցուած պատարագներուն մասնակցած են բազմաթիւ ուժտաորներ Հայաստանէն, Թուրքիայէն, Հոլանտայէն, Աստրիայէն, Գանատայէն, Միացեալ Նահանգներէն, Գերմանիայէն, Ֆրանսայէն, Իրանէն, Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններէն:

Վանի առեւտրա-արդիւարեական պալատի գործադիր խորհուրդի անդամ

Սուրատ Պէյազ ըսած է՝ «Վանը կրնանք դարձնել Թուրքիոյ կրօնական (ովստագնացութեան) զբօսաշրջութեան կարեւոր կեդրոններէն մէկը: Հայերն ալ ունին նման ակնկալիքներ»:

Ան նկատել տուած է, որ Պոլիսէն, Հայաստանէն եւ աշխարհի շատ երկիրներէ հայեր մեկնած են, որպէսզի մասնակցին պատարագին: Իսկ Վանի մշակոյթի եւ զբօսաշրջութեան նահանգային վարչութեան տնօրէն Մուգաֆեր Աքթուլ ըսած է՝ «Զբօսաշրջիկները հետաքրքրուած են այն եկեղեցիներով, ուր պատարագ կը մատուցուի: Այդ իսկ պատճառով՝ այցելուներուն քանակը շարունակաբար կ'աճի»:

Յիշեցնենք, որ Սուրբ Խաչ հայկական եկեղեցին թրքական կառավարութեան նիւթական աջակցութեամբ վերականգնուած էր 2010ին եւ բացուած թանգարանի կարգավիճակով: Եկեղեցւոյ վերանորոգումէն ետք՝ հայ համայնքը տարին մէկ անգամ այնտեղ պատարագ մատուցելու արտօնութիւն ունի:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի Պաշտօնավարման 100 Օրուան Նուիրում Զանրահաւաք՝ Զանրապետութեան Զրապարակին Վրայ

«Արմենփրես»- Օգոստոս 17ի երեկոյեան, Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ ԶԶ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի պաշտօնավարման 100 օրուան ամփոփման նուիրում քայլերը ու հանրահաւաք:

Երեւանի Արցախի եւ Էրեբունի փողոցներու խաչմերուկէն մեկնարկեց Փաշինեանի կազմակերպած քայլերը դէպի Զանրապետութեան հրապարակ: Փաշինեան իր քայլերը որոշած էր սկսիլ այն վայրէն, ուրկէ «Թաւշայ յեղափոխութեան» ժամանակ՝ Ապրիլ 22ին, ուժային կառոյցները բերման ենթարկած էին զինք ու իր կողմնակիցները:

Երթին ու հանրահաւաքին մասնակցելու համար Երեւան ժամանած էին Զանրապետութեան տարբեր մարզերէն ու Արցախէն հայորդիներ:

Քայլերի ժամանակ լրագրողներու ուղղած հարցերուն պատասխանելով՝ վարչապետը ըսաւ, որ պաշտօնավարման 100 օրուան ընթացքին իր ամենամեծ ձեռքբերումը յաղթանակած հայ քաղաքացին է եւ վստահութիւնն է ապագայի նկատմամբ:

Լրագրողի մը այն դիտարկման, թէ Ռոբերտ Քոչարեան յայտարարած է, որ հնարաւոր է՝ դառնայ նոր Զայաստանի առաջին քաղաքապետը, Փաշինեան նշեց, որ Նոր Զայաստանի մէջ քաղաքապետական պիտի չըլլան եւ ատիկա կը նշանակէ, որ բանտերուն մէջ պիտի չըլլան մարդիկ, որոնց մէջ նաեւ կաշառակերներ:

Վարչապետ Փաշինեան հանրահաւաքին մասնակցող տասնեակ հազարաւոր քաղաքացիներուն առջեւ յայտատարեց, որ Զանրապետութեան հրապարակի վրայ ձեւաւորուած կառավարութիւնը հաշուետու է այդ հրապարակին: «Ուղիղ 100 օր առաջ ձեր միասնական կամքը յաղթանակեց եւ 100 օր առաջ, երբ ձեր կամքով ես ընտրուեցայ ԶԶ վարչապետ, ես եկայ եւ ըսի ձեզի, որ դուք յաղթեցիք, եւ ձեր յաղթանակն այն չէ, որ ես ընտրուած եմ վարչապետ, յաղթանակը այն է, որ դուք որոշած էք, թէ ով ըլլայ այդ պաշտօնին վրայ, եւ ասկէ ետք միշտ միայն դուք պիտի որոշէք, թէ ով ըլլայ ԶԶ վարչապետ», նշեց ան:

«Գործնականօրէն ատիկա կը նշանակէ, որ յեղափոխական Զանրապետութեան հրապարակը կը հռչակուի ժողովրդական իշխանութեան բարձրագոյն մարմին: Սա կը նշանակէ, որ կառավարութիւնը ինչպէս ձեւաւորուած է այս հրապարակի վրայ, ասկէ ետք հաշուետու է եւ կ'ենթարկուի այս հրապարակին: Մենք Զայաստանի քաղաքական ու տնտեսական կեանքի կարեւորագոյն որոշումները կայացնելու ատեն պէտք է հաւաքուինք այս հրապարակի վրայ եւ կառավարութիւնը լիազօրենք կամ արգիլենք իրականացնել այս կամ այն գործողութիւնը», շեշտեց ան:

Խօսելով վերջին երեք ամիսներու մասին, ան ըսաւ, որ Զայաստանի մէջ տնտեսական աշխուժութեան բարձր ցուցանիշներ կան: Յունիսին, որ յետեղափոխական առաջին ամիսն էր, արձանագրուած է 9,6 տոկոս տնտեսական աշխուժութեան ցուցանիշ, իսկ տարուանը՝ կազմած է 8,5 տոկոս: Կան բոլոր հիմքերը, որ Զայաստանի մէջ տնտեսական աշխուժութեան ցուցանիշը շարունակէ աճիլ: Անոր խօսքով, իր վարչապետ ընտրուելէն ետք ամենակարեւոր արդիւնքը հետեւեալն է. Զայաստանի Զանրապետութիւն աւելի շատ մարդ կու գայ, քան կը հեռանայ, ինչ որ՝ ըստ վարչապետին, կարելի է համարել արտագաղթի կանխման առաջին շատ կարեւոր արդիւնք:

«Մայիս 10էն Օգոստոս 14 ժամանակահատուածին մէջ Զայաստան ժամանած է 29 հազար 986 աւելի շատ

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի գլխաւորած հաւաքէն պատկեր մը:

մարդ, քան մեկնողներու թիւն է: Նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին մեկնածներուն թիւը եկածներէն աւելի էր 6 հազարով, այս տարի եկածներուն թիւը աւելի է 29 հազարով: Վերջին երեք ամսուան մէջ Զայաստան եկած է նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածի համեմատ 34 հազարով աւելի օտարերկրացի: Սա կը նշանակէ ներդրումային եւ զբօսաշրջութեան նկատմամբ հետաքրքրութեան աճ: Անոնց մէջ բազմաթիւ են նաեւ մեր հայրենակիցները, եւ այն, որ անշարժ գոյքի գինները աճած են 20 տոկոսով, կը փաստէ, որ մեր հայրենակիցները ոչ միայն կու գան որպէս զբօսաշրջիկ, այլ նաեւ բնակարաններ կը գնեն Երեւանի եւ այլ քաղաքներու մէջ», ըսաւ Փաշինեան:

Զայ-ռուսական յարաբերութիւնները աւելի կը բարելաւուին, եւ ԶԶ կառավարութեան նպատակներէն մէկը հայ-ռուսական բարեկամութիւնը խորացնելն ու այն նոր մակարդակի բարձրացնելն է, յայտարարեց ԶԶ վարչապետը: «Արտաքին քաղաքական շրջադարձեր պիտի չըլլան, եւ մեր նպատակներէն մէկը հայ-ռուսական բարեկամութիւնը խորացնելն ու անիկա նոր մակարդակի բարձրացնելը: Զամապատասխան ընթացակարգեր անցնելէ ետք դուք կ'իմանանք հայ-ռուսական համատեղ մարդասիրական նախագիծի մը մասին, որ մեր անկախ պատմութեան մէջ աննախադէպ է», ըսաւ ան:

Ան նաեւ նշեց, որ Զայաստանի Զանրապետութեան արտաքին քաղաքականութիւնը աշխարհագրական եւ քաղաքական առումով որեւէ կողմ ուղղուած չէ: «Արտաքին քաղաքականութեան մեր կարեւորագոյն գաղափարը ազգային շահերու պաշտպանութիւնն է: Մենք պիտի լաւացնենք մեր յարաբերութիւնները նաեւ Եւրոմիութեան հետ», ընդգծեց Փաշինեան:

Զայաստանի մէջ տեղի ունեցած թաւշայ յեղափոխութեան օրերուն երկրի դուրս հանուած գումարներու համեմատ վերջին երեք ամսուան մէջ Զայաստան տեղափոխուած 116 միլիառ դրամով աւելի գումար: «Յեղափոխութեան օրերուն շատ կը խօսուէր, որ հարիւրաւոր միլիոնաւոր տղարներ Զայաստանէն կ'արտահոսին եւ ատիկա կը համապատասխանէր իրականութեան: Բայց այսօր վստահ պաշտօնապէս կ'ըսեմ, որ դուրս գացած գումարներու համեմատ եկած է մօտ 116 միլիառ դրամով աւելի շատ գումար: Իսկ Զայաստանի դրամատուններուն մէջ աւանդները աւելցած են 116 միլիառ դրամով, մօտ 250 միլիոն տոլարով»:

«2018ի Օգոստոս մէկի դրութեամբ՝ Զայաստանէն արտահանուած է այնքան միլիոն քան քան իրաւունք, որքան նախորդ ամբողջ տարին, եւ, կ'ուզեմ ձեզի զեկուցել, որ երեք ամսուան ընթացքին ԶԶ կառավարութիւնը, հարկային մար-

մինները նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածի համեմատ աւելի հաւաքագրած են 28,8 միլիառ դրամ»:

Ըստ անոր, այս թիւերը միասին մէկ բան կը նշանակեն. Զայաստանի մէջ յեղափոխութեան քաղաքական յաղթանակէն ետք կը մօտենայ տնտեսական յաղթանակներու ժամանակաշրջանը: «Կը հաւաստիացնեմ, որ տնտեսութեան մէջ մենք իսկապէս լրջագոյն յաջողութիւններ պիտի ունենանք: Տնտեսական աճի այս օրինակը մեզի ձեռնտու չէ, կ'ուզենք, որ անիկա փոխուի, որովհետեւ կը հասկնանք, որ դեռեւս կը շարունակենք մնալ հին օրինակի վրայ, երբ քաղաքացիները տնտեսական աճը չեն զգար: Մենք ատիկա պիտի փոխենք, գայն պիտի փոխարինենք ներառող տնտեսական համակարգով. սա կը նշանակէ, որ ԶԶ բոլոր քաղաքացիները պիտի ունենան տնտեսական գործունէութեամբ զբաղելու միեւնոյն հնարաւորութիւնները»:

Անոր խօսքով՝ կառավարութիւնը տնտեսութիւնը պիտի զարգացնէ այն նոյն օրինակով, ինչով որ իրականացուած է թաւշայ ոչ բռնի յեղափոխութիւնը: «Ինչո՞ւ երկար տարիներ Զայաստանի մէջ յեղափոխութիւն տեղի չէր ունենար, որովհետեւ բոլորս կը մտածէինք, որ ընդդիմադիր առաջնորդները պէտք է ընեն այդ յեղափոխութիւնը, բայց մեր յեղափոխութիւնը տեղի ունեցաւ այն ժամանակ, երբ բոլորդ հասկցաք, որ ոչ միայն առաջնորդները, այլ բոլորս պէտք է ընենք յեղափոխութիւնը, եւ ատիկա տեղի ունեցաւ: Մենք վերցուցած ենք Զայաստանի մէջ տնտեսական մենաշնորհները, ձեզմէ իւրաքանչիւրը ազատ է աշխատելու, ներդրումներ ընելու, ստեղծագործելու, իր հայրենիքը ծաղկեցնելու եւ Զայաստանի մէջ քաղաքական յեղափոխութեան նման իրականացնելու տնտեսական յեղափոխութիւն: Կառավարութիւնն ամէն ինչ պիտի ընէ, որ դուք այս հնարաւորութիւնը ոչ միայն ունենաք, այլեւ կարենաք կիրառել կեանքի մէջ: Քաղաքական յեղափոխութեան կու գայ յաջորդելու տնտեսական յեղափոխութիւնը, որ դուք պէտք է նորէն յաղթեք», ընդգծեց վարչապետը:

Փաշինեան պատրաստ է Զայաստանի անունէն լիարժէք բանակցելու Ղարաբաղեան հիմնախնդրի կարգաւորման բանակցութիւններու մէջ, սակայն կը համարէ, որ Արցախի Զանրապետութեան անունէն պէտք է բանակցի Արցախի իշխանութիւնը:

Վարչապետը նշեց, որ Զայաստանը պատրաստ է հակահարուած տալու Ատրպէյճանին, բայց կողմ է խնդրի խաղաղ կարգաւորման: «Մենք պատերազմ չենք ուզեր: Պատրաստ ենք հասնելու խաղաղ կարգաւորման, բայց անոնք, որոնք կը փորձեն իմ վրաս հող յանձնելու որեւէ կասկած նետել, չեն հասկնար, որ Ղարաբաղի հարցի լուծող-չլուծող ժողովուրդն է, ոչ թէ կառավարութիւնը»,

նշեց ան:

ԶԶ վարչապետին խօսքով՝ ինք բանակցային գործընթացի հետ կապուած որեւէ թուղթ չստորագրեր՝ առանց ժողովուրդին հետ խորհրդակցելու:

ԶԶ վարչապետ Փաշինեան իր 100 օրուան պաշտօնավարման ամենայնաւոր ձեռքբերումներէն մէկը կը համարէ փտածութեան դէմ պայքարը, եւ այդ պայքարին մէջ՝ ժողովուրդէն գողցուած գումարները լումայ առ լումայ վերադարձնելը:

«Մենք ձեզի խոստացած էինք, որ հերթով պիտի բացայայտենք Զայաստանի Զանրապետութեան բոլոր թաւանջները, եւ ատիկա կ'ընեն: Բայց փտածութեան դէմ պայքարին մէջ մեր կարեւորագոյն խնդիրը ոչ թէ բանտերը լեցնելն է, այլ՝ ձեզմէ գողցուած գումարները լումայ առ լումայ վերադարձնելը ժողովուրդին եւ պետութեան: Այսօր արդէն տասնեակ միլիոնաւոր տոլարներ վերադարձուած են եւ կը վերադարձուի: Մենք այսօր ունենք իրավիճակ, երբ իրաւապահ մարմինները կ'աշխատին մեծ ծանրաբեռնութեամբ»:

Ան նշեց, որ կը հնչէ տեսակէտ, թէ դատական համակարգի մէկ մասը կը պատկանի նախկին կաշառակեր համակարգին:

«Բաղրամեան 26 յայտնուելով՝ ես կը հրաժարիմ դատական իշխանութեան հրահանգներ տալու արտաւոր սովորութենէն, բայց սա չի նշանակեր, որ որոշ դատաւորներ պէտք է հրահանգներ ստանան նախորդ կաշառակեր դարձած իշխանութեան ներկայացուցիչներէն», նկատել տուաւ ան:

ԶԶ վարչապետին խօսքով՝ օրէնսդրութեան որոշ խնդրահարոյց դրոյթներ յաղթահարելու համար անցումային արդարադատութեան մարմիններ ստեղծելու անհրաժեշտութիւն կայ: «ԶԶ բարձրաստիճան պաշտօնեաներէն մէկու մը հարազատ եղօք միայն մէկ հաշուեհամարին մէջ յայտնաբերուած է 30 միլիոն տոլար, բայց քանի որ ապօրինի հարստացման մասին օրէնքը ընդունուած է 2017ի Յունիս 1ին, ատկէ առաջ թաւանուածը ետ բերելու գործին մէջ բարդութիւններ պիտի առաջանան, որովհետեւ այդ մարդը երկար տարիներ պաշտօնեայ չէ եղած եւ յայտարարագիր չէ ներկայացուցած, ըսաւ Փաշինեան:

Անոր խօսքով՝ բազմաթիւ միջազգային կազմակերպութիւններ եւ գործընկեր պետութիւններ պատրաստակամութիւն յայտնած են՝ աջակցելու օտարերկրեայ պետութիւններու ու օժշորներու մէջ հայ պաշտօնեաներու ունեցած հաշիւները սառեցնելու եւ Զայաստան փոխանցելու հարցով:

Մինչեւ արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւնները պէտք է տեղի ունենան սահմանադրական փոփոխութիւններ: Փաշինեանի խօսքով՝ ան պատրաստ է դիմակայելու իր այն քաղաքական հակառակորդներուն, որոնք կարծիքով՝ խորհրդարանական արտահերթ ընտրութիւններ կազմակերպելու համար անհրաժեշտ է վարչապետին հրաժարականը, որմէ ետք, սակայն, հնարաւոր է, այլ վարչապետ ընտրուի:

«Անոնք կ'ըսեն՝ ձգենք, հրաժարական տայ, յետոյ արագ այլ վարչապետ կ'ընտրենք: Քանի որ չեն հասկնար, թէ ինչ կը կատարուի, մենք կը նախաձեռնենք սահմանադրական փոփոխութիւններ, որոնք իմաստը պիտի ըլլայ այն, որ արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւններ տեղի պիտի ունենան ոչ միայն վարչապետի հրաժարականի պայմաններուն մէջ, այլ նաեւ խորհրդարան կրնայ որոշում ընդունիլ ինքնալուծարման մասին», ըսաւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

Հայաստան Տակաւին Պատրաստ Զէ Մեծ Ներգաղթ Կազմակերպելու. Սփիւռքի Նախարար

«Թերթ»- Սփիւռքի նախարարութիւնը կը պատրաստուի առաջարկներ ներկայացնելու Արտաքին գործոց նախարարին եւ վարչապետին՝ մեծ համայնքներ ունեցող դիւանագիտական հաստատութիւններու մէջ ապահովելու Սփիւռքի նախարարութեան ներկայացուցիչներ, որոնք համայնքի հետ ամենամայ կապի մէջ ըլլան:

Այս մասին Օգոստոս 21ին լրագրողներու հետ հանդիպման ժամանակ ըսաւ ՀՀ սփիւռքի նախարար Մխիթար Հայրապետեան:

Ամփոփելով Կիպրոս եւ Միացեալ Նահանգներ կատարած իր այցերը՝ նախարարը յայտնեց, որ բոլոր քաղաքական ուժերու, կազմակերպութիւններու, եկեղեցական կառույցներու ներկայացուցիչներու կողմէ կար դրական մօտեցում՝ կապուած հայաստանեան վերջին իրադարձութիւններուն՝ կաշառակերութեան դէմ պայքար, օրինականութեան հաստատում ետայլն:

«Շատ մեծ հեռանկար կայ մեծ թափով հայրենադարձութիւն ապահովելու, բայց Հայաստանը պատրաստ չէ մեծ ներգաղթի: Հիմնական երկու խնդիր կը հետաքրքրէ անոնց, որոնք կ'ուզեն հայրենադարձուիլ՝ օրինականութեան ապահովումը երկիր մէջ եւ աշխատատե-

ղերու հարցը: Ներդրումներու հետ կապուած հարցերը բազմաթիւ են՝ արտօնեալներու հետ կապուած, իսկ հայրենադարձութեան մասով խնդիրներ կան, օրինակ՝ ֆիզիկական անձերու գոյքի մաքսագերծման, տեղափոխման վերաբերեալ», նշեց ան:

Յիշեցնենք, որ Օգոստոս 17ին կայացած հանրահաւաքի ժամանակ ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան յայտարարեց, որ այս տարուան Մայիս 10էն Օգոստոս 14 ժամանակահատուածին Հայաստան ժամանած 29986 մարդով աւելի շատ է, քան մեկնածները:

Նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին մեկնածներուն թիւը 6000ով աւելի էր եկածներէն: Փորձագէտներու կարծիքով՝ եթէ այս երեսոյթը շարունակական ըլլայ, ապա տարին հնարաւոր է ամփոփել ներգաղթով:

«Ի հարկէ, չենք կրնար պնդել, որ բոլոր 29 հազարը հայրենադարձներ են, բայց կրնամ ըսել, որ Միացեալ Նահանգներու մէջ աւելի քան 100 ընտանիք ինծի ըսին, որ տունները վաճառքի դրած են: Մարդիկ մօտեցան եւ ըսին, որ պիտի գան Հայաստան: Այժմ տուեալներ չկան, բայց վերադառնալ ցանկացողները շատ են», ըսաւ նախարարը:

Սփիւռքի նախարար Մխիթար Հայրապետեան:

Անոր խօսքով՝ հայրենադարձութիւնը պետութեան քաղաքականութեան հիմնական ուղղութիւններէն է, բայց կարեւոր է նաեւ հայապահպանութեան հարցը:

«Միայն հայաստանակեցողն մօտեցումը ընդունելի չէ մեզի համար: Հայաստանը պէտք է սկսի լուծել Սփիւռքի

մէջ առկայ խնդիրները • b7 հայերու շահերը դուրսը ներկայացնելու գործին մէջ Սփիւռքի նախարարութիւնը եւս պէտք է ունենայ իր ներգրաւածութիւնը: Ի վերջոյ, ուժեղ Սփիւռքը պիտի նպաստէ Հայաստանի մէջ տնտեսութեան զարգացման, անվտանգութեան բարձրացման ետայլն», ըսաւ ան:

«Այսօրուայ Մեր Գերագոյն Խնդիրը Արցախն Է», Հ. Մարգարեան

Հրանդ Մարգարեան

ՀՀԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Հրանդ Մարգարեան Թեհրան այցելութեան ժամանակ հարցազրոյց մը ունեցած է «Ալիք» օրաթերթին հետ եւ յատկապէս անդրադարձած է Արցախի հիմնահարցին:

«Ես գիտեմ, որ հիմա այն ինչ որ պէտք է ասեմ, որոշ ուժեր պէտք է փորձեն հեզնել, թէ ամէն անգամ, որ ներքին իրավիճակը անկայունանում է, ներքին օրակարգեր են առաջ գալիս, մենք փորձում ենք ուշադրութիւնը շեղել, իրենց կարծիքով՝ դէպի Արցախ: Բայց հարցը նրանում է, որ Արցախը, դեռ շարունակում է մնալ մեր գլխաւոր հարցը, մեր գերխնդիրը: Եթէ մենք կորցնենք Արցախը կամ Արցախի հարցում ունենանք կորուստներ, դա նշանակում է, որ վերջին 28 տարիների մեր անկախութեան այս ճիգն ու ջանքը ի գուր է լինելու կամ գրեթէ ի գուր է լինելու: Հարցը լուրջ է եւ սա բնական է, երբ Հայաստանում խնդիր կայ, մեր արտաքին քաղաքականութեան մէջ խնդիր կայ, Ատրպէյճանը աշխուժանում է, ստեղծուած առիթը օգտագործում իր ծրագրերը յաջողեցնելու համար: Դա մենք պէտք է

թոյլ չտանք, պէտք է հասկանանք, որ այսօրուայ մեր գերագոյն խնդիրը Արցախն է, Արցախի անվտանգութեան ապահովումը, ինչը նշանակում է՝ մենք պէտք է կարողանանք զօրաշարժի ենթարկել մեր ողջ ներքին կարողականութիւնը՝ Հայաստանում, Արցախում եւ սփիւռքում, ինչպէս նաեւ յարաբերական աշխատանքների մէջ եւ բոլոր-բոլոր բնագաւառներում, որպէսզի Արցախի հարցում մենք նահանջ չարձանագրենք», շեշտեց Մարգարեան:

Յաւելեալ բացատրութիւններ տալով, ան եզրակացուց • b7 «Արցախից պէտք է ամուր ձայն լսուի, վճռական ձայն պէտք է լսուի, Արցախից ազգային միասնականութեան կոչ պէտք է հնչի, որովհետեւ սա է մեր հիմնական ներուժը, որի վրայ մենք կարող ենք յենուել եւ ոչ միայն ունեցած յաջողութիւնները ամրագրել եւ պահպանել, այլ նաեւ նոր ձեռքբերումներ ունենալ: Գլխաւոր մտահոգութիւնն այսօր՝ Արցախն է եւ այդ մտահոգութիւնը շինծու չէ, նոյնիսկ նրանք, որ այսօր հեզնում են, նրանք էլ ներքուստ համոզուած են, որ այդ մտահոգութիւնը իրական է»:

Հայաստանի Մէջ Ընտրակաշառք Տալը Կամ Առնելը Պիտի Քրէականացուի

Հայաստանի կառավարութիւնը վերջերս հաւանութեան տուաւ ՀՀ Քրէական օրէնսգիրքին մէջ փոփոխութիւններ եւ լրացումներ կատարելու մասին օրէնքի նախագիծին, որուն համաձայն՝ Հայաստանի մէջ ընտրակաշառք տալը կամ առնելը պիտի քրէականացուի:

«Այս փաթեթի ընդունմամբ կ'առաջարկուի խստացնել պատասխանատւութիւնը ընտրակաշառքի համար եւ վարչական իրաւախախտումներու վերաբերեալ օրէնսգիրքէն զայն տեղափոխել Քրէական օրէնսգիրք՝ նախատեսելով ատոր համար ոչ միայն տուգանքի ձեւով պատիժ, այլեւ որոշ ժամկէտով ազատազրկում», - ըսած է արդարադատութեան նախարար Արտակ Չեյնալեան՝ ամփոփելով, որ բացառութիւն կը կազմէ նախընտրական ծիրէն ներս կուսակցութեան կամ դաշինքի խորհրդանիշներով, խելամիտ արժէքի սահմաններուն մէջ քարոզչական նիւթերու տրամադրումը:

Փաթեթով կ'առաջարկուի ընտրողի կողմէ դիտարկութեամբ քուէարկութեան զաղտնիութեան խախտումը դատել Քրէական օրէնսգիրքի յատուկ

մասով արգիլուած արարքներու շարքին՝ որպէս ոչ ծանր յանցագործութիւն:

Կ'առաջարկուի նաեւ ապաքրէականացնել այլ անձի փոխարէն քուէարկելու վերաբերեալ անփութութեամբ սուտ յայտարարութիւն տալը, իսկ դիտարկութեամբ կատարուած նոյն արարքի հիմնական պատժաչափը սահմանել այնքան, որքան օրէնսդիրը զայն սահմանած է սուտ մատնութեան համար:

Այս փոփոխութիւններու արդիւնքով օրէնսդիրը կ'ակնկալէ ամօցնել ընտրական տեղամասերու մէջ կարգուկանոնը, օրինականութեան մթնոլորտը:

«Փոփոխութիւններու փաթեթը հնարաւորութիւն պիտի տայ էականօրէն ամօցնել ընտրութիւններու նկատմամբ հանրային վստահութիւնը եւ արմատապէս նուազեցնել ընտրութիւններու ժամանակ յանցագործութիւններու ու յանցանք գործելու փորձերու թիւը՝ ընտրութիւններով սահմանադրական կարգի ձեւաւորումը էապէս մօտեցնել ժողովրդավարութեան չափանիշներուն», - ըսուած է նախագիծի հիմնաւորման մէջ:

Արցախի 2441 Աշակերտներ Առաջին Դասարան Պիտի Յաճախեն Այս Տարի

Արցախի Հանրապետության կրթության, գիտության և մարմնամարզանքի փոխնախարար Միքայել Համբարձումյանն յայտնեց, որ այս ուսումնական տարեշրջանին առաջին դասարան մուտք պիտի գործեն 2441 աշակերտներ:

Շնորհալուրերով բոլոր աշակերտներն և ուսուցիչները գալիք տոնին՝ գիտելիքի և դպրության օրոման առթիվ, Մ. Համբարձումյանն ըստ է. «Առանձնակի ջերմությամբ կը ցանկամ շնորհալուրերով բոլոր անոնց, որոնք առաջին անգամ մուտք կը գործեն ուսումնական հաստատություն: Դպրոցականներուն և ուսանողներուն կը մաղթեմ նորանոր գիտելիքներու ձեռքբերում, իսկ մանկավարժներուն, որոնց վստահուած է սերունդներու կրթության և դաստիարակության դժուարին, բայց պատուաբեր առաքելութիւնը՝ ստեղծագործական ուժ ու կորով և յաջողութիւններ: Ժամանակակից աշխարհի մէջ բանիմաց ու բարեխիղճ մասնագէտը պետութեան հարստութիւնն է»:

2018ի Առաջին Կիսամեակին Արցախի Մէջ Ծնած է 1057 Երեխայ

2018ի առաջին կիսամեակին, Արցախի առողջապահության նախարարության հիւանդանոցներուն մէջ ծնած է 1057 երեխայ, 552՝ տղայ, 505՝ աղջիկ: Այս մասին կը տեղեկացնեն Արցախի առողջապահության նախարարութենէն:

Միայն 878 երեխայ ծնած է Ստեփանակերտի «Մօր և մանկան» առողջութեան պահպանման կեդրոնին մէջ: Մարտակերտի մէջ արձանագրուած է 89 ծնունդ, Մարտունիի մէջ՝ 56, Հադրութի մէջ՝ 13, Զաքաթաղի մէջ՝ 15 և Շահումեանի մէջ՝ 6:

Join us
[www.facebook/
Torontohye newspaper](https://www.facebook.com/Torontohye.newspaper)

Ցանկալի է, որ Արցախի Ժենգեալով Հացը Տարածուի Ինչպէս՝ Իտալական Փիցցան

Արցախի Հանրապետության տնտեսութեան և արտադրական ենթակառուցումներու նախարարութեան նախաձեռնությամբ, Արցախի «Պոլ Էլուար տուն ֆրանսախօս երկիրներու կեդրոն հիմնադրամի ծրագիրներուն ծիրէն ներս, հայկական արմատներ ունեցող ֆրանսացի խոհարար Ալէն Ալեքսանեան այցելած է Արցախ՝ ծանօթանալու արցախեան խոհանոցի գաղտնիքներուն, ինչպէս նաեւ իր հին ու անհրաժեշտ բաղադրատոմսերը ներկայացնելու տեղի խոհարարներուն ու հրուշակագործներուն:

Ալէն Ալեքսանեան, Օգոստոս 3-10, Ստեփանակերտի «Վալլեքս Կարտըն» հիւրանոցային համալիրին մէջ կ'իրականացնէ խոհարարական դասընթացներու շարք, որուն կը մասնակցին Արցախի մէջ գործող արտադրական ընկերութիւններու աշխատակիցներ և անհատ ձեռներեցներ:

Զրոյցի մը ընթացքին՝ Ալէն Ալեքսանեան ըստ է, որ ինքը Արցախ կը գտնուի Յուլիս 28էն ի վեր: Ան այցելած է Արցախի տարբեր շրջաններ, մտած է պատահական տուններ և համտեսած անոնց պատրաստած արցախեան ուտեստները:

«Նկատած եմ, որ արցախցիները շատ հիւրասէր մարդիկ են, բոլորն ալ սիրով հիւրընկալած են զիս և մատչելի ձեւով բացատրած ուտեստներու պատրաստման ձեւերն ու եղանակները, ինչպէս նաեւ խօսած անոնց օգտակարութեան մասին: Արցախի օդը մաքուր է, բնութիւնը՝ կախարդիչ, այստեղ կ'աժիւղ տարբեր բուսատեսակներ, ու

Ֆրանսացի խոհարար Ալէն Ալեքսանեան Արցախի մէջ:

րոնք զուրկ են արհեստական լրացուցիչ սնուցումէ: Արցախի բնակլիմայական պայմանները կը նպաստեն այստեղ տարատեսակ բոյսերու բազմազանութեան առկայութեան՝ ըսած է Ա. Ալեքսանեան և աւելացուցած, «Ես այստեղ եմ, ոչ միայն ֆրանսական ուտեստներ ներկայացնելու, այլեւ ծանօթանալու և սորվելու Արցախի դարերէն եկող խոհանոցային հարուստ մշակոյթին: Ցանկալի պիտի ըլլայ, որ Արցախի այցեքարտ «Ժենգեալով հաց» ուտեստը տարածուի աշխարհով մէկ, ինչպէս, օրինակ, իտալական «Փիցցա»-ն»:

Խօսելով արցախեան և ֆրանսական խոհանոցներու նմանութիւններուն մասին՝ խոհարարը ըստ է, որ Արցախի և Ֆրանսայի ճաշատեսակներն ու բուսատեսակները տարբեր են. անոնք

Արցախի իւրօրինակ բնութեան բարիքներն են:

Անդրադառնալով Արցախին՝ Ա. Ալեքսանեան ըստ է, որ այս երկիրը հեքիաթային է, բայց, դժբախտաբար, քիչերը կը ծանօնան Արցախը:

«Ես պիտի ընեմ ամէն ինչ, որպէսզի ֆրանսացիներուն մօտ հետաքրքրութիւն առաջացնեն դէպի Արցախ, անոր հրաշք բնութիւնը, պատմամշակութային մեծ արժէքները, հերոսական պատմութիւնը, հիւրասէր և լաւատես մարդը ու աւանդական խոհանոցը: Համոզուած եմ, որ Արցախը զբօսաշրջիկներուն ալ աւելի պիտի գրաւէ իր մաքուր բնամթերքով»,- աւելցուցած է Ալէն Ալեքսանեան:

Ան տեղեկացուցած է, որ ինքը այլ ծրագիրներով եւս պիտի այցելէ Արցախ:

Աւստրալիահայ Համայնքը 50 Բնակարան Պիտի Կառուցէ Քարվաճառի Մէջ

Աւստրալիոյ հայ համայնքը պատրաստակամութիւն յայտնած է 50 բնակելի տուներով թաղամաս կառուցել Քարվաճառ քաղաքին մէջ, յայտնեց Արցախի Հանրապետության քաղաքաշինութեան նախարարութիւնը:

«Այս հարցին շուրջ տակաւին քննարկումներ կ'ընթանան, որովհետեւ մեր կողմէ բնակելի տուներու կառուցման նախապատուութիւնը կը տրուի ոչ միայն Քարվաճառ քաղաքին, այլ նաեւ Շահումեանի շրջանի գանազան համայնքներու», ըսած է քաղաքաշինութեան նախարար Կարէն Շահրամանեան:

Նախարարը այսպիսի մօտեցումը կը պայմանաւորէ Շահումեանի շրջանի շարք մը համայնքներու դպրոցներուն անհրաժեշտ մասնագէտներու նուազումին պատճառով, որովհետեւ այդ հարցն ալ, իր հերթին, կապ ունի նշուած համայնքներուն մէջ բնակարանային պայմաններու բացակայութեան:

«Փափաքելի է, որ շրջանի տարբեր համայնքներու մէջ կառուցուին բնակելի տուները, որոնց մէկ մասը կը տրամադրուի նաեւ այդ համայնքներուն մէջ դասաւանդելու եկած մասնագէտներուն, որպէս պետական սեփականութիւն», բացատրած է ան:

Շահումեանի շրջանի դպրոցներուն մէջ դասաւանդելու համար մասնագէտներուն բնակարանային պայմաններով ապահովելը կը խթանէ մեծ թիւով մասնագէտներու ներգրաման և շրջանի կրթական կեանքի աշխուժացման:

2019ին Բերձորը Արդիական Հիւանդանոց Պիտի Ունենայ

Արցախի կառավարութեան և «Վիասել-Էմ.Թի.Էս Արմէնիա» ընկերութեան համաֆինանսաւորումով Բերձորի մէջ նոր հիւանդանոց կը կառուցուի:

Արցախի քաղաքաշինութեան նախարարութեան շինարարութեան վարչութեան գլխաւոր մասնագէտ Լեւոն Հարոյեան յայտնած է, որ բժշկական հաստատութեան շինարարական աշխատանքները սկսած են 2012էն: Հիւանդանոցը եռայարկ է՝ ներառեալ նկուղային յարկը: Շինարարական աշխատանքներուն մեծ մասը աւարտած է: Այժմ կ'ընթանայ շինութեան ներքին յարդարման և յատակներու տեղադրման աշխատանքները: Պիտի իրականացուի նաեւ տարածքի բարեկարգում:

«Հիւանդանոցի շէնքը ամբողջությամբ կը համապատասխանէ ժամանակակից չափանիշներուն: Բերձորի բժշկական հաստատութիւնը պիտի ունենայ վիրահատարան, ծննդարան, դիախերձարան, մանկական բաժանմունք և կայուն բուժման համար անհրաժեշտ բոլոր միջոցները», տեղեկացուց Հարոյեան և նշեց, որ հիւանդանոցը շահագործման պիտի յանձնուի 2019ին:

Հայ Մօր Մը Փորձառութիւնները՝ Զակին Ինքնութեան Կազմաւորման Ընթացքին

Կարին Սաղաթընեան- Տէր Յակոբեան

Վանգուվըր-Երեւան 2 ընդհատում-ներով թռիչքը անհամեմատօրէն երկար էր եւ՝ յոգնեցուցիչ, այնպէս որ չէի սպասեր ճամեայ տղաս արթնամիտ ըլլայ մեր էջքէն ետք՝ արձագանգելու որեւէ խօսակցութեան կամ պատկերի:

Սակայն, երբ առաւօտուն, Զուարթնոց օդակայանէն Երեւան մեկնած ատեն մայրուղիին վրայ առաջին անգամ Արարատը իր վեհութիւնը յայտնեց մեզ՝ «Մամի՛, Արարատը...ասի իրական է, իրական...», հիացմունքով բացականչեց Վարագը:

Կենթադրէի, որ ան Արարատը տեսած ատեն որոշ հիացմունք ունենայ, բայց բնաւ չէի սպասեր որ փոքրիկ թաթիկներով բերանը գոցած, աչուկները կլորցնելով՝ պիտի սքանչանայ: Ասի, նախ կը նշանակէր, որ երբ տունը Արարատ կը գծէր ու կը ներկէր, մանուկին երեակայութեան մէջ իսկապէս պատկերը տեղ գտած էր. Երկրորդ՝ անոր այս հրճուանքը տեսնելով, մեղքս ինչ պահեմ, ուրախութեան եւ գոհումակութեան խոր զգացում մը ունեցայ:

Իր ծնունդէն ի վեր, տղուս ածին մեծ հետաքրքրութեամբ կը հետեւիմ: Բոլոր մայրերը գիտեն, թէ իրենց մանկիկին բոլոր «առաջին անգամ»ները որքան կարեւոր անկիւնադարձեր են եւ տան մէջ՝ մեծ ուրախութիւն: Առաջին ժպիտը, առաջին բառը, առաջին քայլը, առաջին նախադասութիւնը...: Այս բոլորը՝ շատ լաւ. բայց իմ թաքուն փափաքը այլ էր: Արդեօք Վարագը ե՞րբ առաջին անգամ իր հայ ըլլալը պիտի դրսեւորէ, կամ արդեօք այդպէս բան կ'այ: Երեխաներու ինքնութիւնը ե՞րբ կը դրսեւորուի:

Բայց պէտք է ըսեմ որ հակառակ որոշումիս, թէ բնաւ մանուկին ուղեղը «հայկականութեամբ» պիտի չողողեմ մինչեւ 4-5 տարեկան, Վարագը հագի 2 տարեկան մեզ զարմացուց: Երբ Կիրակի մը Վանգուվըրի Հայ Կեդրոնը ուղում ատեն հեռուէն Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցին նկատելով, մատիկը բարձրացուցած, մանկունակ թոթովանքով ու շեշտով մը՝ ինքնաշարժին ետեւի աթոռէն, բացականչեց. «Մամի, ասի Հայաստանն է՞...»: Յակոբն ու ես շշմած իրարու նայեցանք, ապա բաական մտածեցինք, թէ ե՞րբ մեր երկամեայ երեխան այսքան տպաւորած ենք Հայաստանով: Չկրցանք մատնանշել որոշակի պահ մը, կամ՝ խօսակցութիւն մը:

Որոշ ժամանակ մը ետք, դարձեալ մտահոգութեան մէջ էինք: Երբ Վարագը 3-4 տարեկան եղաւ եւ սկսաւ նման միւս մանուկներուն «շուկայականացած հերոսներ» գնել եւ անոնց պատմութիւններուն ծանօթանալ: Արդէն լեզուն բա-

ցուած էր. իր խաղալիքներուն հետ անգլերէն կը խօսէր: Սարդէ մարդը, գերմարդը եւ չղջիկ մարդը քով քովի շարած անոնց որոշ ցուցմունքներ տալը, անոնց հետ իր երեակայական կռիւները ու երկխօսութիւնները միշտ անգլերէն էին: Տան մէջ, ականջս միշտ մէկ կողմէ իրեն տըած՝ իր մանկական խաղերուն կը հետեւի, միշտ կառէցով իմ սկզբունքին, որ «հայ ենք, հայերէն խօսէ» պիտի չկրկնեմ, այլ պիտի սպասեմ մանուկին մտային բնական զարգացումին՝ առանց «հայերէնախօսութեամբ» բռնանալու: Օր մըն ալ չդիմնալով հարց տուի.

-Վարագ, ի՞նչու հայերէն չես խօսիր սփայտըրմէնին եւ սուփըրմէնին հետ:

-Մամի, ասոնք հայերէն չեն գիտեր, ըսաւ ցոյց տալով առջեւի խաղալիքները:

-Բայց դուն խօսէ, քեզմէ կը լսեն, կը սորվին, յարեցի:

-Ո՛չ, չըլլար, անհանգստացած ըսաւ, չընդունելով առաջարկս...

-Բայց կրնան հետս «Հայաստան» երթալ, աւելցուց՝ կարծես զիս գոհ պահելու համար:

Ժամանակը անցաւ եւ Վարագի անգլերէնն ալ զօրացաւ. նախադարձական դասարանին մէջ հայերէնը սկսաւ նահանջել: Եթէ սկիզբը հայերէնի բառապաշարը լայն էր, հիմա անգլերէնի դիրքին բառերը սկսաւ դուրս քշել դեռ ուղեղին մէջ չարմատաւորուած հայերէնը: Հայերէնի հազագային բաղաձայնները եւ երկար բարդ բառերը տեղի տուին անգլերէնի դիրքութեամբ արտաբերուող ծայնաւորներուն եւ կարճ «երաժշտական» բառերուն դիմաց:

Համբերութիւն կ'ուզէր երբեմն անգլերէնը լսել, իսկ յաճախ թարգմանել երբ չէր ուզէր հայերէն պատասխանել կամ կրկնել թարգմանութիւններս:

Այսպիսի խօսակցութիւններ.

-Մամա այսօր լանչին քերթը կ'երանք... - ուրեմն ստեպղին կերպք կ'եսօրին, տղաս:

-Մամ, այսօր օրիորդ Ճանսընը շատ սէտ էր:

-Ինչու տխուր էր օրիորդը, հոգիս: -Մամ, պառերուն վրայ լաւ քլայմպ

կ'ընեմ:

-Ապրիս տղաս, ուրեմն ձողերուն վրայ լաւ կը մագցիս...

Օր մըն ալ իր ննջարանի գրադարանը կոկած ատեն հայերէնի գիրքը ձեռքը դուրս եկաւ ըսելով. «Մամ ասի առ՝ հոս չի պատկաներ»...: Սարսափած երեխային նայեցայ, որ թէեւ (հայերէնի այնքան ճշգրիտ գործածութեամբ) անմեղունակ որոշում մը առած էր՝ պարզապէս իր գրադարանին տեսքին միատեսակութիւնը պահելու համար, սակայն զիս, նախապաշարուած անձս, սահմանեցուց:

Անմիջապէս առանձնացանք եւ խօսեցանք, թէ եթէ մենք հայերէն գիրքը տունէն ներս չպահենք, մէկը իրեն տեղ պիտի չտայ իր գրադարանին մէջ եւ եթէ հայերէն չսորվինք, ուրիշ մէկը պիտի սորվի. մենք ենք տէրը մեր լեզուին: Ատկէ ետք, եթէ վազքիս մէջ մոռնամ գիշերները հայերէն դասի նստելու, Վարագը ինձի կը յիշեցնէ. «Մամ հայերէն չըրինք այսօր... »

Այս ընթացքին համոզում ունէի երկու հարցի շուրջ.

-Վարժութիւնը, կրկնութիւնը պիտի յաղթեն. repetition is the mother of all skills. Իսկապէս ալ նոյնիսկ եթէ Վարագը անգլերէն կը խառնէ հայերէն խօսած ատեն, բայց իր մտքերը կրնայ լրիւ հայերէնով արտայայտել: Երբ հայախօսներու մէջ ըլլայ, բառերը բնականաբար կը վերյիշէ:

-Ինքնութիւնը աւելի կարեւոր է. ես ո՞վ եմ, ո՞ր խումբին կը պատկանիմ, աւելի կարեւոր գոյութենական հարցեր են հայ զգալու համար՝ քան լեզուի իմացութիւնը: Նոյնիսկ եթէ հայախօսութիւնը չստացուի, Վարագը հայ պիտի զգայ ինքզինք: Համացանցային այս դարաշրջանին, պատկանելիութեան զգացումը աւելի կարեւոր է:

Եթէ լեզուն առօրեայ վարժութիւն եւ աշխատանք է, ապա ինքնութիւնը կը կազմուի, կամաց կամաց, քայլ առ քայլ. չսպասած մէկ խօսքը, չակնկալած մէկ պահը խոր դրոշմ կը ձգեն մանուկին մտքին ու հոգիին վրայ եւ կ'որոշեն անոր ինքնութեան նախատիպը:

Այսուհանդերձ, լեզուն անհրաժեշտ է որեւէ հաւաքականութեան մը մէջ համարկուելու համար: Ընկերաբաններ զայն գլխաւոր նախապայմանը կը նկատեն՝ ազգային ինքնութեան կազմաւորման:

Կը հաւատամ, որ առանց լեզուն իմանալու կարելի չէ պատկանելիութիւն զգալ լիովին: Առանց լեզուն եւ մշակոյթը իմանալու կարելի չէ ընկալել հաւաքականութեան մը հոգեմտաւոր աշխարհը. Կը նմանի լողալ ուզելու, բայց ծովուն հեռուէն դիտելու:

Վարագին ուշի ուշով կը հետեւի այս ամրան Հայաստան մեր այցելութեան ընթացքին: Առաջին անգամ երբ Սարեանի Տուն Թանգարանը մտանք հիացած կը դիտէր Վարպետին գծագրութիւնները՝ հաշուելով թէ քանի անգամ Արարատը կ'երեւի անոր ստեղծագործութիւններուն մէջ: Կամ Տատիկ եւ Պապիկ արձանը գրկելը եւ կամ դէպի Սասունցի Դաւիթի արձան սրընթաց վազելը եւ խանդավառութիւնը ցոյց կուտար, որ այս փորձառութիւնները խոր դրոշմ պիտի ձգեն իր ինքնութեան վրայ: Այն բոլոր պահերը՝ հայերէն երգ մը միասին երգելը, հակառակ դժկամութեան՝ առտու կանուխ եկեղեցի երթալը, կամ քնանալէ առաջ հայկական աւանդավէպի մը մասին պատմութիւն լսելը, կը կազմեն բաղադրիչները ինքնութեան կառուցումը:

Մանկավարժները կ'ըսեն. «Մի թելադրեր, այլ ցոյց տուր»: Մանուկը տպաւորելու, բան մը սորվեցնելու լաւագոյն ձեւը զայն օրինակով ցոյց տալն է, ոչ թէ թելադրելը:

Ես չեմ հաւակնիր հաւաստիացնելու որ ասի լաւագոյն ձեւն է հայ մանուկ մը հայ պահելու, ոչ ալ գիտեմ ապագան ինչ պիտի բերէ, թէ Վարագին անհատականութիւնը ինչպէ՞ս պիտի դրսեւորուի հետագային: Միայն կրնամ ըսել, որ դեռ ծամբան երկար է...

Անցեալ օր, երբ իրեն գաղափարի մը ընկալումը դիւրացնելու համար անգլերէն եզր մը գործածեցի, ինձի դառնալով ըսաւ. «Մամ, հայերէն խօսէ...»:

UNESCO. Համշէնահայերէնը Անհետացող Լեզուներու Ցանկին Մէջ

«UNESCO»-ի հրապարակած «Անհետացող լեզուներու քարտէս»ին համաձայն՝ Թուրքիոյ մէջ 11 լեզու անհետացման եզրին է, իսկ 3 լեզու՝ վաղուց արդէն մեռած:

Անհետացման վտանգի տակ եղող լեզուներու շարքին են՝ Տրապիզոնի մէջ միայն տարեցներու կողմէ խօսուող պոնտոսեան յունարէնը, Արթուինի խոփա շրջանին մէջ խօսուող հայերէնի իւրաքանչեւ բարաբոններէն մէկը՝ համշէնահայերէնը, Չամլիքիմշիկի մէջ առաւելապէս մեծերու կողմէ խօսուող լազերէնը, Էտիրնէի տարածաշրջանին մէջ տարեց-

ներու մէջ խօսուող գնչուական լեզուն, դարձեալ Էտիրնէի մէջ խօսուող գագաուզերէնը, Թուրքիոյ մէջ շուրջ 5-6 հազար անձի մէջ խօսուող սեֆարդերէնը եայլն:

Թրքական թերթը առանձին-առանձին խօսած է անհետացման եզրին գտնուող գրեթէ բոլոր այս լեզուներու ներկայացուցիչներու հետ: Համշէնահայերէնի կրողները հիմնականօրէն կը բնակին Արթուինի խոփա շրջանին մէջ: Խոփայի Զեմալփաշա աւանին մէջ կը բնակին համշէնահայ Այշէ Ալգիւրը՝ որդիին եւ հարսին հետ. միւս զաւակները տեղափոխուած են մեծ քաղաքներ:

«Երբ ես ծնած եմ, այստեղ հայեր չեն եղած: Անոնք գացած էին, բայց իրենց լեզուն մնացած էր: Աչքս բացի՝ համշէնահայերէն լսեցի, մեծցայ՝ թրքերէն սորվեցայ», կը պատմէ Այշէն:

Քեմալփաշայի մէջ համշէնահայերէնը հիմնականօրէն մեծերու կողմէ կը խօսուի, իսկ երիտասարդներու հետ թրքերէն կը խօսին: Տարեց համշէնցիներու մահէն ետք, համշէնահայերէն խօսողներուն թիւն ալ հետզհետէ կը նուազի: Այշէին խօսքով՝ այստեղ ոչ ոք համշէնէրէնի այբուբենը չի գիտեր, գրել-կարդալ՝ նոյնպէս: Ան իր ողջ կեանքի ըն-

թացքին որեւէ համշէնահայերէն գիրք չէ տեսած:

Այշէ Ալգիւրի հարեան Կինայ Շերեմեթը միայն մասամբ կը տիրապետէ համշէնահայերէնին: Իսկ անոր 5 եւ 7 տարեկան երեխաները, թէեւ կը հասկնան համշէնահայերէն, բայց չեն խօսիր: Շերեմեթը կը պատմէ, որ ամէն ձեռով փորձած է երեխաներուն համշէնէրէն սորվեցնել, բայց քանի որ թէ՛ բակին, թէ՛ դպրոցին մէջ իշխող լեզուն թրքերէնն է, երեխաները հեշտութեամբ կը մոռնան համշէնահայերէնը:

Համագգային ArtLinks Երիտասարդական Ցանցի 2018ի Հաւաքը

Միրնա Գասամանեան

Համագգային Մշակութային Միութիւնը տարիներէ ի վեր իր գրկին մէջ փայփայած է հայ մանուկն ու հայ երիտասարդը, անոնց սրտին մէջ ցանելով հայապահպանման եւ հայակերտման սերմեր: Սփիւռքի տարածքին, Համագգայինը իբրեւ փարոս, հայ երիտասարդը կ'առաջնորդէ դէպի հայկական ինքնութեան արժեւորման ուղիները, զանոնք հեռու պահելով օտարամոլութեան դարձողարձիկ ծանապարհներէն: Այս փառահեղ կազմակերպութեան տարեկան ծրագիրներու շարքին մաս կը կազմէ Համագգայինի Արեւմտեան եւ Արեւելեան Ամերիկաներու ու Գանատայի Շրջանային վարչութիւններու նախաձեռնած Համագգային Երիտասարդական Ցանցը՝ Hamazkayin ArtLinks, զորս դարձած է երիտասարդներուն հոգեհարազատ ծրագիր մը:

Տարեկան այս ծրագիրը, ամրան շաբաթավերջի մը կը խմբաւորէ հայ ուսանողներ ու անուանի արուեստագետներ, որոնք կը գտնուին Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի տարածքին, քննարկելու հայ մշակութային խնդիրներ, որոնք կ'ընդգրկեն հայ գրականութիւն, հայկական երգ, պար, ասմունք եւ հայ երիտասարդի ամենօրեայ մտահոգութիւններ՝ պահպանելու համար հայոց ոգին, ինքնութիւնն ու մշակոյթը:

Այս տարի, Համագգայինի կազմակերպած մշակութային ցանցը տեղի ունեցաւ Յունիս 28-էն Յուլիս 1ի շաբաթավերջին՝ Ֆիլադելֆիոյ բնութեան հիւրընկալ գիրկը՝ Էվլըրսըն ծայրամասին մէջ՝ գեղեցիկ հոգեւոր հաստատութեան մը կալուածին վրայ: Մասնակիցները կը բաղկանային մօտաւորապէս 35 անդամներէ, 21-էն 35 տարիքային խմբաւորումով: Մթնոլորտը շողախուած էր հայրենասիրութեամբ... մշակութասէր ապրումներ կը թափանցէին խրաքանչիւրի հոգին:

Օր Ա. Նորանոր մտքերու ծնունդ

Առաւօտեան, գեղեցիկ բնութեան գիրկը, խումբ մը առոյգ երիտասարդներ՝ ընկերուի Մարալ Վարժապետեանի առաջնորդութեամբ, yoga-ով դիմաւորեցին օրը: ArtLinks ծրագրի պատասխանատուններէն Դոկտ. Խաչիկ Մուրատեան, դասախօսեց հրապարակախօսութեան (public speaking) մասին: Ապա, ան դասախօսութիւնը աւարտեց՝ երիտասարդներուն առիթ ընծայելով խօսելու տարբեր թեմաներու մասին. աւելցնելով մի քանի վայրկեան իրենց երեսակալութեան սլաքը ընծայեցին ու իրենք գիրենք գտան հսկայ հանրային բեմերու վրայ:

Յաջորդ դասախօսութիւնը յանձն ա-

Համագգային ArtLinks Երիտասարդական Ցանցի 2018ի հաւաքի մասնակից երիտասարդները:

ռած էր Մաթեո Զարանեան՝ փաստաբան եւ լուսանկարիչ, որուն տասնեակ մը այցելութիւնները դէպի Արեւմտեան Հայաստան ամփոփուած են երկու կարեւոր ծամբորդական գիրքերու մէջ: Այդ լուսանկարները մասնակիցներուն ցոյց տալով, Զարանեան խօսեցաւ իր փորձառութեան մասին՝ այցելութիւն դէպի պապենական Րոմ, որ յատկանշական էր անոր զգացական ներաշխարհին համար: Ան այդ, ան առաջադրանք ներկայացուց երիտասարդներուն համացանցին մէջ տեղադրելու իմաստալից նկարներ, որոնք կ'ամփոփեն հաւաքի փորձառութիւնները ու գեղեցիկ պատկերով մը կ'իմաստաւորեն Համագգայինի կեանքը: Մրցումին յաղթական նշանակուող երկու երիտասարդները պարգեւատրուեցան անոր հրատարակած նորագոյն գիրքով:

Օրը շարունակուեցաւ հայ գրականութեան եւ ասմունքի արժեւորման դասախօսութեամբ՝ արեւմտահայ բանաստեղծուի Վեհանուշ Թեքեանի գլխաւորութեամբ: Հայ գրականութեան զարգացման մասին բացատրութիւն տալով, Թեքեան յանձնարարեց երիտասարդներուն ստեղծագործել հայերէն գրութիւն մը, որ կ'անդրադառնայ իրաքանչիւր մասնակցի հայ ինքնութեան անձնական արժեւորման: Ան այդ, երիտասարդներուն հոգիները թեւածեցին դէպի Հայաստանի հորիզոնները, ու անոնց մտքերը թռչեց առին՝ հասնելով Արեւմտեան Հայաստան:

Առաջին օրը իր աւարտին հասաւ հայկական պարի դասընթացքով՝ Համագգայինի Տիթորիթի «Արաքս» պարախումբի պարուսոյց՝ Նայիրի Կարապետեանի գլխաւորութեամբ: Ան բացատրութիւններ տուաւ հայկական պարի տարբեր շարժումներու ծագման մասին: Երիտասարդները, համախմբուելով անոր շուրջ, հայկական աւանդա-

կան շարժումներով աւարտին հասցուցին առաջին օրուայ արկածախնդրութիւնները, եւ լիաթոք ապրումներով սպասեցին երկրորդ օրուայ արշալոյսի ծագման:

Օր Բ. Կամուրջ հին եւ նոր մտքերու միջեւ

Յաջորդ առաւօտ, երիտասարդները շարունակեցին բանաստեղծուի Վեհանուշ Թեքեանի վարած աշխատանքի աշխատանքները: Ան մասնակիցներուն առիթ տուաւ՝ հայրենասիրութեան պոռթկումէ յառաջացած՝ գանազան ստեղծագործութիւններու ի յայտ գալուն: Ուստի կամուրջ մը կառուցուեցաւ երիտասարդներուն եւ պատասխանատուններուն միջեւ, կամուրջ մը, որ շողապեղ անցեալն ու ներկան, եւ որուն միջոցաւ հայ գրականութեան հանդէպ մօտեցման հին եւ նոր ձեւերը պահ մը հանդիպեցան, եւ այդպիսով, անգիտակցաբար, ArtLinks-ը հասաւ իր գերագոյն նպատակի իրագործման: Այդ անտեսանելի կամուրջին վրայ՝ հայ գրականութիւնը ապրեցաւ նոր նուաճումներ...

Յաջորդաբար, լրագրող Բաֆֆի Խաչատուրեան երիտասարդներուն տեղեկացուց իր փորձառութեան մասին՝ The New Yorker պարբերաթերթին համար իր աշխատանքի գծով: Երբ գրոյցը շարունակուեցաւ՝ երիտասարդ մը անոր հարց ուղղեց, թէ ինչպէ՞ս այս օրերուն տակաւին պահանջը կայ թերթի օգտագործման: Ան բացատրեց թէ պահանջը միշտ ալ ներկայ է, երբ գրութիւնը ուղղուած է ժողովուրդին եւ զորս կը շօշափէ անոնց մտահոգութիւնները:

Փոքր ընդմիջման մը յաջորդեց Ամերիկայի Հայ Դատի յանձնախումբի ներկայացուցիչ՝ Թերեզա Երիմեանի դասախօսութիւնը, որ կ'ամփոփէր այն միտքը, թէ ամերիկեան շրջապատին մէջ մեծագոյն դեր կը խաղայ հայկա-

կան հաստատութիւններու եւ կազմակերպութիւններու կապը իրարու հետ, ի նպաստ ամերիկահայութեան: Ապա, մասնակիցները դիտեցին տեսերիզ մը, զոր կը ներկայացնէր Համագգայինի մեծ ընտանիքին տարած աշխատանքը աշխարհի տարբեր երկրներու եւ հայկական գաղութներու մէջ, հետապնդելով խորիմաստ նպատակ մը՝ հայ մշակոյթի պահպանումն ու զարգացումը սփիւռքի տարածքին:

Ապա, Ասիա Դարբինեան դասախօսեց Հայաստանի ներկայ իրավիճակին, «թաւշեայ յեղափոխութեան» մէջ հայ կնոջ կարեւորագոյն դերին մասին, Հայաստանի եւ Սփիւռքի տարածքին: Ան շեշտեց, թէ Հայաստանի քաղաքական եւ տնտեսական ոլորտներուն մէջ, հայ կնոջ դերը դրական արդիւնք կ'ապահովէ թէ՛ մեր երկրին եւ թէ՛ կնոջ արժեւորման մէջ: Ան աւարտեց իր միտքը հաստատելով, թէ Հայաստանի մէջ հայ կնոջ ապագան այսօր կը գտնուի ապահով եւ դրական գետնի վրայ, ընթանալով դէպի նոր արշալոյս:

Երիտասարդներուն միջեւ զարգացած գրոյցը շարունակելով՝ ընկի. Լիլի Թորոսեան բացատրեց Համագգայինի Հ-ԲԵՄ ծրագրին մասին, որուն նպատակն է սփիւռքի մէջ գտնուող երիտասարդներուն ծանօթացնել հայկական արուեստն ու մշակոյթը: Տեղեկութեան համար հայ երիտասարդները կրնան այցելել՝ www.h-pem.com

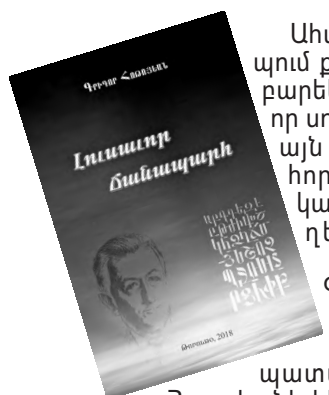
Զրոյցը շարունակուեցաւ առաջնորդութեամբ ընկի. Գարին Վանի, որ փոխխմբագիրն է The Armenian Weekly հայկական շաբաթաթերթին: Բացատրելով հայկական շրջանակին մէջ թերթի կարեւորութեան մասին, ան քաջալերեց երիտասարդները, բարձրացնելու իրենց ձայնն ու մտահոգութիւնները հայկական հարցերու շուրջ, գրելով տարբեր նիւթերու մասին, հայերէն կամ անգլերէն լեզուներով:

Օրուան յայտագիրը իր աւարտին հասաւ հայկական պարի շարժումներու շարանով. Մասնակիցները համախմբուելով, անգամ մը եւս վերապրեցան հայկական պարի զօրութիւնը եւ, Արարատի լանջէն հեռու, Ֆիլադելֆիոյ կանաչագետ ծառերուն տակ, դարձեալ հայօրէն հնչեց մեր պապենական քոչարին...

Վերջապէս, ամերիկահայ եւ գանաւառահայ տարեկիցներուս կոչ կ'ուղղեմ մասնակցելու Համագգայինի մեծ ընտանիքի մշակութային ցանցի՝ ArtLinks-ի յաջորդ հաւաքին, որ 2019 թուականի ամրան տեղի պիտի ունենայ Գանատայի մէջ, ձեռք բերելու համար նորանոր ընկերական կապեր եւ զգալու հայկական ոգիի զօրութիւնը իրաքանչիւրի կեանքէն ներս:

Գր.Հոթոյեանի «Լուսաւոր Ճանապարհ» Գիրքի Հրատարակութեան Առթիւ «Երբ Գիրքը Կը Դառնայ Հոգեւոր Կամուրջ»

Սեդա Գանտահարեան

Սիւսա մէկ հանդիպում քեզի հետ, սիրելի՛ բարեկամ, հանդիպում, որ սոսկ արձագանգն է այն մեծ ճանապարհորդութեան, որ երկար տարիներու վաղեմութիւն ունի: Սիրելի՛ պրն. Գրիգոր Հոթոյեան, այս վերջին գիրքիդ խորագիրը պատահական չէ, ան

Հոթոյեանի կեանքի հայելին է, որ այսօր լոյս է տեսած եւ մեր ձեռքերուն մէջ է: Ես գիտեմ՝ միայն շիկացած ներշնչանքը կրնայ բերել ստեղծագործական այդ ազատութիւնը: Եւ երբ սկսայ կարդալ

ինծի պարզեւած «Լուսաւոր Ճանապարհ»-ը, այդ ազատ ներշնչանքը հաղորդուեցաւ նաեւ ինծի եւ հեշտութեամբ սկսայ կարդալ: Ես զգացի, որ այդ բոլորը իրենց էութեամբ սովորական իմաստով գրառումներ չէին, այլ տեղին ու ներշնչանքով մտքի ու զգացմունքի արտայայտութիւններ:

Եւ ահա 91-ամեայ գրագէտին «Լուսաւոր Ճանապարհ» 11-րդ գիրք-ժողովածուն՝ որպէս շնորհակալութեան համեստ արտայայտութիւն այն մեծ երախտիքին, որ գրողը ունի հայ գրականութեան նկատմամբ, եւ ընթերցողներուն կողմէ միշտ բարձր է գնահատուած Հոթոյեանի տաղանդը, որուն ամենաբնորոշ գիծերէն են անխոնջ որոնումը, ժամանակի սուր զգացողութիւնը, հայրենա-

սիրութիւնը: Որոնումը ձեր ճանապարհի անբաժան ուղեկիցը եղած է եւ ձեզ տարած է դէպի ստեղծագործական յաջողութիւններ: Ձեր բոլոր հատորները եւ այլ ստեղծագործութիւնները, որոնք վառ եւ ինքնատիպ տաղանդի կնիքը կը կրեն, ըլլայ սփիւռքի մէջ, ըլլայ հայրենիքի մէջ մեծ հնչեղութիւն են ունեցած եւ հարստացուած են հայ գրականութիւնը: Անոր ապացոյցը նաեւ այն է, որ դուք արժանացած էք բազմաթիւ շքանշաններու եւ պարգեւատրումներու, հաստատագրերու եւ շնորհակալագրերու, շնորհահանդէսներու եւ յոբելեաններու:

Պրն. Հոթոյեան, քեզ սիրած ու յարգած են նաեւ հայրենիքի մէջ, ուր տօնաւած է ծննդեանդ 80-ամեակը եւ կազմակերպուած «Ճանապարհ» գիրքիդ

շնորհահանդէսը, որոնք ձեզի համար հանդիսացան ամենացանկալի գնահատականը:

Պրն. Հոթոյեան, գիրքիդ մէջ գետեղուած նամակներն ու գրախօսականները իրաքանչիւրի սրտին նշխարներն են ձեզի ուղղուած, որոնք ամփոփեցիք կեդրոնացուցիք մէկ կտորի տակ եւ որուն բաբախիւնները զգացնել տուիք ձեր սեփական կեանքով: Իսկ ես, ձեր աշխատասիրութիւնը սիրելուս, կը բաղձամ զայն Միքելանձելոյի մը ձեռքէն ելած մարմարի նման անքիծ ու կատարեալ տեսնել:

Հոթոյեանի մասին գրելը եւ հեշտ է, եւ դժուար: Դիւրին է, որովհետեւ շատ հարազատ է, իսկ հարազատ մարդու մա-

շար. տես էջ 29

Dr. Anet Biuss D.D.S

Markham Dental Solutions

New Patients Welcome

- Crowns and Bridges
- Veneers
- Implants
- Extractions
- Root Canal Therapy
- Mercury Free Fillings
- Denturs
- Teeth Whitening
- Invisalign

Tel.: 905 475 7600
Fax: 905 475 4075 www.markhamdentalsolutions.com
18 Crown Steel Dr, Suite 109 Markham Ontario L3R 9X8

Ari Tutaryan

Mortgage Agent | M1703020

100% GUARANTEED BEST RATE

Experienced with over 50 lenders including Banks, Trust Companies, Credit Unions, ensuring that you get the best mortgage at the lowest rate!

aritutaryan@hotmail.com
aritutaryan@rmabroker.ca
(416) 856-6784

HomeLife/Vision

Realty Inc.-Brokerage* - Realtor Member
*Independently Owned and Operated

Anahit Davtyan

Sales Representative

- Detailed In Home Evaluation
- Current Market Analysis

Cell: 647-716-6550
Bus: 416-383-1828
Fax: 416-383-1821
davtyan_anahit@yahoo.com
www.homelifevision.com
1945 Leslie Street Toronto, Ontario M3B 2M3

**ԹՈՐՈՆՏՈՆԻ ՆՈՅ ԿԵՂՐՈՆԻ
ԵՐԷՑՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱՍԿՅՈՒԹԻՆՐ
ԿՈՇ Կ՛ՈՒՂՈՒՄ ԳԱՂՈՒԹԻՍ
ԵՐԷՑ ԱՆՈՂԱՄՆԵՐՈՒՆ
ՄԱՍ ԿԱԳՄԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱՍԿՅՈՒԹԵԱՆ ԵՒ
ՎԱՅԵԼԵՐՈՒ ՄԲԵՐՄԻՍ ԻՐԱՆՈՒՐՄ
ԱՄԷՆ ԵՐԵՔՉԱՐԹԻ
ԱՌ. ԺԱՄՆՐ 9:00ԷՆ
ՄԻՆՋԵՒ ԿԵ. ԺԱՄՆՐ 2:00Ն
ԹՈՐՈՆՏՈՆԻ ՆՈՅ ԿԵՂՐՈՆԷՆ ՆԵՐԱ:**

Best Wishes TO THE ARMENIAN COMMUNITY

BOB SAROYA MP
MARKHAM-UNIONVILLE

SUITE 201 8300 WOODBINE AVENUE, MARKHAM, ON L3R 9Y7
BOB.SAROYA@PARL.GC.CA • BOBSAROYA.CA • 905-470-2024

ARE YOU CURIOUS ABOUT YOUR HOME'S MARKET VALUE?
CALL FOR A COMPLIMENTARY EVALUATION

JOHNNY ISKENDERIAN
Real Estate Broker
DEDICATED TO RESULTS

Direct: 416-727-6656
Office: 416-235-2500
johnny.iskenderian@gmail.com
www.thediamondrealty.ca

The Diamond realty Inc. Brokerage 1570 Kipling Ave. #200 Toronto, ON. M9R-2Y1

DEVRY SMITH FRANK LLP

LAWYERS & MEDIATORS

Real Estate
Wills and Powers of Attorney
Estate Administration and Corporate Law

Robert P. Adourian
416-446-3303
robert.adourian@devrylaw.ca

Alleen Sakarian
416-446-3307
alleen.sakarian@devrylaw.ca

DSF

95 Barber Greene Road, Suite 100
Toronto, ON M3C 3E9
416-449-1400
www.devrylaw.ca

BENADENT
Dental Services

NOW OPEN
AND WELCOMING NEW PATIENTS

Cosmetic Dentistry and Smile Makeover
Metal-free Aesthetic Restorations
Dental Implants
Emergency Dental Care

WWW.BENADENT.COM

ARMENIAN HERITAGE CELEBRATION

ԽԱՉԿԵՐԱՅԻ ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ
ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ ՅԻՇԱՏԱԿՈՒՄ

SATURDAY SEPTEMBER 8, 2018
\$25 ADMISSION

KIDS: AGE 5-10: \$10, UNDER 5: FREE

Շաբաթ Մատաղօրհներ ժամը 6:00PM
Խրախճանք ժամը 8:00PM

SUNDAY SEPTEMBER 9, 2018
FREE ADMISSION

Կիրակի Պատարագ ժամը 11:00AM
Հերիսայի Օրհնություն ժամը 1:00PM

Հաճելի Մթնոլորտ Աւանդական Տառվ շուրան
Համադամ ճաշեր, Փոքրերու Խաղավայր

FOR HOTEL RESERVATIONS CALL:

CAMBRIDGE - Cambridge Hotel
700 Hespler Rd, (519) 622-1505
Discount Code: ACC

ARMENIAN COMMUNITY CENTRE
15 INTERNATIONAL VILLAGE DR.
CAMBRIDGE ON.
www.armeniancentrecambridge.org

WITH ENTERTAINMENT BY:

**KHOREN MOURADIAN &
ARARAD AHARONIAN**

ARMENIAN RELIEF SOCIETY Summerfest Lottery Draw

Draw Date: Sunday, July 15, 2018 at 9:00 pm

The winner of the 2018 Mazda 3 is
VIKEN DERDERIAN

TICKET NO.: **1488**

Viken Derderian, you may claim your prize
by presenting the winning lottery ticket stub
at the Armenian Community Centre.

45 Hallcrown Place, Toronto, Ontario, M2J 4Y4

Համագգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան
Գլաձոր մասնաճիւղի Գրական յանձնախումբի
կազմակերպութեամբ՝

Յոբելինական հանդիսութիւն
նուիրուած՝ բանաստեղծ, արձակագիր, հրապարակագիր

Վեհանոյշ Թերեանի գրական 50-ամեայ գործունեութեան ներկայութեամբ Յոբելեարին

Կիրակի, 30 Սեպտեմբեր, 2018-ի երեկոյեան ժամը 5-ին
Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի «Համագգային» թատերասրահին մէջ
Գեղարունեստական պատշաճ յայտագիր

WOW
your guests
with our delicious babyjoun platters

Tray of 25 pcs	\$25	now \$20
Tray of 50 pcs	\$45	now \$40
Tray of 75 pcs	\$65	now \$60
Tray of 100 pcs	\$80	now \$75

ԹԱՐՄ ԵՒ ԵԱՏ ՀԱՄԵՂ
ԼԱՀՄԱՋՈՒՆ

**We make lahmajoun
fresh everyday.**

Monday:	closed
Tuesday:	9am to 7pm
Wednesday:	9am to 7pm
Thursday:	9am to 9pm
Friday:	9am to 9pm
Saturday:	9am to 7pm
Sunday:	9am to 5pm

Please call to order

www.mamajoun.com
209 Ellesmere road, Scarborough, Ontario
Tel.: 647-350-5686

Գիտէ՛իք թէ

Թաղման ծախսերը գրեթէ նոյնն են
եւ կախեալ՝ ընտանիքի
կատարած ընտրութենէն

R.S.KANE
FUNERAL HOME

Բարեւ « Ես ճոն Զէյնս եմ՝ R.S.Kane Funeral Home-ի նախագահը:
Եթէ յաւելեալ օգնութեան պէտք ունիք « խնդրեմ կապուեցէք մեզի հետ
Հեռ. 416-221-1159 Կամ e-mail: info@rskane.ca

GLOBEX Immigration & Legal Services Professional Corporation

Our Services:

IMMIGRATION

- **Business Class** Investor, Entrepreneur, Self-employed
- **Express Entry** Canadian Experience Class, Federal Skilled Worker, Provincial Nominee Program
- **Sponsorship** Spousal Sponsorship, Family Sponsorship
- **Temporary Residence** Work Permit, Study Permit, Visitor Visa
- **Refugee**
- **Humanitarian & Compassionate**
- **Appeal (For Refused Applications)**
- **Permanent Resident Card, Citizenship**

LITIGATION

- **Traffic Court**
- **Small Claims Court**
- **Land Lord & Tenant**
- **Accident Benefit**
- **Name Change**
- **Federal & Provincial Tribunal**

Our Credential:

Over 25 Years in Business

Accredited Member of LSUC, "Law Society of Upper Canada"
Accredited Member of ICCRC, "Immigration Counsel"
Accredited Member of CAPIC, "Canadian Association of Professional Immigration Consultants"
Accredited Member of PSO, "Paralegal Society of Ontario"

For more information and an initial consultation, please contact our head office:
4789 Yonge Street, Suite 1012, Toronto, Ontario, Canada, M2N 0G3
(Sheppard Subway)

TEL: 416-222-2115 (4 lines) FAX: 416-222-9020
EMAIL: imm@globexintl.ca WEBSITE: www.globexintl.ca

12 ASSOCIATED OFFICES AROUND THE WORLD

KHAJERIAN LAW

Servicing all your legal needs
with commitment and integrity

Khajerian Law is a boutique law firm where we make it a priority to establish and maintain a close working relationship with our clients. Regardless of the nature of your legal matter, Khajerian Law will provide professional legal services with a personal touch.

FOR A FREE CONSULTATION CALL (416) 882-4131

PRACTICE AREAS

REAL ESTATE

WILLS & ESTATES

CORPORATE & COMMERCIAL

IMMIGRATION

NOTARY SERVICES

ARMEN KHAJERIAN
BARRISTER & SOLICITOR

(416) 882 4131
armen@khajerianlaw.com
330 Highway 7 East, # 309, Richmond Hill
khajerianlaw.com

Crown Pastries

حلويات التاج

2086 Lawrence Ave. East
(East of Warden) Scarborough

Call (647) 351-2015

Specializing in pistachio, cashew, almond, walnut and hazelnut baklava & other regional pastries and sweets.
Everything is hand-made from scratch, using the finest ingredients and prepared fresh daily.

Taste of Aleppo

#1
Baklava in
Toronto

Armenian Community Centre Hosts A Citizenship Ceremony

On August 29th the Armenian Community Centre of Toronto hosted a Citizenship Ceremony.

Master of Ceremonies lawyer and community member Rob Adourian paid tribute to the memory of the Georgetown Boys, among the first Armenians to reach Canada in the 1920s, and the late Professor Safarian.

Citizenship Judge Rodney Simmons presided and administered the citizenship oath in French and English to 93 new Canadians.

Dr. Geng Tan, MP for Don Valley North, warmly welcomed the new Canadians.

After the ceremony, Apkar Mirakian, chairperson for the ACC-Sponsorship Agreement Holder, congratulated the new citizens on behalf of the Armenian Community Centre. He said: "Over the past 3 years the Armenian Community Center has worked tirelessly to bring over 3000 privately sponsored Syrian newcomers to Canada," adding: "It's a hard transition and requires perseverance and determination. Today you have reached the first of many milestones."

Mirakian also thanked Dr. Geng Tan for helping arrange the Citizenship ceremony and to his family who hosted a reception in the main hall of the Centre.

Below is the speech read by Rob Adourian during the Citizenship ceremony:

Canadian citizenship candidates, Dr Geng Tan MP for Don Valley North, the organizing team from Immigration, Refugees and Citizenship Canada, honoured Citizenship Judge, and guests, welcome to the Armenian Community Center of Toronto.

I'm Robert Adourian and on behalf of the Armenian Community Center I would like to congratulate you on making one of the best decisions of your lives - making Canada your next home. You are about to start one of the greatest chapters of your life, it won't come without challenges, but it will come with great pride and honour - because Canadian Citizenship is truly special. As you get to experience the different Canadian provinces and cities, you will come to understand the different cultures that make up the Canadian identity. And bringing different cultures, ideas, and backgrounds together allows us to develop new friendships, forge new beginnings, and develop a deeper understanding of each other and ourselves.

My story is one of great gratitude to Canada for all that my country has given me. Ninety-five years ago this past July, my father was brought to Canada with a group of orphaned boys. The Georgetown Boys or Canada's Noble Experiment was the first Canadian humanitarian act on an international scale. The Armenian Canadian Relief Fund

spearheaded this effort. At this time, Canada started to take in orphaned Armenian children from Turkey. The first 50 came in 1923. The following year another 40 boys arrived. My father was one of these boys - he was 7 years old when he came to Canada. The boys had been orphaned by the brutal genocide of Armenians in Ottoman Turkey. By 1928, 109 children came to Georgetown, Ontario and eventually came to be known as "The Georgetown Boys".

The Armenian orphans lived, worked, and were educated on Cedarvale Farm near Georgetown. The boys were largely trained for farming. While the children were safe and out of danger, the transition was difficult - a different language, culture, and traditions. But they were determined to persevere.

By 1927 - 91 of the original boys were placed on farms throughout Ontario. They eventually became Canadian citizens. In 1929 the farm home of the boys was renamed the Cedarvale School for Girls. In addition to boys, 40 girls were taken in by the Canadian government. When asked about his childhood experiences, my father expressed his gratitude to Canada by simply saying "I kiss the ground in this country."

During the first years of World War II, 25 Georgetown boys volunteered to join the Canadian Armed forces, three of them gave their life for their new country.

After the war they settled in communities throughout southern Ontario. Through one of his friends from the orphanage my father was introduced to Lily Safarian, a young woman from the small Armenian community in Toronto. They married started a family. My childhood memories include times spent with my grandparents, Israel and Yerchanig Safarian, Armenian community picnics, attending language school on Saturday mornings and seeing my parents and grandparents assist new immigrants. This included helping them finding housing, jobs for that coveted "Canadian experience", enrolling the family in OHIP and registering their children in school.

In 2010, the Heritage Halton Hills agency designated Cedardale Park as a protected historical site honouring Canada's first international humanitarian resettlement effort by rescuing orphans of the Armenian Genocide.

In 2011, the Ontario Heritage Trust, an agency of the government of Ontario, also commemorated the history of the Georgetown boys by designating Cedarvale Park as an Associative Cultural Landscape.

Many of the Georgetown boys and girls grew up to become involved in humanitarian and charitable work as a way of giving back to the country that took them during a dark time.

Rob Adourian, Dr. Geng Tan, MP for Don Valley North and judge Rodney Simmons during the citizenship ceremony at ACC, August 29.

My mother's brother - is another notable story, Professor Edward Safarian. Albert Edward Safarian was born in Hamilton, Ont., in 1924. His parents were among the first Armenians to immigrate to Canada and he maintained a close connection to this heritage throughout his life. The Great Depression was hard on the family and left Uncle Ed thinking about how this could have been prevented. Regardless of hardships, the Safarian family home was a gateway to many newcomer Armenians.

Following an undergraduate degree at University of Toronto, he took up PhD studies at the University of California, Berkeley, where his thesis was on Canada in the Great Depression. Here he also met Joan Shivers, who became his wife of 64 years.

Returning to Canada, Prof. Safarian taught at the University of Saskatchewan and then the University of Toronto, where he served as dean of the School of Graduate Studies from 1971 to 1976. His sterling academic reputation led to a host of honours, including his appointment as president of the Canadian Economics Association and Fellow of the Royal Society of Canada. He was also named a member of the Order of Canada. Following his retirement from the University of Toronto in 1989, he continued his research at the university's Joseph L. Rotman School of Management, and taught in the executive MBA program. Service to his community and to Armenia was always a significant part of

his life. During his time at the University he made connections with academics in Armenia, and arranged for students to continue their studies in international economics and business at both York University and the University of Toronto.

Today I stand before you as a child of both these remarkable stories. These influences shaped my life and the lives of members of Armenian Community in Toronto. I grew up here, went to school here, met my wife here and together we raised our family here - as each of you will. Just as the story of the Georgetown boys and Professor Safarian, you too will experience challenges, but you too must be determined to persevere, and you too can experience greatness.

Today we are very pleased to be able to say 'Welcome' to You, to thank you for the contribution that you will make as you settle and build your new life here. But I firmly believe that to truly be Canadian, you will need much more than citizenship, Tim Horton's, a love for hockey and the cold Canadian winters - you need to take advantage of the opportunities to become involved. You will benefit immensely by becoming involved in the life of the community around you and by learning about that community and what makes it function. This will not only make your own newly-acquired citizenship more meaningful for you, but will enable you to have a part in making Canada a better place for your family and future generations of immigrants.

Syrian-Armenian Refugee Invents Renewable Energy Device For Canadian Aircrafts

Shoushi Bakarian

Shoushi Bakarian is a Syrian-Armenian refugee who was granted permanent residency

in Canada in early 2016. Born and raised in Aleppo, her life changed forever when the conflict reached her home town. Regardless of the conflict, Shoushi continued her studies and finished grades 11 and 12 with flying colors in a city that had no running water or electricity. For Shoushi, excelling in her studies was her own way to survive and forget the harsh living conditions.

Upon her arrival to Canada, she enrolled in Aerospace Engineering at Concordia University where she fell in love with aviation and renewable energy propulsion systems. She is an inspiration and a beacon of light to the people around her and those who cross her path. Her passion for aerospace STEM education and enthusiasms to pass on her knowledge to the next generation of aviation professionals is commendable.

Earlier this year Shoushi discovered Stratos Aviation a non for profit association located in Dorval on Ryan Avenue which

advocates careers and opportunities in aerospace to the next generation of aviation professionals through STEM education and pilot training. She quickly climbed the ranks and today at the young age of 21 she is one of the administrators of the association. Stratos Aviation is a multidisciplinary environment with a hands-on approach to educate and promote all aspects of aviation.

In the early months of the summer she spearheaded the opening of the Stratos Aerospace Lab (S.A.L.) an environment to encourage and promote aviation and aerospace engineering development for student engineers, entrepreneurs and creative minds. The lab and its resources are free to use for anyone involved in an ongoing research and development project. All products created and brought to life through S.A.L. are marketed through the Stratos Aviation social entrepreneurial initiative where profits are distributed as education grants to students

pursuing STEM related studies in aviation and aerospace in Canada.

On August 15th 2018 the Stratos Aerospace Lab will be launching and pre-selling Ventus exclusively on Kickstarter (<https://goo.gl/aBxbRm>). Ventus, designed for small general aviation aircrafts from the Cessna family will provide a 5V USB current to charge cell phones, tablets, GPS units and other navigation aids as well as cooling down the cabin by 3-5 degrees Celsius using only renewable energy, air. Ventus is the perfect wedding between transforming mechanical energy into a 5V current using a micro generator and fluid dynamics lowering the cabin's temperature using venturi effect principals. These features are combined in a 6" tube which fits in the aircrafts ventilation system without any modification or installation necessary. To appeal to the general public as well, an outdoors version of Ventus was created to stay connected wherever you go.

(The Emotional Toll of) Studying Genocide: The Zoryan Institute Creates a Space for Open Dialogue Amongst Scholars

TORONTO— The International Institute for Genocide and Human Rights Studies announced that 19 scholars have graduated from the Zoryan Institute's two-week Genocide and Human Rights Program (GHRUP) 2018 at the University of Toronto. Course director Dr. Elisa von Joeden-Forgey guided the students in their interactions with texts, lectures, debates and discussions. She recognized the importance of creating a safe space for open dialogue, stating that: "The world will be waiting for us once these two weeks are over. Let us take this time for reflection -- to delve more deeply into the process of genocide -- its defining characteristics, its origins, its legal foundations, and its aftermaths -- than we are normally able to do," adding: "In this course, there are no sacred cows, no questions that cannot be asked. We will all bring our full humanity to the table and respect the humanity of those with whom we are searching for answers."

The study of genocide and of human rights naturally includes shocking and difficult subject matter. Many might ponder what motivates a student to dedicate their research and studies towards the incomprehensible actions of humankind. Some of GHRUP's students come to the program with no personal experience besides a genuine interest in exploring the field of human rights and genocide studies. Other GHRUP students asserted that their interest in the field was spurred by personal or familial connections to genocide and human rights abuses. Their connections meant that they understood the lasting impacts of human rights violations and genocidal events on cultures worldwide. Most students agreed that they were motivated by their desire to expose these atrocities and prevent future human rights violations.

A personal connection to genocidal events and a motivation to prevent them does not lighten the load of this field of study. For two

weeks, spending 8 hours daily navigating a range of topics from case studies such as the Holocaust, Armenian and Rwandan Genocide, to the psychology of genocide, genocide denial, and gendered genocide, has the potential to take a mental toll.

Dr. von Joeden-Forgey often emphasized the importance of self-care, encouraging the students to share with each other how their research and study impacts them emotionally. The class of GHRUP 2018 identified the importance of supporting one another and maintaining community as they grapple with the incomprehensible concept of human rights violations and genocide. Though GHRUP has come to an end, the knowledge and friendships that the class of 2018 has fostered will continue to grow. IIGHRS looks forward to seeing future collaborations amongst this year's students.

GHRUP 2018's class included students from 10 countries, and various academic and professional backgrounds including lawyers, teachers, historians and field workers. The students enjoyed interacting and learning amongst people from different national and professional backgrounds. This cultural, academic and professional diversity demonstrated commonality in the class's vision for human rights, reconciliation, and genocide education. Some students explained how this collective desire to learn about human rights and genocide gave them hope: that others care as deeply as they do in the study of human rights, human dignity, and prevention of genocide. After class hours, IIGHRS invites students to a variety of extra-curricular activities including walking tours, visits to museums, Niagara Falls and group dinners. The evening activities enable the students to develop strong relationships amongst themselves, and provide an opportunity for them to discuss further the topics of that day.

On the final day of the program, the

GHRUP participants during a lecture at U of T.

students enthusiastically presented to their colleagues, professors and the Zoryan staff their personal projects and research. Their presentations covered a range of topics and regions, from femicide in South America to the impact of images on the Armenian revolution, and the status of the Rohingya in Myanmar. The diversity of issues addressed combined with each student's specialized knowledge made for an informative day filled with constructive debate.

Officially launched in 2002, the Institute has since welcomed nearly 500 students from over 41 countries to join in engaging in research and publication in the field of Genocide and Human Rights Studies. The Institute is pleased to announce that 70 of our GHRUP graduates have gone on to teach genocide studies in universities around the

world, and 11 of our Turkish GHRUP graduates have written dissertations on the Armenian Genocide following the program. This demonstrates the Institute's great success in educating and developing a new generation of human rights and genocide scholars. Inspired by GHRUP, many have gone on to utilize the methodological approaches introduced to them in the program. Through a comparative and interdisciplinary analysis of cases of genocide, students are exposed to a wide range of topics from a diverse set of instructors.

The program encourages an open-minded and inviting setting in which students can learn, question and debate. With the option to take this course for credit towards a graduate level credit at their home institutions, GHRUP offers a unique program like no other.

ANCC Representatives Met with the Minister of Small Business and Export Promotion, Mary Ng

ANCC members Shahan Mirakian, Sevag Belian and Marianne Davitian with the minister of Small Business and Export Promotion, Mary Ng.

On August 17, 2018, a delegation representing the Armenian National Committee of Canada met with Canada's Minister of Small Business and Export Promotion, the Honourable Mary Ng. The delegation included ANCC chair, Mr. Shahan Mirakian, ANCC Executive Director, Mr. Sevag Belian and ANCC National Board member, Ms. Marianne Davitian.

During the hour-long meeting, ANCC delegates briefed the minister on the work of the Canada-wide ANC network and the history of the Armenian-Canadian community. Ideas were exchanged and productive discussions

took place related to the latest developments in the governments policy on small businesses and export development strategy, ANCC's upcoming nationwide initiatives, the bilateral relations between Canada and Armenia and current affairs in Artsakh. The upcoming summit of the Organization of La Francophonie and other ANCC policy priorities were also discussed.

Furthermore, the two sides agreed to continue their cooperation and dialogue on the issues discussed and other matters concerning the Armenian-Canadian community.

Aris Babikian elected Vice-Chair of the Standing Committee on Justice Policy in Ontario Legislature

Aris Babikian, MPP for Scarborough Agincourt region, was elected Vice-Chair of the Standing Committee on Justice Policy in the Ontario Legislature. The committee's mandate includes discussion and study of legal codes and statutes when proposed changes are made by both the government and private members.

Babikian was elected to Ontario Legislature on June 7 winning over 50% of the vote in Scarborough-Agincourt district, breaking the 30 year Liberal-hold over the area.

He is the first Armenian elected to Ontario Legislature.

MPP Aris Babikian

ԹՈՐՈՆՏՈՒՅԷ
T O R O N T O H V E

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոյայ» պաշաւսխանապրու չէ
իր էջերուն մէջ լոյս փետած ծանուցումներու
բովանդակութեան:
Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու
գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի:

Fresno declares August 31 as William Saroyan Day

Fresno City Council in session.

William Saroyan in 30s.

The Fresno City Council honored the life of Fresno born playwright and author William Saroyan. The City Council issued a

proclamation declaring Friday August 31, 2018 as William Saroyan Day in the City of Fresno. The honor comes as the Fresno home where Saroyan spent the final 17 years of his life is about to open as a museum.

The foundation based in Armenia that bought the home in 2016 says at one point city officials wanted to move the house to downtown Fresno. But they say it was important to keep it in the neighborhood where Saroyan lived and breathed.

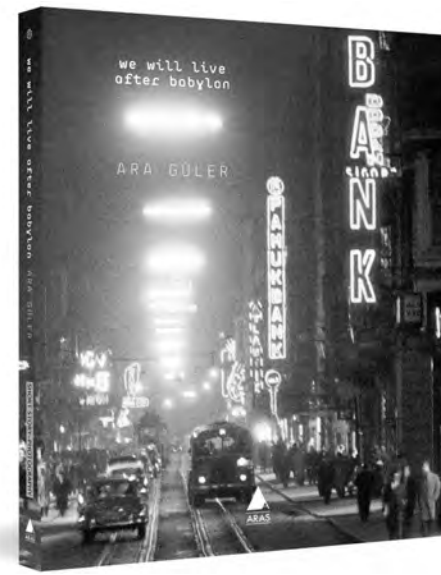
"William Saroyan has walked there, he has ridden his bicycle there, he has lived there, he has communicated with his neighbors there, he has written some of his works there. So, I feel this energy when I'm there," says Hakob Hakobyan of the Intellectual Renaissance Foundation.

The grand opening and ribbon cutting at the William Saroyan House Museum is Friday, August 31. which will be followed with a public celebration at the Satellite Student Union at Fresno State.

Ara Guler's First Book Of Short Stories And Photographs Out In 3 Languages

Ara Guler

And the cover of his latest book.

A book that brings together short stories that Turkish-Armenian photographer Ara Guler penned during his early period, and his photographs has recently been published.

"Guler is known internationally as a photographer and is considered the most important representative of creative photography in Turkey, however, he is relatively unknown as a short story writer, and the various aspects of Guler-the-writer appear in breathtaking range in 'We Will Live After Babylon', Aras Publishing says in an emailed statement.

"This new edition of three simultaneously published volumes in Turkish, Armenian and English, brings together Guler's visual production with his texts, who appear to also

take photographs through the medium of the short story, to form a "photograph-short story album".

"Guler thinks that his early period short stories have an important role in his ability to "capture meaningful moments and combine them in a narrative", and describes these 13 short stories as "a kind of photography". There is no doubt that Guler is a "man of the visual world" and "We Will Live After Babylon" is a solid proof of that."

As reported earlier, the Istanbul municipality has approved a proposal to rename Tosbaga street in the district of Beyoglu in honor of Guler. Nicknamed "the Eye of Istanbul", Guler lived on the street for many years and still retains his studio there.

Armenian Embassy in Ottawa Houses A Treasure: "The Last Shepherd of Kessab"

By: K. Saghdejian

The Armenian Embassy in Ottawa recently received a very special gift. An impressive painting of a shepherd by relatively unknown painter H. Assadourian, who was commissioned to do the work for Marie Ghazarian Nichols.

The painting (oil on canvas) depicts the last shepherd of Kessab known as Chulpaz (real name, Kerop Arabian) by the villagers. A black and white picture of the painting was first published in 1956 in an album about Kessab. The album was edited by the late Bishop Terenig Poladian and was published by the Beirut Kessab Educational Association (Kesabi Ousoumnasirats Myutyun).

Until a couple of months ago the painting was owned by Marie Ghazarian Nichols, who lives in Penticton, a small town in British Columbia's interior.

Sometime in the 1970's Marie was visiting Los Angeles when she came to meet Assadourian and commissioned him to reproduce the old picture at her disposal from the Kessab Album.

Altounian Hospital's Nursing program in Aleppo, in the late 1940s. While still in the Middle East, she worked as a nanny for the Jordanian Royal family and then with Palestinian refugees.

She immigrated to Canada to find a permanent home, leaving behind relatives, friends and a love story. Since then she's been living in the remote idyllic town of Penticton BC, with her children and grandchildren.

Sharp minded and still curious at the age of 98, she cherished the artistic reproduction of her village shepherd that was pinned on the wall of her small house for decades.

For years Marie Nichols tirelessly looked for a permanent home for her beloved painting, the only memory she still kept from Kessab. All she wanted was assurance that the institution that would eventually own it is reputable.

The painting is now safely housed at the Armenian Embassy in Ottawa, whose officials have sent a letter of acknowledgement to Marie Nichols.

It's worth noting that Marie got in contact with *TorontoHye* with a letter back in 2010 asking for a yearly subscription upon receiving a copy of the paper from a relative.

The last shepherd of Kessab, by H. Assadourian, (Oil on canvas painting).

The last shepherd of Kessab, Chulpaz (photo from 1956 album).

Serj Tankian making documentary about Armenia's "Velvet Revolution"

System Of A Down's Serj Tankian is making a documentary about the "velvet revolution" in Armenia.

"My biggest project now is Armenia after the revolution, Tankian said in an interview with Forbes.

"There was a revolution in Armenia, a peaceful revolution, that completely turned the system into a proper egalitarian, democratic, non-corrupt government. And it's like the rebirth of a nation. So I've been going back and doing a lot of projects there," the musician said.

"That's been really amazing. I'm making two films there, one about the revolution, which is gonna be incredible. It's gonna be called I Am Not Alone because the revolution happened in 40 days, this really amazing story I want to get out," he added.

"I have a friend who shot a lot of footage and we're also taking from the livestream. The revolution was live streamed, amazing. So we're making this really cool doc from that, Tankian said.

He noted that he's also launching an Armenian coffee line.

Summer Forever...

By: Talyn Terzian-Gilmour

What the heck happened?? Summer just vanished in the blink of an eye and we are now on the cusp of yet another school year and would somebody PLEASE MAKE TIME STOP?!!

It seemed like just last week when our household finally breathed a deep sigh of relief – school was out, no more waking up to the alarm, but rather, waking up to the sun and quite frankly, waking up when we felt like it. No homework, no soccer practice, no homework, no piano lessons, no homework, no homework, NO HOMEWORK!!!!

Don't judge or be jealous but there were days during our summer holidays when I woke up and went to sleep not ever changing out of my pyjamas or setting foot outside of my house, much less cooking a meal, or communicating with anyone (including my children who were glued to their iPads and other electronic gadgets). There were even a few days there when I too was glued to my TV – ALL DAY LONG – having a third bowl of Special K mixed with Frosted Flakes (for flavour) because it's fast and I don't need to use a single appliance to make it, as I caught up on every last episode of Grey's Anatomy – a favourite medical drama.

The most strain I was under was when I would imagine myself as a fifth-year resident studying for my medical board exams, trying to determine my specialty (general surgery, plastics, cardio-thoracic or perhaps neurology), or which character most resembled me (I'm sad to say that I've come to the conclusion that while I wish I was like the leading actress, I may be more of a cross between the cold, heartless, robot-like character or the whiny, overly organized, annoying one).

I think Mr. Niceguy was starting to get a little worried about me so on one occasion (maybe more than one occasion...) when I could hear his car pulling into the driveway, I made sure to at least check in with the 12 year old and the 8 year old so we could get our stories straight about how "productive" we'd been all day...

I digress...our summer holiday has been, well, summery. While much happened and it wasn't all "a walk in the park" – many of you know to what I'm alluding – I still wish it wasn't over. If I had to use one word to describe my summer break it would be, "UNEXPECTED."

This summer we took a break from the norm. While I typically over-program the kids with all kinds of exciting activities that they typically wouldn't have an opportunity to experience, this summer we took a different

approach to "growth". We SLOOOOOOWED down...except when they played Fortnite – an insanely addictive game that every tween was playing this summer.

Yes, this summer proved to be, well, such a change of pace from the usual go-go-GO! The initial heat wave in July which now has everyone believing in global warming, transported me back to my childhood when the weather wasn't the main feature in a day, but a predictable backdrop to life of sun, sun and more sun. There were many mornings when I'd just wake up at the crack of dawn, before anyone else in the house, and get in an hour's long walk before the heat became unbearable, with only the birds for company. Then in August, our annual pilgrimage up to the lake was again a reminder of the vast beauty of nature. The stillness of the lake in the morning as the mist would rise above the water, the call of the loon, the majestic force of the rocks and boulders jutting out of the earth, and the sky sprinkled with so many stars that it makes you feel like you're standing in the centre of a snowglobe.

Now, there is rain and no mist rising above the lake. The sound of the loon has been replaced by the sound of the speeding cars down the streets lined with tall buildings, and I don't think I've seen more than a couple of stars in the city sky – though I've seen lots and lots of streetlights.

It's back to reality. Back to work and back to school. Speaking of which...this September will be a big return to reality for me especially. After leaving my glossy, downtown skyscraper, all those years ago, I am finally going back to work...but that's a subject for next time. Following much hard work and dedication, the 12-year-old is starting on a new adventure for Grade 7 – one that we hope will allow him to branch out and showcase his awesomeness to the world – while our littlest person, and newly discovered, triple threat singer-dancer-artist, enters Grade 3!! And this recap wouldn't be complete without mentioning Mr. Niceguy who's still training, still achieving (a brown belt now!) and still promising to be there to wipe my tears as I kiss my boys and send them back to school.

I wish all the kiddos out there the very best as they embark on a new school year. I wish the parents great patience as they dive right back into the insanely torturous and unrelenting schedules. And I wish you, reader, moments of summer peppered throughout your autumn so that you can remember the warmth, those endless nights, and that slightly slower pace when things get, well, a little too normal.

Under The Light Of The Moon: New Book Covers The Armenian Genocide For Children

Laura Michael speaks with Maya Vartanian, age 2, as her mother, Sarah, looked on at Barrington Books Retold. Photo by: Steve Popiel.

By: Steve Popiel

On June 23, author Laura Michael returned to her home city of Cranston to hold a book signing for "Under the Light of the Moon" at Barrington Books Retold in Garden City.

It is a children's early chapter book that is appropriate for ages 7-12 and focuses on the Armenian Genocide with age appropriate writing.

"I had a nonstop line to sign books for most of the time," said Michael. "I would say there were around 40 people who came, and I sold and autographed approximately 50 books."

Under the Light of the Moon synopsis: It is 1924, the end of the Armenian Genocide in Turkey, and ten year old Lucine has found safety at an orphanage in Greece. She doesn't know if her parents have survived and wonders if she'll ever see them again, and she isn't alone: there are hundreds of thousands of orphans just like Lucine

struggling to survive, their stories making headlines worldwide. In response, the United States forms a special organization called Near East Relief, which provides food, clothing, shelter and safety for these children.

Jackie Coogan, one of America's most famous child actors, uses his celebrity power to support NER, but soon realizes that there are some things in life that are out of our control. Lucine appreciates the help of these kind strangers, but there's still something missing: more than anything, she wishes to be reunited with her family. As time passes, her future becomes more and more uncertain.

Based on the real experiences of the orphans of the Armenian Genocide, including the author's great grandparents, Under the Light of the Moon is a story of hope and survival during a dark time in world history. The true events of young Jackie's volunteer work remind us that anyone—no matter how young or old—can make a difference in the world.

Varak's Crescent

Your Name

Written by: Vahan Tekeyan

Translated by: Varak Babian

Why shouldn't I be able to write your name here?
And proclaim to the world just how much I loved you...
I utter her two vowels in secret
Her person forms the shape of a manuscript; scented with affection...
Why shouldn't I be able to write your name here?

There's distance between us now, and all I have is your name.
Swaying across my mouth, sweet and unworldly; like a kiss.
As night keeps me company, and I embrace the emptiness of my room
I speak your name and alas; I'm greeted with the candied memory of you.
There's distance between us now, and all I have is your name.

Your beauty coupled with my love seems to have brought it to life...
My heart spells it out with a tireless palpitation...
Although my mind has known you whole heartedly for some time,
Has your name ever tussled with a lack of recollection?
Your beauty coupled with my love seems to have brought it to life...

No, I don't want to, I can't surrender it to the world.
With her two vowels, I want to selfishly perfume only myself-
And when my final sunlight serves its concluding glimmer,
I wish to have your name brushed across my lips, as I greet the dawn of death.

*Translated from the original, Vahan Tekeyan's, «Անունդ».

Find us on facebook

www.facebook.com/Torontohye.newspaper

Chinese School Inaugurated In Armenia

The newly constructed Chinese-Armenian Friendship School in Yerevan, 22 August 2018.

Prime Minister Nikol Pashinian and Chinese Ambassador Tian Erlong pose for a photograph with students of the Chinese-Armenian Friendship School in Yerevan, 22 August 2018.

China has built a state-of-the-art school in Yerevan where hundreds of Armenian children will study the Chinese language in addition to subjects taught in secondary and high schools across Armenia.

The Chinese-Armenian Friendship School was inaugurated on August 22 at a ceremony attended by Prime Minister Nikol Pashinian and Chinese Ambassador Tian Erlong.

Officials said that the Chinese government has spent over \$12 million on building and equipping the school located in Yerevan's northern Kanaker suburb. It is designed for up to 405 students aged between 10 and 18 who will have intensive language courses taught by Chinese teachers.

"Knowledge of Chinese opens up opportunities to access information about a

huge layer of human history and civilization," Pashinian said at the ceremony. "I hope that this school will become a channel through which Armenians will gain more in-depth knowledge of the enormous influence which China and Chinese civilization have had on the development of humankind."

The educational institution, Pashinian went on, is also opening a "new page" in Chinese-Armenian relations which should now grow closer. China and Armenia have "many common interests" and like "strategic thinking," he said.

Pashinian said that having many Chinese speakers is also an "economic necessity" for Armenia given a rising number of Chinese tourists visiting the country. Chinese investors are likewise showing a growing interest in the Armenian economy, he added.

According to official Armenian statistics, China has been Armenia's second largest trading partner for the last several years. Chinese-Armenian trade soared by nearly 50 percent, to \$342 million, in the first half of this year.

Political relations between the two nations have been cordial ever since Armenia gained independence in 1991. Chinese President Xi Jinping and his then Armenian counterpart Serzh Sarkisian reported "mutual understanding on issues relating to pivotal interests and concerns of the two countries" after holding talks in Beijing in 2015.

Beijing further underscored its interest in the South Caucasus country last year when it started building a new and much bigger building for its embassy in Yerevan. The 40,000-square-meter embassy compound is due to be completed by the end of 2019. It will reportedly be the second largest Chinese diplomatic mission in the former Soviet Union.

China has provided at least \$37 million in economic assistance to Armenia since 2012. It has also donated hundreds of public buses and ambulance vehicles to Yerevan. "The Armenian people highly appreciate that assistance," said Pashinian.

Reddit Co-Founder Alexis Ohanian To Help Bring High Tech Companies To Armenia

Alexis Ohanian

Co-founder of Reddit and Initialized Capital venture company Alexis Ohanian is ready to assist with inviting AI, blockchain, self-driving car companies to Armenia, First Deputy Minister of Transport, Communication and Information Technologies of Armenia Hakob Arshakyan announced on his Facebook page.

"Alexis is impressed with the ability of Armenian engineers to solve complex problems and their deep knowledge in Math and Algorithms. He suggested positioning ourselves in creating and developing innovative technologies for the future by solving the most complex problems in Artificial Intelligence, Blockchain, unmanned vehicles and more," said Arshakyan after a phone conversation with Ohanian.

According to him, the Armenian Diaspora is a powerful source of talent, experience and international connections.

"The opportunities have no limit, and we should use the momentum, each and every one of us!

We may have no such chance again if we miss this opportunity for," concluded the First Deputy Minister.

Pashinyan Calls On Diaspora Armenian Youth To Return To Armenia

Prime Minister Nikol Pashinian a rally in Yerevan.

Prime Minister of Armenia Nikol Pashinyan highlights the return of all the Diaspora-Armenian young people to Armenia, he announced on August 23 at the solemn closing ceremony of "Step to Home".

Pashinyan noted in his speech that he has a great desire that the youth take with them the idea of returning back to Armenia.

"I consider that any Armenian is a citizen of the Republic of Armenia, and I have the honor to address you as my dear compatriots and proud citizens of the Republic of Armenia.

"The time to make real the country of our dream a reality and it's very important that in the families of each of you and other Diaspora Armenians the idea of returning to Armenia is always touched upon", Pashinyan said.

He emphasized that Armenia is a country for living inside it, it's the country where one should develop, create, strengthen, enrich and make the country rich in ideas and love.

"I am confident that today, looking at each other's eyes, and loving each other we become more powerful", Pashinyan said.

Diaspora Ministry Introduces 'Neruzh' Program

Diaspora Ministry unveiled its new initiative "Neruzh" (Inner Power) in collaboration with many Armenia based institutions and organizations.

Below is the official announcement:

"Neruzh" is initiated and organized by the Ministry of Diaspora of the Republic of Armenia in close cooperation with the Foundation for Armenian Science and Technology (FAST) and with the support of the Initiatives for Development of Armenia (IDeA) foundation, the United World Colleges (UWC) Dilijan, the Impact Hub Yerevan, and the Russian-Armenian University.

What is "Neruzh"?

It is a Diaspora Youth Startup Program for young entrepreneurs of Armenian descent who wish to bring their startup ideas and projects to Armenia.

To apply:

- You should be an Armenian living abroad or an Armenian from the Diaspora residing in Armenia for a period of 6 months maximum before submitting your application.

- At least one (co)founder should be of Armenian descent.

- You should be 18-35 years old.

- You should be ready to reside and build your startup in Armenia or Artsakh.

- Your startup field should fit into one or more of the following target sectors and their subsectors:

- Agriculture
- Tourism

STARTUP PROGRAMME FOR YOUNG
DIASPORA ARMENIANS

•Innovative Technologies

What happens next?

- The screening committee will choose up to 100 best applications according to the eligibility requirements and selection criteria listed on the programme website.

- The participants will be introduced to Armenia and its business environment.

- 2 members from each selected startup/team will be invited to participate in the startup programme which will take place from 16th to the 21st of December 2018 at the UWC, Dilijan.

- At the end of the startup program a pitching event will be held, where up to 10 best teams will receive Innovation Grants and Ecosystem Awards once they settle in Armenia or Artsakh.

Merkel Praises Armenia's Delicate Balancing Act

(RFE/RL)- German Chancellor Angela Merkel praised Armenia on August 24 developing relations with the European Union while remaining allied to Russia during her first-ever official visit to the South Caucasus country.

"Armenia is a good example of how one can simultaneously cooperate with Russia and the European Union," she said after talks with Prime Minister Nikol Pashinian.

Merkel arrived in Yerevan as part of a regional tour four months after Pashinian-led mass protests brought down Armenia's previous government. Pashinian's press office quoted her as saying at the start of the talks that the "big changes" were unexpected to the German government and "positive" for Armenia.

"Our relations are very good but can deepen further," Merkel told an ensuing joint news conference with the Armenian premier. She said Germany would specifically welcome closer commercial and cultural ties with Armenia.

Merkel also pledged to help Yerevan implement its landmark Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement (CEPA) with the EU signed last November.

Pashinian said that just like the former

Prime Minister Nikol Pashinian greets German Chancellor Angela Merkel at Yerevan airport, 24 August 2018.

Armenian government his administration is committed to stepping up cooperation with the EU while remaining part of the Russian-led alliances and the Eurasian Economic Union (EEU) in particular. The Armenian foreign policy strategy is "totally understandable" to Berlin, he said.

At his meeting with Merkel, Pashinian

was reported to renew his calls for the EU to reward the new Armenian government's ambitious reform agenda and anti-corruption efforts with greater financial assistance. Earlier this summer he criticized the EU for not rushing to do that.

Merkel said she discussed with Pashinian domestic Armenian politics and "anti-corruption

issues." But in her public remarks she said nothing about the possibility of greater EU or German aid to Yerevan.

German Foreign Minister Heiko Maas said in late June that Berlin stands ready to help Armenia's new government carry out sweeping reforms. "We have followed social change in the country with great interest and will support its reform efforts," Maas said after talks with his visiting Armenian counterpart Zohrab Mnatsakanian.

Germany has already been Armenia's number one EU donor. Pashinian emphasized the fact that it is also his country's third largest trading partner. Armenians, he said, have "great respect for Germany, the German people and Angela Merkel personally."

The German leader, who also met with President Armen Sarkissian, was noncommittal on the lifting of the EU's visa requirements for Armenian nationals sought by both the current and former authorities in Yerevan. She noted that she spoke with Pashinian about scores of Armenians seeking asylum in Germany. "We cooperate in this area quite well but more can be done," she said without elaborating.

The unresolved Nagorno-Karabakh conflict was also on the agenda of the talks, with both leaders calling for its peaceful resolution.

Baku Threatened to Arrest, Albert Weiler, a Merkel Delegation Member

Ahead of German Chancellor Angela Merkel's visit to Azerbaijan on August 23, Baku refused to give visa and threatened to arrest a member of the German leader's delegation, Albert Weiler, because he has been placed on Baku's notorious blacklist for having visited Artsakh.

Weiler, who is a member of Merkel's Christian Democratic Union and the deputy chairman of the parliament's commission on South Caucasus relations and the chair of the German-Armenian Forum, was scheduled to accompany Merkel on her visits to Azerbaijan, Georgia and Armenia.

Azerbaijan's foreign ministry spokesperson Hikmat Hajiyeve said that because of Weiler's 2014 and 2016 visits to Artsakh, which he called "an occupied territories of Azerbaijan" he would not be granted an entry visa, and, furthermore, he might be arrested if he attempts to enter the country with the chancellor's delegation.

The German government has been in negotiations with the Azerbaijani Embassy in Berlin to no avail. Nevertheless, the Chancellor's spokesperson indicated that Merkel would travel to Baku as scheduled.

A spokesperson for the German government, Steffen Seibert said that Merkel would address the issue during her visit to Baku and meetings with Azerbaijani President Ilham Aliyev and expressed Berlin's regrets for Baku's decision to ban Weiler's entry into the country.

"From the German government's point of view, the Azerbaijani government's position causes regret and is not on par with the level of the dialogue on the conflict in Nagorno-

Member of German parliament Albert Weiler.

Karabakh. The chancellor is willing to discuss this with President Aliyev," Seibert told reporters.

Seibert added that the Azerbaijani government refused to change its decision, even though "a series of talks" had been held.

"The chancellor has talked to parliament member Weiler; she appreciates his work in the South Caucasus region ... She agreed that ... it was important and it made sense to visit Azerbaijan, including for the purpose of discussing this, as well as other conflicts and problems in the region, with the Azerbaijani government," Seibert said.

Weiler accompanied Merkel during her trips to Georgia and Armenia only.

Later he said that Baku's decision to deny

him entry is "undemocratic." "I have repeatedly expressed willingness to go there and discuss issues, particularly those related to Nagorno Karabakh. But when they respond by barring a democratically elected member of parliament from entering the country and even threaten to detain him if he's on board, it's not only anti-democratic, but also distorts the diplomatic relations," Weiler told Public Radio of Armenia in an interview.

"It's not the right way to solve conflicts. I've always tried to take steps to ensure that people don't die on the border any more. I'm not planning a new visit to Nagorno Karabakh at this point. I have a broad agenda of meetings in Armenia and time is scarce, but I will work in that direction," the lawmaker said.

Speaking about the Karabakh issue, Weiler said: "The question here is not about big politics. The question is about ensuring peace for people living there. People should not be constantly under the threat of being shot at from the other side of the border. These are things that are not acceptable in the 21st century."

The Artsakh Foreign Ministry issued a statement condemning Baku's decision to deny Weiler entry to Azerbaijan.

"Azerbaijani Foreign Ministry's 3fs blacklisting of foreign citizens visiting Artsakh is a gross violation of the peoples' rights to free movement and to getting reliable information and is an attempt to impose its one-sided and distorted viewpoint on the international community," Artsakh Foreign Ministry said in a statement.

"We consider such actions of Azerbaijan unacceptable and believe that if they remain without the due assessment by the international community, it will be increasingly difficult to return Baku to a constructive track. The time has come to establish international mechanisms to deter Azerbaijan from destructive steps," the statement reads.

"In this regard, the Minister of Foreign Affairs of the Republic of Artsakh Masis Mayilian has invited Albert Weiler to visit Artsakh again at his convenience to discuss the issues of cooperation with the Germany-South Caucasus Parliamentary Group of the German Bundestag. We are convinced that the visits of MPs and other officials to Artsakh, regardless of Baku's 3fs 'black list,' will become an important signal on the inadmissibility of using confrontation and isolation as a means

Israel Accuses Drone Maker Of Bombing Armenian Soldiers In Artsakh

Israel has accused an Israeli drone maker of bombing ethnic Armenian soldiers in Nagorno-Karabakh at the request of Azerbaijani clients during a sales demonstration, government and local media reported.

The accusation by Israel's Justice Ministry on did not specifically mention Azerbaijan or Nagorno-Karabakh in its statement. But Israeli media said a complaint filed with the Defense Ministry, which promoted an investigation, made it clear that Azerbaijani officials and Armenian soldiers were involved.

The Defense Ministry complaint was leaked to the Maariv newspaper, which first reported the incident in August 2017. It was unclear who exactly filed the complaint.

In its statement on August 29, the Israeli Justice Ministry said it plans to indict the chief executive, deputy CEO, and other officials and employees of Aeronautics Defense Systems for the incident, which it said occurred earlier in 2017.

"Aeronautics and 10 of its employees were informed that they were set to be charged, pending a hearing," the Justice Ministry said, according to The Times of Israel.

The Aeronautics team is suspected of "fraudulently obtaining something under aggravated circumstances," along with violations of Israel's security export control law, the newspaper reported.

In response, the Yavneh-based firm said it is "convinced that after we first present our

position at the hearing, the State Prosecutor's Office will reach an informed decision that there is no reason to put the company or any of its officers in court and will order the case closed."

An official at Azerbaijan's embassy in Washington declined to comment to RFE/RL on an Israeli legal proceeding, saying he did not want to interfere in another country's internal matters.

The Maariv and Times of Israel reports said Aeronautics officials in 2017 were working on a potential \$20 million deal with Baku, when Azerbaijani officials asked them to demonstrate their Orbiter 1K armed drone on Armenian soldiers.

The reports said two employees refused

Artsakh forces downed an Israeli made drone during the April 2016 War.

to carry out the attack before two higher-ranking executives eventually agreed to do it. They said the drone did not directly hit their targets, but two soldiers were injured in the attack.

cont. page 26

Despite an Encouraging Visit to Armenia, Chancellor Merkel Didn't Say Genocide

By Harut Sassounian

Last week, German Chancellor Angela Merkel visited Georgia, Armenia and Azerbaijan. Media reports indicated that her visit to Armenia and meetings with its leadership were very constructive. Armenian-German political, cultural and trade relations are expected to expand. Merkel's visit resulted in a much needed boost for Armenia's new democratic government.

One of the sensitive issues that both Armenians and the international community were carefully following was Chancellor Merkel's comments on the Armenian Genocide. The German Parliament (Bundestag) almost unanimously adopted a resolution in 2016 recognizing the Armenian Genocide and declared that "the German Empire bears partial complicity in the events."

Immediately after the adoption of the Genocide resolution, Turkey withdrew its ambassador from Berlin and threatened to cut off ties with Germany. Relations between Germany and Turkey remain tense for a variety of reasons, but are expected to improve after Turkish President Recep Tayyip Erdogan's forthcoming visit to Germany in late September.

While in Yerevan, Chancellor Merkel paid a visit to the Armenian Genocide Memorial. She laid a wreath in memory of the 1.5 million Armenian victims and planted a tree at an adjacent park. However, Merkel avoided the use of the term genocide in Yerevan, describing Turkey's mass killings as "heinous crimes against Armenians" which "cannot and must not be forgotten." She also stated that she had visited the Genocide Memorial "in the spirit of the Bundestag 2016 resolution." She clarified that the language used was "a political, not a legal classification."

Despite Merkel's goodwill toward Armenia

and her very positive statements, I hope that Armenia's leaders reminded her that the proper term to describe the planned extermination of 1.5 million Armenians is "Genocide," not simply "heinous crimes."

Armenia's leaders could have informed Chancellor Merkel of a recent report by Ben Knight of Germany's Deutsche Welle (DW) about the weapons provided by the German Reich to the Ottoman Turkish forces to carry out the Armenian Genocide.

According to DW, "Mauser, Germany's main manufacturer of small arms in both world wars, supplied the Ottoman Empire with millions of rifles and handguns, which were used in the genocide with the active support of German officers." Furthermore, quoting from a report by "Global Net — Stop the Arms Trade," DW stated that "the Turkish army was also equipped with hundreds of cannons produced by the Essen-based company Krupp, which were used in Turkey's assault on Armenian resistance fighters holding out on the Musa Dagh Mountain in 1915."

The author of the Global Net report, Wolfgang Landgraeber, wrote that "Mauser really had a rifle monopoly for the Ottoman Empire."

DW revealed that "many of the firsthand German accounts in the report come from letters by Major Graf Eberhard Wolffskehl, who was stationed in the southeastern Turkish city of Urfa in October 1915. Urfa was home to a substantial population of Armenians, who barricaded themselves inside houses against the Turkish infantry. Wolffskehl was serving as chief of staff to Fakhri Pasha, deputy commander of the Ottoman 4th Army, which had been called in as reinforcement."

In a letter to his wife, Major Wolffskehl shamelessly bragged about the killing of Armenians by German troops in Urfa: "They [the Armenians] had occupied the houses

German Chancellor Angela Merkel lays a wreath at the Armenian genocide memorial in Yerevan

south of the church in numbers. When our artillery fire struck the houses and killed many people inside, the others tried to retreat into the church itself. But ... they had to go around the church across the open church courtyard. Our infantry had already reached the houses to the left of the courtyard and shot down the people fleeing across the church courtyard in piles. All in all the infantry, which I used in the main attack ... acquitted itself very well and advanced very dashing."

Landgraeber also reported that "while German companies provided the guns, and German soldiers the expert advice on how to use them, German officers also laid the ideological foundations" for the Armenian Genocide.

German Navy Attache Hans Humann, a member of the German-Turkish officer corps and close friend of the Ottoman Empire's war minister, Enver Pasha, wrote: "The Armenians — because of their conspiracy with the Russians — will be more or less exterminated. That is hard, but useful."

Furthermore, Landgraeber wrote in his report about "the Prussian major general Colmar Freiherr von der Goltz, a key figure who became a vital military adviser to the Ottoman court in 1883 and saw himself as a lobbyist for the German arms industry and supported both Mauser and Krupp in their efforts to secure Turkish commissions. (He once boasted in his diary, 'I can claim that without me the rearmament of the [Turkish] army with German models would not have happened.')" Goltz "helped persuade the Sultan to try and end the Armenian question once and for all!"

The above quotations support the admission by Bundestag's 2016 resolution that Germany was complicit in the Armenian Genocide and German President Joachim Gauck's acknowledgment in 2015 about Germany's "co-responsibility" for the Armenian Genocide. Being well aware of these facts, Chancellor Merkel should have called the Armenian Genocide by its proper name: Genocide!

Australian Senator Eric Abetz Calls On Recognizing Armenian Genocide

Senator Eric Abetz

"Armenpress" - Momentum to recognise the Armenian Genocide continues to build in Australia's Federal Parliament, with high-profile Senator Eric Abetz rising in the Upper House to express his "hope that Australia will be in the vanguard of this just endeavour to obtain recognition and reparation for the plight of the world's Armenian

peoples, as our forebears were 100 years ago in providing food, support and practical assistance", ARMENPRESS was informed from the Armenian National Committee of Australia (ANC-AU).

In a powerful speech by the former Leader of the Government in the Senate and Minister, which also covered human rights abuses suffered by Lithuanians, Senator Abetz did not mince his words.

"Arrests, imprisonment, rape, death marches, subjugation of children—you name it—were all part and parcel of the Armenian genocide," said the Senator representing Tasmania in the Federal Parliament. "This documented brutality and the eyewitness accounts have been ignored for far too long."

Senator Abetz went on to address the fact that Australia was yet to recognise the Armenian Genocide.

"Eyewitness accounts were brought to us by our very own Australian servicemen who were there at that time, as were the war reporters, over 100 years ago," he said. "Potentially, sensitivities by authorities relating to the Gallipoli Peninsula may have quietened that which should have been a loud voice of condemnation of deliberate, orchestrated, official policy in 1915, which saw the removal of the Armenians from the Ottoman Empire."

"I'm a firm believer that justice ultimately prevails and I, therefore, believe that justice will ultimately

come the way of the Armenian people. But I am also reminded that justice delayed is justice denied," Senator Abetz added.

"After 103 years, the delay, the denial and the disingenuous excuses need to be expunged in favour of acceptance, acknowledgement and apology. It is my hope that Australia will be in the vanguard of this just endeavour to obtain recognition and reparation for the plight of the world's Armenian peoples, as our forebears were 100 years ago in providing food, support and practical assistance."

ANC-AU Executive Director Haig Kayserian, who recently met with Senator Abetz as part of a delegation following the historic House of Representatives' debate

unanimously favouring Australia's recognition of the Armenian Genocide, through the prism of the country's first major international humanitarian relief effort which aided thousands of survivors in 1915.

"We thank Senator Abetz for his moral leadership and righteous stance on justice for the Armenian Genocide," Kayserian said. "We look forward to the day that the Australian Foreign Ministry's position on the Armenian Genocide is similarly such moral leadership, and not one that appeases denial of the Armenian Genocide and Australia's own of historical connection to the Armenian Genocide and humanitarian aid."

You Most Reliable Transportation Partner To/From Armenia & Worldwide

- Ocean, Air & Land Int'l Transportation
- Door to Door Services Available
- 20', 40', LCL and Break-Bulk
- Insurance Coverage
- Export Documentation, Letters of Credit Handling and Banking Negotiations
- Dedicated Agency Network Worldwide

METRAS
SHIPPING &
FORWARDING INC.
2175 Sheppard Ave. E.
Suite 215 Toronto ON, M2J 1W8
Tel.: 416-497-0377
Fax: 416-497-0783
info@metrasshipping.com
www.metrasshipping.com

Armenia's Political Parties Prepare To Test Their Strength

By: Bradley Jardine

(EurasiaNet)- Yerevan mayoral candidate Hayk Marutyan takes a selfie before Nikol Pashinyan begins a press conference as Armenia's new prime minister on May 9, 2018. (Hayk Marutyan/Facebook)

Next month, Yerevan residents will go to the polls to elect a new city council and mayor. The local race has taken on national implications: It's the first significant election since Armenia's "Velvet Revolution" swept protest leader Nikol Pashinyan to power. Parties are jockeying for position in the dynamic new political environment.

The September 23 vote also will test one of Pashinyan's key campaign promises: that from now on, elections in Armenia will be fair and free of the rampant vote-buying that characterized politics under the formerly ruling Republican Party of Armenia.

"These will be the first elections of this scale for the new government. Our priority is to ensure they are free, democratic and legitimate," Pashinyan said on August 16. "We have to prevent any illegal attempts to sway the will of the Armenian citizens. I hope no one decides to test their luck."

The Republicans have not put forward a mayoral candidate, apparently calculating that they have little hope in the new environment.

"It's going to be very difficult for the Republican Party to rebrand themselves – they've lost too much moral ground at this stage, leaving the field open for new parties to fill the gap," said Anahit Shirinyan, a Yerevan-based analyst for Chatham House.

The election was prompted by the resignation of former mayor Taron Margaryan, a Republican who was a close ally of former leader Serzh Sargsyan. Margaryan was among the least popular members of the former ruling party, with a reputation for corruption and violence.

After Sargsyan was overthrown in April, protesters in Yerevan turned their sights on Margaryan, and investigative reports detailed his apparently ill-gotten wealth. He resigned on July 9.

Elections to the 65-seat city council operate on a party-list proportional representation system, with the first candidate

Yerevan mayoral candidate Hayk Marutyan takes a selfie before Nikol Pashinyan begins a press conference as Armenia's new prime minister on May 9, 2018. (Hayk Marutyan/Facebook)

from the winning party becoming mayor.

"The party system collapsed in a country that lacked well-defined political parties," said Alexander Iskandaryan, a political analyst and director of Yerevan's Caucasus Institute, a think tank. The Republican Party "was a never a real political party in the way we understand it. It was more of a trade union for government officials and an aspiration framework through which youth could build their careers," he said.

Pashinyan's Civil Contract party, which analysts say appears to be the favorite to win the mayoral contest, surprised many observers by breaking away from the Yelk Alliance – its bloc in the national parliament – to field an independent candidate, comedian Hayk Marutyan.

Marutyan has been fending off criticism that he lacks political experience by emphasizing his political activism. He took part both in the protests that brought Pashinyan to power and in the 2015 "Electric Yerevan" demonstrations.

"Acting has made up only 20 percent of my professional life for the last six years, the remaining 80 percent has been my organizational and managerial work in our production company as well as my political and civic activism," he told RFE/RL.

"The country is still facing the aftershocks

of the revolution," Iskandaryan said. "Pashinyan's party is hoping to capitalize on the euphoria of the revolution in these snap elections and position themselves favorably for the more crucial parliamentary elections."

The other two parties in Yelk, Bright Armenia and the Republic Party, will run as a new bloc and nominate Artak Zeynalyan, Armenia's minister of justice.

"The only change in our relationship is that Civil Contract wants to run independently," Davit Khazhaky, a city council member for Bright Armenia, told Eurasianet. "They are using the council elections as a means to measure their forces and frankly, it's a good opportunity for us, too."

Khazhaky says the campaign will be "positive and constructive" with no resentment between the former allies. "We are ready to enter a coalition with Civil Contract in the city council if neither group achieves more than 40 percent of the vote," he added.

The liberal reformist Heritage Party, fronted by American-born Raffi Hovhannisyan, a 2013 presidential candidate, has offered Pashinyan's party an alliance of convenience with the option of running in the campaign together. Civil Contract has yet to formally respond.

"Parties will be testing their ground at a

time when any criticism of Pashinyan and his government risks galvanizing the public," Shirinyan said. "A vacuum has still been left by the collapse of the Republican Party, but it will take some time before parties start to reshuffle themselves and find their place in the political field in opposition to Pashinyan. For now, constructive opposition will remain the norm."

In the absence of a Republican candidate, the primary opposition would appear to be Prosperous Armenia, a party that has long been aligned with the Republican Party and viewed by many as a sort of systemic opposition. Naira Zohrabyan, currently a member of parliament, will represent the party in the mayoral elections.

Prosperous Armenia enjoys the benefits of the personal fortune of its founder, oligarch Gagik Tsarukyan, along with the large number of media he owns, including the television station Kentron and the newspaper Aravot.

"It's always been difficult to gauge how popular [Prosperous Armenia] actually are without Republican support," Shirinyan said. "But they have serious resources behind them and they have built a genuine base in certain parts of the country."

Another political party seeking to test its electoral strength is the Yerik Tsirani (Apricot Country) party, fronted in the council elections by firebrand politician Zaruhi Postanjyan.

"The extraordinary elections of the mayor and Yerevan City Council will precede the extraordinary parliamentary election," she told Eurasianet.

"This constitutes a very important test for the government in the organization of fair elections. It's also an important opportunity for political forces to present their programs [to the public]."

A third female candidate, Anahit Tarkhanyan, is running as the nominee of the minor GALA party. "The capital should finally have a female mayor," Zohrabyan, the MP for Prosperous Armenia, said in an interview with RFE/RL. "I'd love it if we, the three women candidates, held a rally together."

**Bradley Jardine is a freelance journalist who covers the Caucasus.*

Government Seeks To Criminalize Vote Buying In Armenia

A polling station in Yerevan, 2 Apr 2017.

(RFE/RL)- The Armenian government moved on August 30 to make it a criminal offense to buy or sell votes in elections held in the country.

Armenia's existing legislation already bans parties and individual candidates from handing out or promising cash, other material benefits and services to voters during election campaigns.

The practice is punishable only by fines.

Draft amendments to the

Armenian Criminal Code approved by Prime Minister Nikol Pashinyan's cabinet call for prison sentences for anyone buying or attempting to buy votes.

What is more, they stipulate that Armenians selling their votes will also face imprisonment.

But such voters will avoid prosecution if they confess to taking vote bribes within three days after an election, according to the government bill which is expected to be debated by the Armenian

parliament next week.

Vote buying was widespread in just about every major election held in Armenia in the last two decades.

Former President Serzh Sarkisian's Republican Party of Armenia (HHK) was accused by its opponents and media of heavily relying on the practice in the last parliamentary polls held in April 2017.

Observers from the Organization for Security and Cooperation in Europe said that they were marred by "many credible reports" of vote buying.

Speaking at a cabinet meeting, Pashinyan said the bill, if passed by the parliament, will help to significantly improve the conduct of future Armenian elections, including municipal polls in Yerevan slated for September 23.

The chief of the Armenian police, Valeri Osipian, pledged to prevent anyone from buying votes in the upcoming municipal

elections in Yerevan.

"I can assure you that there will be no [vote buying] both in the pre-election period and on election day," he told RFE/RL's Armenian service in an interview.

Osipian said that the police are already taking "prophylactic measures" against individuals who have handed out vote bribes in previous Armenian elections.

Also, he said, police officers will be deployed in all 470 or so polling stations in Yerevan during the September 23 vote.

"You can tour all those places and I am sure that you will not see the kind of shortcomings which we have had in the past," added Osipian.

Osipian said that some political groups may be gearing up vote bribes.

"We have clear information but it's still too early to publicize it or take any action," he said, refusing to name anyone.

Israel Accuses Drone ...

cont. from page 24

Israel suspended Aeronautics' export license after the complaint was filed with the Defense Ministry, the report said.

According to Karabakh's Armenian-backed Defense Army, the Azerbaijani military most recently attacked its frontline positions with a suicide drone on July 7, 2017. The commander of an army unit stationed in northeastern Karabakh said that two of his soldiers were lightly wounded in the incident.

The Azerbaijani army heavily used similar suicide drones manufactured by another Israeli company during the April 2016 hostilities in Karabakh. Baku had bought the Harop drones as part of multimillion-dollar defense contracts signed with Israeli arms manufacturers.

Armenia has long expressed concern at the Israeli-Azerbaijani arms deals, saying that they undermine international efforts to end the Karabakh conflict.

The drone scandal was exposed by the Israeli paper more than two weeks after Israeli Minister of Regional Cooperation Tzachi Hanegbi visited Yerevan in an apparent bid to improve his country's frosty relationship with Armenia. Hanegbi met with then Prime Minister Karen Karapetian and other senior Armenian officials in late July 2017.

EVN Report Editors Talk About Challenges of Living in Armenia, The New Generation's Promising Outlook and What The Velvet Revolution Changed

TorontoHye editor Karin Saghdejian had a candid conversation this summer in Yerevan with the editor in chief Maria Titizian and managing editor Roubina Margossian of EVN Report, a web based media outlet that provides political analysis of events shaping Armenian life in Armenia and the Diaspora.

Here is the interview- transcribed by Varak Babian:

Karin Saghdejian- You've lived primarily in Armenia for over 15 years now, and I'm sure you have experienced many of its changes. In what ways has Armenia changed in the time that you've been here- both socially, or even in a more general sense?

Maria Titizian- Well, though a lot has changed, a lot remains unchanged.

K- What has changed, and what hasn't.

M- As a mother coming to Armenia- there are changes in terms of what was available and what wasn't available. Starting from the fact that my kids stopped drinking milk because they couldn't find milk they could stomach; or there were no supermarkets, no movie theatres, no malls that we could go to. There were no streetlights in the city for years. I remember when Amiran Street was lit up for the first time...«Տօւ էր մեր տան մէջ!» (we had a celebration at home) Because the city would be plunged into darkness every night! Seemingly simple things like the condition of the buildings, or the schools that my children went to- a great school, but with no proper toilets, water damage everywhere. There have been tremendous changes on the outside. Now there are restaurants and malls, and cafes, and movie theatres, sporting goods stores, everything you want today- you can find in Yerevan.

I remember I went to the post office. I had to pay my bills, and I'm standing there, and of course fresh from Canada, I'm used to standing in line for things. People were coming in, cutting in front of me, and I didn't know what to do. The woman working there saw me standing around and said, what do you want? I said I want to pay my bills. She said "So say something!". I realised you have to push your way. It was such a foreign culture for me, growing up in a country that was so polite, and so courteous. So it was a tough adjustment process.

K- What kept you going?

M- I burned all my bridges! (laughing) I just put my head down, and I decided to get through it. Even with my children we don't like to talk about the first couple of years. We all went through our own transitional difficulties. Culturally, everything was so different. So when people intent to move here, it's an easier decision now. When they express doubt, I always say, "Are you kidding me? It's like paradise now!" So in that sense a lot has changed.

If we're talking pre-revolution, a lot hadn't changed in terms of governance, in terms of social justice, in terms of social cohesion; opportunities and things of that nature. The velvet revolution came and changed so much.

K-let's look at it from this side. How is the Diaspora perceived here in Armenia compared to when you first moved here, to now?

M- I think there is more of a familiarity. But there is still such a huge divide in how the locals perceive the Diaspora.

The interactions are so important. You'll have Diasporans that will come here with a very preachy attitude. "You guys should do this or that, we know better than you." Yes, the Diaspora is much more affluent, and there are many talented people in the Diaspora with important initiatives, but that doesn't mean they understand the life, the experience, the story of the people who live in this country. We don't have that mutual respect for one

another. I think the beauty of our differences is that we can bring different experiences to the conversation without being arrogant about it. My life experience can be an asset here, and their life experiences can be an asset to me in my life, in the way I work and understand.

We have a generation here in Armenia today that is better than you and me. They see the world in a different way.

Roubina- For me, it was kind of different. I was born here, my mom is hayasdantsi. That interchangeable relationship between Diasporans and Armenians- I've experienced it from 2 different vantage points. It wasn't easy being a hayasdantsi in Lebanon. Especially for my mom moving there in 1980. Being a *hayasdantsi aghjig*, something is always perceived to be off about you; especially growing up in such a tight Armenian community like the one in Bourj Hamoud.

It was 1999 when I moved to Armenia, as a 19 year old. You were perceived as an alien because there is something in your accent that they don't quite accept. That has changed a little bit, especially with some Syrian Armenians moving to Armenia.

K- So the Syrian Armenian presence has changed that narrative?

R- It brought acceptance, it bought a new culture. And of course, the food! They definitely played a role in the shift.

M- And plus there is so much more interaction now compared to before. Especially young people from the Diaspora who are coming here with Birthright or AVC. They are much more tolerant of Armenia, when compared to my generation. So much more accepting of everything in Armenia, even with the notion of wanting to bring good change, without the air of all knowingness. They're much more global in their thinking, much more open than we were, much more tolerant. We grew up in sometimes very small, conservative, politically affiliated communities. There was one way of thinking and these kids have been liberated from that.

K- So you think all these organizations that work with young Diasporan Armenians have made a difference?

M- That can sometimes be a blanket statement. I think everybody does his or her part, and it's an evolutionary process. It's very hard to measure that kind of change. We just, from our own personal interactions, have our own opinions.

R- Also I think they were born at a time where Armenia was independent, so their relationship with the country from the get go was different.

M- There was this mythical falsehood. "Երկիր Հայրենի, մեր է հոսում..." (Motherland as sweet as honey). We didn't want to accept Armenia as a real country. We grew up with Armenia being this mythical, ethereal land. One day I woke up, and I thought that for my children, Armenia has always been independent. They don't have expectations of this lie that's been pushed down our throat. For them it's a country, it's their country. They take the good with the bad.

R- I think the generational difference is that you always, at one point, always had the expectation of being the ones building it... and the new generation is the one helping it.

K- What do you think should be the role of the Diaspora when it comes to the internal process of Armenia? How do you see the role of the Diaspora in general?

M- It's a very complicated question, because for many years, the position of Armenian authorities, and of Armenians in general, was "Help us, support us", but when it comes to political issues...stay away. If you have something to say, if you want to change something, come build a house, come live here. For the Diaspora that's very difficult. On the one hand there is the good intention, to

EVN Report editors Maria Titizian and Roubina Margossian.

want to help the homeland. On the other hand, just as you said, they're really not interested in the political processes- even if we try to present it to them on a silver platter. So, should they be involved in the political processes of the country? How do they do that sitting in New Jersey, or London, or Toronto, how do you do that? So, my point is, there has to be those horizontal connections. For example, you're sitting in Vancouver, and you're passionate about children's rights. Find those organisations today in Armenia that are working within the field of children's rights. Reach out to them. There are so many ways that you can reach out and try to help, right?

So in terms of the Diaspora, because it's so multilayered, you can't talk about it in one fell swoop. As individual Armenians, if you want to help, there are lots of ways you can help. As organizations, you need to re-examine how you engage with Armenia. let's say, AGBU has decided it's going to be Armenocentric. It's about bringing the professional mind here, let them be advisors to ministers here. Let them work within different agencies; people who are successful in their particular field. I have a friend in Toronto who has been working in social services for decades. She's amazing at working in the social service sector. When it comes to the Ministry of Labour and Social Affairs- how do we connect this woman with this ministry? That's what needs to happen.

R- I think the Diaspora should take time and think about itself. Reorganize. If people in the Diaspora feel like the traditional organizations are not serving their needs, or their expectations to be the bridge between their community in the Diaspora and Armenia, they should recalibrate. I don't know why there is a lack of alternatives.

K- Did you see the current Revolution coming?

M- I'd be lying if I said I did. We all knew it would happen at one point, but we didn't think it would happen the way it did or it would happen now. In retrospect, the last 20 years of this pent up frustration that people had was growing. I think the breaking point was when the Republic Party of Armenia had become so arrogant and so indifferent. "Իմ դէմս խաղ չկայ ադրեր չան" (there's no game against us)...If they had not offered Serj Sarkissian's candidacy, this would not have happened. That was there one fatal miscalculation. And to add to this an "opposition" leader who never backed down, who was constant with his message, ready to put his life on the line. Pashinyan did not back down. It seems like everything fell into place. It was almost magical. If we had this conversation on March 1st, and if you would have told me there would be a revolution in Armenia...I would have laughed you out of the room.

R- And another possible explanation as to why we never saw it coming, is because it didn't start with Pashinyan. It was such a long, gradual process.

M- It's hard to pinpoint. Did it start with the 2015 Constitutional Referendum?

R- Was it March 1, 2008? The want for change was simmering for so long.

K- Both of you live in Armenia, you feel the pulse of the city. What did it change?

M- Apart from more smiles all around, there are 2 things. It set motion to a series of events that changed the status quo. It also empowered people; even if things go very badly. Even if during the elections something happens and a flawed party becomes a majority. Whatever the scenario might be, I think that empowerment and that one notch of political consciousness in the people is there. There had been this narrative of helplessness. This belief that "My vote won't change anything", and for a critical mass of people, the feeling of being powerless changed. That's the most important thing. I'm sure tough days are ahead of us, we might be extremely disappointed. It's impossible for things to only go smoothly. Bad decisions will be made, but that is where the role of the media will come into play. We have to work on that critical mass. We can't allow for them to lose that momentum.

R- I think a lot of things will not go back to how they were. Firstly, there's this kind of reconciliation between the police, the national security forces and the people. I've never seen people liking or trusting the police in Armenia

M- The National Security Service was finally allowed to do their job. It was allowed to crack down on corruption, and to arrest and detain those people who have taken advantage of this country.

R- This reconciliation is such a contrasting movement when compared to the past.

What we've really gained is that if Pashinyan was one of the few եզակի (unique) politicians that persisted and stuck to his principals, spoke up for the truth. I think within 5-8 years, we're going to have evolution of political culture. These young activists, young students- they're going to be politicians, mirroring Pashinyan's image. That's very hopeful. That means we're going to have a variety, we're going to have a dialogue.

M- We're going to have a real opposition finally in this country. The republicans are technically an opposition, but they are not equipped to be so. Because by being apart of the establishment for 20 years, and having deep roots to different forms of governance.

Also, existing political parties may be forced to redefine their role, and hopefully there will be political and ideological discussions taking place. Quite simply, we don't have that right now. It will force Pashinyan and his Civil Contract Party to look within, and ask what kind of party they represent. The comparison to aggressive centralism has floated around, modelled after what Macron is doing in France right now. We live in a post modern world. Do those "isms" even exist?

cont. on page 28

Fresh From Revolution, Armenia's Tech Industry Has High Expectations

By: Bradley Jardine

Armenia's high-tech sector has long been an island of innovation in Armenia's stagnant, corruption-laden economy, and tech workers played an outsized role in the protests that toppled long-time leader Serzh Sargsyan this spring and replaced him with the young modernizer Nikol Pashinyan.

Now, with a new government more in tune with the tech world's ethos, Armenia's IT industry has high expectations.

"We've always worked in global markets with independent sources of finance so we have more freedom to take part in protests," Areg Gevorgyan, the head of Innovative Solutions and Technologies Center (ISTC), a tech startup incubator, told Eurasianet. "We supported a movement and they won – now we expect them to deliver tangible results."

Pashinyan, for his part, sees tech as a key component in his project to reshape Armenian politics.

"In my view, if someone's welfare improves in front of my eyes, there are two possible causes: Either that person is involved in corruption, or they are involved in high technologies," the prime minister joked during a June meeting with the local branch of the U.S. microchip company Synopsys. "For that reason, the two main directions of my activities are connected with corruption and high technologies."

On a recent visit to the ISTC's sleek office space in downtown Yerevan, Gevorgyan showed Eurasianet around as programmers sat glued to their monitors, hacking away at a range of projects.

"This guy here is working on a historical [role-playing] video game about Armenia," he said, pointing to a monitor. Onscreen, the armor plating of a warrior from the medieval Armenian kingdom of Cilicia was slowly taking shape.

Another notable effort, holding pride of place in the central hallway of the building, is a "smart crib," a baby bed in the shape of an iPhone that sings lullabies and reads stories while also providing parents with data on the child's health.

"All kinds of interesting technology is being made here [in Armenia]," Gevorgyan said. "And the industry keeps growing."

Turnover in the tech sector has swelled from a humble \$96 million in 2008 to over \$765 million in 2017, accounting for 6.5 percent of Armenia's GDP and making it the fastest-growing segment in the country's economy,

Winter WikiCamp Armenia, 2016 (David Saroyan/Wikimedia Commons)

according to data from the Enterprise Incubator Foundation (EIF) in Yerevan. Last year, the industry accounted for 15 percent of Armenia's total exports.

The dominant players are Armenian branches of U.S. tech giants like Synopsys, National Instruments, Mentor Graphics and VMware. But home-grown talent is also making waves. PicsArt, one of the world's leading mobile photo editing and sharing apps, now employs 350 people in Armenia and has over 90 million active monthly users. In 2015 Forbes listed PicsArt as one of the world's "50 hottest startups."

Armenian tech is not a new phenomenon. Before 1990, Armenia produced nearly 40 percent of the mainframe computers used by the Soviet military. The Yerevan Computer Research Institute, a once-secret building in the capital, employed 5,000 highly skilled workers alone.

With the collapse of the Soviet Union, however, Armenia's tech industry fell apart and the country's most-educated citizens emigrated en masse.

"Unfortunately, we faced two stages of the brain drain," said Artak Manukyan, an economist and chairman of the National Center of Public Policy Research. "We had the 'hard stage' when mathematicians and engineers left the country, followed by a 'soft stage' in which workers migrated out."

Gradually, though, the industry revived. In 2008, the government launched its first 10-year roadmap for tech, including plans to

attract a range of public-private innovation centers. Microsoft was the first to invest in 2011, launching the Microsoft Innovation Center in partnership with the U.S. Agency for International Development and Armenia's state-funded Enterprise Incubator Foundation (EIF).

Today, there are nine such centers in Yerevan providing training for students and IT professionals; Gevorgyan's ISTC (founded in 2014) is one of them. Similar outfits are now active in Gyumri and Vanadzor, Armenia's second- and third-largest cities, respectively.

Gevorgyan says the centers help develop Armenia's IT ecosystem by training and retraining university staff, providing research grants to budding entrepreneurs, and holding regular hackathons and conferences on emerging technologies. To date, the ISTC has funded 22 projects and graduated 2,000 students.

In 2014, parliament reduced taxes for the sector: Startups with fewer than 30 employees enjoy a five-year tax break; employees are also eligible for an income tax rate of just 10 percent rather than the usual 23 to 33 percent.

Armenia's vast diaspora also has been instrumental in the sector's renaissance. Diaspora Armenians in the U.S. and Europe have invested in the tech sector in the homeland, in particular by outsourcing labor: An IT professional in Yerevan can earn \$1,500 a month. While that's five times the country's average wage, it's a bargain for a tech firm in the U.S., where an entry-level programmer

makes an average of \$4,300 a month.

"About 90 percent of our business is outside of Armenia with clients in the U.S. and partners working in Silicon Valley startups," said Hovhannes Kuloghlyan, CEO of local startup Hex Division. "We began our business using my contacts in the diaspora community and once our reputation started to grow, we began to attract more clients."

But for all this, the industry has been chronically understaffed. According to a survey of industry specialists prepared by EIF, 70 percent of respondents said problems attracting qualified talent were the biggest challenge to tech growth in the country, while 59 percent said it was a major impediment. The tech sector creates 1,700 jobs annually, while universities produce 2,000 tech graduates per year. Moreover, only half of those are qualified to enter the job market without further training, according to EIF data.

"What we need are secure pensions, education and healthcare to create a more positive and appealing work environment in the country and a government who seriously represents us on the international stage," Gevorgyan said. The previous government "failed to impress investors" during international meetings, he asserted, appearing unprofessional and not knowledgeable about the industry.

Thus far, the new government's main strategy to attract capital is to flaunt its anti-corruption campaign, signaling to foreign investors that Armenia is now safe for their investments.

"The traditional relation between Armenia and the diaspora has been a relation of donor-consumer. Now, a new period has come," Pashinyan said in an August 10 speech. "Our diaspora businessmen should think of making investments in Armenia and creating new jobs together with their partners."

But Manukyan of the National Center of Public Policy Research said the government must do more.

"We need a far-reaching anti-corruption campaign, but that is not enough to increase foreign direct investment," he told Eurasianet. "Armenia has to show its advantages in human capital over other countries in the region like Georgia – and IT is clearly the sector that pushes this competitive advantage to the forefront."

Bradley Jardine is a freelance journalist who covers the Caucasus.

EVN Report Editors...

cont. from page 27

Those big global ideologies of communism and capitalism. But at the end of the day, when you're going to be defining your economic and social policies, it has to have an ideological framework. Is it going to be the American wildfire capitalism framework, where you pull yourself up from the bootstraps? Or is it going to be more of a European model? Or a Nordic model? These things are very much still in their adolescent stages. I hope we'll see the development of more think tanks in Armenia, more political analysts. Maybe we will have these conversations that we felt were pointless under the old regime.

I just called the Diasporan Minister today. I introduced myself, and I received such a warm response. I had written to the Foreign Affairs Ministry in the past multiple times, never once receiving an answer. The accessibility all of a sudden that we have with these people is so encouraging. So when we do come up with alternative policy frameworks, as stake holders, we know that they're going to listen. That's never happened in Armenia before.

K- There's an opinion that this new development in Armenia is perhaps just improvement strictly on the surface level with no actual substance.

M- Even if this revolution was a grand

plot, orchestrated by questionable sources... You still can't explain how all of Armenia, not only Yerevan, was ready to demonstrate for change. The resentment had been simmering, all the people needed was a spark, and they got it. If my people are on the street, I'm going to be on the street. I'm going to stand by the people. The population is not stupid, don't let anybody try to tell you otherwise. The people are satisfied now, but in 6 months if they don't see any changes, I'm sure they will be frustrated.

K- I heard somebody saying if the changes aren't made, they'll take the streets with protest again.

M- See, that's powerful. Now there needs to be a shift of thinking, where we need to realize that the majority of change has to happen not from protesting, but from voting; a transition of thought. The hope is that the same people who wholeheartedly were protesting in the streets because they believed they were making a difference, will also wholeheartedly believe that by voting they'll be making a difference as well. Now will they be successful in informing or advising the people that loyally hit the streets to hit the voting stations as well? The people will vote if they believe that their votes won't be compromised. Ok, let's say 10 percent of the votes will be compromised...but in the past 30, or 40 percent of the votes wouldn't remain true.

That deep distrust that existed between

the people and the state needs to change. And if the people believe that the voting process will be genuine, they will make their voices heard.

K- Are you an optimist when thinking about how this "transitional" period will take its course?

R- I think sometimes we display our traditional pessimism, and question the whole uprising. "It's too good to be true" and "When are things going to go wrong?". Even when, or if, things go wrong- things can be fixed. It's a part of the process. I don't think we need to skip a heartbeat when a door is closed, or if we hear negative dialogue in a taxi ride. I'm prepared for the long haul, and also, prepared to face a lot of uncomfortable situations. The most difficult part is not done now, but a big chunk is done. We went from bearing the unbearable, to hopefully bearing the uncomfortable.

M- In the process of building a state, of course there's going to be a lot of dialogue. I think it's important as members of the media to hold them accountable. We can't be their cheerleaders. We haven't been their cheerleaders; we have to also make sure to keep them on their toes. If they made a promise, we have to remind them to work towards keeping it. If we don't do that now, we'll have a copy of what we had before.

K- Can we say we have a free media in Armenia?

M- Free, but not necessarily independent.

There's a nuance there. Look, if you compare Armenia, the level of freedom in press or speech here, to our neighbours...! Look at Iran, Azerbaijan, Turkey, Russia. These countries have the worst records when dealing with the freedom of the press. The problem we've had in Armenia, because we do live in a conflict zone, and because we're not necessarily independent is a lot of self-censorship, which is a dangerous thing.

R- I think "independent" and "free" are two different things. I think there is a lot of self-correction that can be done that would elevate the image of the media; like the police, and the government.

M- There has to be an improvement in the media landscapes absolutely, especially the broadcast television stations. Every sector, every industry in Armenia needs a restart.

K- Do you think the Revolution has affected the way media is presenting the events in Armenia?

M- I think to change that culture is very difficult. Just as it is very difficult to tell judges they should pass down a verdict based on the law, and not because they got money or somebody important whispered in their ear. This whole culture shift needs to take place for them to understand that the news directors, or the editors have the right to determine what are the important stories of the day. Not making decisions based on a phone call or self censorship.

Տափիկի խոհանոց

ԶԻՔ (ՍՈՒՏ) ԲՐԴՈՒՃ

Սոնիա Թաշճեան

«Բրդուձ» բառը բարբառային է, կը նշանակէ պատառ, սակայն տարբեր բարբառներու մէջ կ'օգտագործուի իմաստային տարբեր նրբերանգներով. այսպէս՝ բրդել = հացը պատառի վերածել, կտրտել. բրդձել = կերակուրը մատներով ուտել. բրդուձել = հացի մէջ պատառ մը բան դնել. հետեւաբար բրդուձ (կամ բրտուձ, պրթուձ, պրտոջ, փրթիւ, փրթում, բրդուն, բրդոն) կ'ըսուի բերնին մէջ մէկանգամէն տեղադրուող պատառին կամ երեք մատներով ամանին մէջէն հացով առնուած կերակուրը: Իսկ «բրդոշ» սովորաբար կը կոչուի այն ջրիկ ճաշը, որուն մէջ հաց բրդելով կը ճաշակեն, այստեղէն ալ մածնաբրդոշ եւ կաթնաբրդոշ գիտական պարզունակ ուտեստը. ենթադրաբար նաեւ նոյն լեզւամտածողութեան իբրեւ արդիւնք ստեղծուած է վանեցիներու բարբառին մէջ առկայ «բրդոշ» = կովկիթ, խեցեղէն ամանը:

Փոխինծով պատրաստուող քաղցրեղէնը մատներով ձեւաւորելով ափի մէջ ու կտորներու վերածելով, որոշ բարբառներու մէջ դարձեալ նոյն բրդուձ բառով կը կոչուի: Մուսալերան (եւ Զեսապի) գիտենք մէջ բրդուձ կը կոչուի մանր կորկոտով շաղուած եւ մատներով երկարաւուն կտորի վերածուած պատառը: Զէյթունցիները «ձենկիկ» (ձանկ) հոմանիշը ունին, արաբկիրցիները՝ «սեղմիկ», այլ տեղեր (Ուրֆա, Այնթապ, Խարբերդ)՝ «սըխըմ». ընդ որում նոյն ձեւով կը կոչեն եւ թարխանայի, եւ հալվայի, եւ փոխինծի, եւ կորկոտով շաղուած պատառները: Ինչպէս որ իւրաքանչիւր տանտիկին իր ուրոյն ձեն ու չափ ունի տոլմա փաթեցիլու, կամ կոլոլակ պատրաստելու, այնպէս ալ իւրաքանչիւր կնոջ պատրաստած բրդուձը իր մատներու եւ ափի դրոշմը ունի եւ տարբեր է միաներէն:

Շատ տարածուած ուտեստ մըն է կարմիր ոսպով եւ կորկոտով բրդուձը, յատկապէս պահքի օրերուն շատ կը պատրաստուի. կողքին կը մատուցեն իւրայատուկ քանի մը աղցաններ, օրինակ՝ փրփրեմով, մանր լոլիկ – սոխով, կամ մանր սմբուկով թթուաշաղցանը:

Նմանատիպ բրդուձ մըն է մուսալերան գետնախնձորով բրդուձը. պարզունակ ու համեղ այս բրդուձը յատկապէս կը պատրաստեն հաւաքական աշխատանքներու օրերուն, երբ դրացիներով ու ազգականներով կը հաւաքին ցորեն ընտրելու, հատիկ խաշելու, լոլիկի մածուկ կամ եփած մածուն պատրաստելու. այնքան արագ կը պատրաստուի, որ յաճախ նաեւ կա-

նանց հանդիպումներու ընթացքին, «ձեռքի հետ», ի միջի այլոց, արագ կը շաղեն եւ կը ճաշակեն: Կողքին աղցաններու հետ միասին, սովորութիւն է նաեւ մատուցել սոխառածով ու լոլիկի մածուկով թանձրուկ մը, որուն մէջ թաթխելով կը ճաշակեն:

Անգուգական համեղ ճաշ մըն է այն թապցիներու խոհանոցի պանիրով պատրաստուող հացով բրդուձը. ամառային օրերու դիւրին եւ սննդարար կերակուր մըն է:

Յին հացերը սպառելու համար, նախ կտրատուած հացը կը թրջեն վրան լեցնելով մանրուած լոլիկ, սոխ ու պղպեղ, ապա պանրամանի փշրուած պանիրները աւելցնելով կը շաղեն միասին ու բրդուձներու վերածելով կը մատուցեն:

Թարխանան ջարդած կորկոտով եւ եփած մածունով կը շաղեն, ապա բրդուձներու վերածելով կը չորցընեն բարկ արեւին տակ ու կը պահեստաւորեն կերպասէ տոպրակներուն մէջ, ձմրան օրերուն անորմով պատրաստելու թարխանապուր. իւրաքանչիւր շրջանի ապուրը տարբեր է, այդպիսով ալ մեր աստիճանական խոհանոցն ունի տարատեսակ թարխանապուրներ:

Փոխինծով քաղցրեղէնն ալ կը շաղուի մատներով ու կը մատուցուի բրդուձներով: Սուրբ Սարգիսի տօնին, աղջիկներու սովորութիւնն էր բրդուձներու կէսը ճաշակել, մնացեալ կէսը դնել տանիքին ու թաքուն հետեւիլ, տեսնելու թէ թռչունը որ կողմէն պիտի գայ այն կտցահարելու, այդպիսով գուշակել իր ապագայ բախտը որ կողմէն կրնայ գալ կամ ով պիտի ըլլայ իր հաւանական թեկնածուն:

Կայ նաեւ տօնական օրերուն յատուկ բրդուձ մը՝ հում միսով շաղուած: Միսը կը ծեծեն քարին վրայ, ապա կը խառնեն մանր կորկոտի, կտրատուած սոխի ու համեմունքի հետ, լաւ կը շաղեն, ապա բրդուձելով կը մատուցեն: Սովորութիւն է կողքին մատուցել սոխառածով եփուած աղացած միս, որուն մէջ թաթխելով բրդուձները կը ճաշակեն:

Սովորութիւն է եղած պատրաստել միսով բրդուձի առօրեական տարբերակը, առանց միսի. շատ տարածուած ուտելիք է եղած եւ կոչուած է չիք քյուֆթա, այսինքն՝ մէջը կոլոլակի միս չկայ: Ժամանակի ընթացքին մոռցուելով կորսուած է այս սուտ կամ պահքային բրդուձի տարբերակը, բայց անունը մնացած է մային բրդուձին վրայ, ու այսօր այդ անունով յայտնի է հում միսով պատրաստուած բրդուձը:

Զիք (սուտ) բրդուձ

Բաղադրութիւնը

բրդուձի համար՝
1 գաւաթ մանր կորկոտ
1 փոքր սոխ
1 փոքր լոլիկ
1 փոքր պղպեղ
1 ապուրի դգալ կծու պղպեղի մածուկ
1 ապուրի դգալ մանրուած նուշ (կամ կաղին)

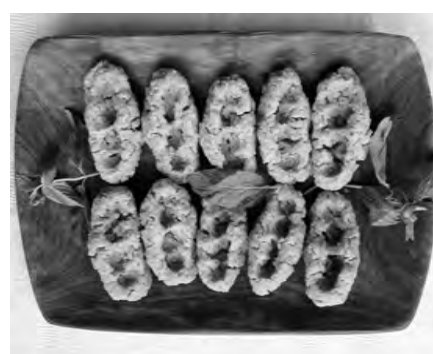
0.5 լիմոնի հիւթ
ազատքեղի թարմ թերթիկներ
անանուխի թարմ թերթիկներ
կարմիր եւ սեւ պղպեղ
քիմիոն
պահար
ձէթ
աղ
Թացանի համար՝
3 սոխ
2 ապուրի դգալ լոլիկի մածուկ
ձէթ
քացախ
սեւ պղպեղ
աղ

Պատրաստութիւնը

Թացանը պատրաստել սոխառածի վրայ լեցնելով մածուկը, քիչ մը ջուր, համեմունքը, եռացնել, ապա խառնել քացախը. ձգել պաղի:

Ելեկտրական սրճադացով փոշիացնել կորկոտն ու նուշը (հին ժամանակ գործածած են ալրամաղով մաղած մանր, թեփանման կորկոտը), խառնել համեմունքն ու մածուկը: Բանջարեղէնը մանրել կամ քերել քերիչով, աւելցնել կորկոտի վրայ, լեցնել ձէթը, լիմոնի հիւթը եւ շաղել: Ջուրով թրջել մատները ըստ կարիքի: Կանաչին ալ մանր կըտրատել, խառնել խմորին, ապա մատները ձէթոտելով բրդուձել:

Կարելի է նաեւ մանր կորկոտը շաղել մանրուած բանջարեղէնով, ապա ելեկտրական արհիչով (food processor) հարելով շաղել:

Գր.Յոթոյեանի «Լուսաւոր...

շար. 14րդ էջէն

սին յաճախ չես կրնար համապատասխան խօսքեր գտնել:

Պրն. Յոթոյեան, հիմա գիտեմ՝ կտրծքիդ տակ կը տրոփէ սիրտդ, ինչպէս նժոյգի պայտը լեռնային կիրճին մէջ:

Յոթոյեանը այդպիսին է միշտ, հարուստ ու շռայլ, միշտ ստեղծագործական տարերքի մէջ, միշտ ներշնչուած:

Ես կը կարծեմ, թէ «Լուսաւոր Ճանապարհ» ժողովածուն գրողը ձգտած չէ որեւէ բան ապացուցելու, այլ ընթերցողը պարտական է սիրելի հեղինակին, գրողին, բանաստեղծին այն բանով, որ ան գոյութիւն է ունեցած եւ կատարած է իր

կեանքի սխրանքը, որովհետեւ անոր ցանած բարի սերմերը միմեանց յաջորդող սերունդներուն պիտի պարգեւեն չկոշտացող, չկարծրացող հոգեւոր հաց:

Յոթոյեանի գրական գործունէութիւնը տեւած է մօտաւորապէս 75 տարի: Եթէ հաւաքելու ըլլանք անոր հատորները, որ կան պատմուածքներ, բանաստեղծութիւններ, յօդուածներ, ակնարկներ ու նամակներ, կը կազմուի մեծ գրադարան մը: Գրադարան՝ գրուած մէկ մարդու կողմէ: Սակայն Յոթոյեան գրողը կը գնահատուի ոչ թէ հրատարակած գիրքերու քանակով, այլեւ գեղարուեստական յայտնագործումներով, գաղափարներու հարստութեամբ, որոնք զինք կը զատորոշեն միաներէն:

Պրն. Յոթոյեան, այս վերջին գիրքդ

խօսուն կերպով կ'ապացուցէ պարզութեան ուժն ու հմայքը: Եւ մենք չենք մոռնար բնաւ, որ դուք արմատներ էք արծակած Սասունէն եւ այդ արմատներով կապուած էք ժողովուրդին հետ, որուն մէջ մարդկայինը, մարդասիրականը կը հաստատէ, անգամ կը հարստացնէ, կը մեծցնէ իր հոգին:

Այ հատորով Յոթոյեանի անձին ու գործին ուսումնասիրութիւնը անգնահատելի մշակութային արժէք ունի նաեւ: Իսկ գիրքին ամբողջական տպաւորութիւնը եւ եզրակացութիւնը հետեւեալն է. այս բոլորը կարծես ճարտարապետի մտածուած աշխատանք ըլլայ, այն տարբերութեամբ, որ սրբատաշ քարերու փոխարէն իրարու ետեւէ շարուած են 400 էջերը:

«Լուսաւոր Ճանապարհ» գիրքդ ես

կ'անուանէի «բացարձակ գիրք», որուն մէջ տեքստը կը խօսի հեղինակին հետ: Այս գիրքիդ վերածնունդը կը գովերգէ քու արդար վաստակը:

Պրն. Յոթոյեան, տքնաջան աշխատանք, որ դուք ձեր կեանքին մէջ կատարեցիք, մեզի խոնարհիլ կու տայ ձեր գրական արուեստին եւ յափտենական նուիրածութեան առջեւ, որովհետեւ գիտեմ, թէ ձեր գիրքերը իրենց էջերուն մէջ կ'ընդգրկեն ձեր բոլոր օրերը: Այս է ապրելու իմաստը, երբ գիրքը կը դարձնէք հոգեւոր կամուրջ:

Այսուհետեւ իմ մաղթանքս է ձեզի՝ առողջ եւ հանգիստ օրեր, խաղաղ գիտակցումն այն բանին, որ դուք մեծ, ազնիւ գործ կատարեցիք:

Հ.Օ.Մ.-ի Չայն

Թորոնթոյի «Ռուբինա» Մասնաճիւղ

ARS ROUBINA CHAPTER TEL: (416)-491-2900 ext.3211
www.ars-canada.ca email: arstoronto@gmail.com

**"Ռուբինա" Մասնաճիւղի Վարչութիւնը բարի եւ յաջող
Վերամուտ կը մաղթէ մեր վարժարանի աշակերտներուն**

Անդամական Ժողով Սեպտ. 11, 2018
Հիւրասիրութիւն Ժամը 7:30-ին
Սկիզբ Ժողովի՝ Ժամը 8:00-ին

- Կազմաւարպութեամբ Հ.Օ.Մ.-ի "Ռուբինա" Մասնաճիւղի
20/20 Տեսլականի յանձնախումբին
Թէյասեղան (Afternoon Tea) Donalda Club-ի մէջ,
Կիրակի Հոկտեմբեր 21, 2018-ին, Ժամը 11:30 – 3:30
Տոմսի գին՝ \$100 (\$50 Տուրքէ գերծ ստացագիր պիտի տրուի)

- Հ.Օ.Մ.-ի "Ռուբինա" Մասնաճիւղի
Համալսարանական Սրբանակ-Կրթաթոշակ 2018-2019 տարեշրջանի համար
Դիմումագրերը կ'ընդունուին մինչեւ Սեպտեմբեր 30, 2018
Դիմումագրերը ստանալ՝ www.ars-canada.ca-էն ընտրելով "Toronto Roubina"

Գրառում Թուականներ

- Հ.Օ.Մ.-ի Սեմինար Վանգուվըրի մէջ՝ Սեպտեմբեր 18-23, 2018
- Հ.Օ.Մ.-ի Տարեկան Պաշար՝ Նոյեմբեր 3-4, 2018-ի շաբաթավերջ
- Տոմսի Օր՝ Զօնուած Հայոց Արքայական տոնակերու Դեկտեմբեր 1, 2018

ARS Social Services Office working hours **Mon to Fri from 10 a.m. to 2 p.m.**
Ընկերային Ծառայութեան գրասենեակի Ժամեր՝ Երկշ.էն Ուրբ. 10:00 – 2:00
Հեռ: 416-495-0644 Է-նամակ: arssocialservices@gmail.com

*Answers to September 2018 issue of Armen's Math Corner
Sr. Prob. : 9.16 cm ; Sr. Prob. : $146^2 = 21,316$*

Dr. Raffi Aynaciyan

braces for children and adults D.D.S., M.C.I.D., F.R.C.D.(C)
Orthodontist

Richmond Hill (Hillcrest Mall):
9350 Yonge Street, Suite 216
905-884-4161

North York:
3333 Bayview Avenue, Suite 203
416-221-0660

Downtown Toronto:
11 King Street West,
Suite C115
416-363-3018

Ara Graphics

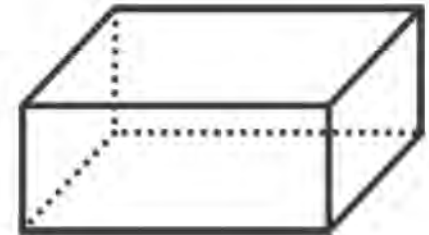
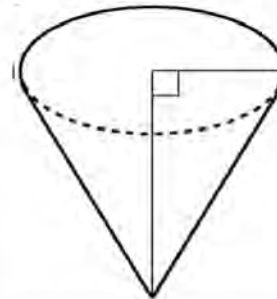

Armen's Math Corner

(September 2018)

Junior Problem :

A conical container has a diameter of 14 cm and a height of 15 cm and it is completely filled with water. The water is then poured into another empty container in the shape of a rectangular-based prism, without spilling. Can you determine the height of the water in the prism, if the length and the width of the prism are 12 cm and 7 cm, respectively?

Senior Problem :

As a "Back To School" warm up exercise, Vartan's teacher asked the following question:

An odd number is an integer which is not a multiple of two, that is, it is not divisible by two. For instance, one, is the first odd positive number. What is the sum of the odd numbers in the series shown below?

$$1 + 3 + 5 + 7 + \dots + 287 + 289 + 291$$

Can you help Vartan to come up with the answer?

see the answers reversed on this page

JOB POSTING RESTAURANT

Հայկական ռեստորանի մէջ
աշխատելու համար փնտրում է

- Խոհարար,
- Խորովածի մասնագետ
- Խմորի մասնագետ,
- Մատուցող

LINE CHEF'S NEEDED,
WAITRESS, HOSTESS,
BARTENDER AND
OTHER STAFF
FOR A NEWLY OPENED
ARMENIAN RESTAURANT

Call Grisha - 416-625-3527

ԹՈՐՈՆՏՈՅԷ T O R O N T O H Y E

Torontohye Newspaper

Publisher
Torontohye communications Inc.
45 Hallcrown Place
Willowdale, ON
M2J 4Y4

Email: torontohye@gmail.com
Phone: (416) 491- 2900 ext. 3215
Fax: (416) 491- 2211

Խմբագիր

Կարին Սաղոյրճեան

Աշխատակիցներ

Արշո Չաքարեան
Թամար Տոնապետեան

Էջադրում

Արա Տէր Յարութիւնեան

Վարչական Պատասխանատու

Հելեն Նաճարեան

Ծանուցումներ

Սեւակ Յարութիւնեան
Հեռ.՝ 416-878-0746

sales.torontohye@gmail.com

Editor

Karin Saghdejan

Administrator

Helen Najarian

Advertisements

Sevag Haroutunian (416- 878-0746)

Design & Graphics:

Ara Ter Haroutunian (aragraphics@gmail.com)

CASSANDRA HEALTH CENTRE ARMENIAN MEDICAL CENTRE & PHARMACY

Vartan (PharmD, RPh), **Sarkis** (BScPhm, RPh) & **Maral Balian** (PharmD, RPh)

Dr. Rupert Abdalian
Gastroenteology

Dr. Mari Marinosyan
Family Physician

Dr. Omayma Fouda
Family Physician

Dr. I. Manhas
Family Physician

Dr. H. Kavazandjian
Family Physician

Physioworx Physiotherapy

**DR. MARI
MARINOSYAN**

Family Doctor

Accepting New Patients

Located at Cassandra Health Centre
2030 Victoria Park Ave.

Please call 416-331-9111
to arrange an appointment

Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական
յատուկ տուփերու մէջ:

Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետետղականութիւն՝
անվճար:

Շաքարախտի քննութիւն:

Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար
սպասարկութիւն:

Տարեցների 10% զեղչ:

Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր
ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները:

Walk - in Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները
տեսնել առանց ժամադրութեան:

**WALK-IN CLINIC
ONSITE**

416-331-9111

Դիմեցէք մեզի
եւ պիտի դառնաք մեր
մնայուն յաճախորդը

2030 Victoria Park Ave. (south of Ellesmere)
North York, ON M1R 1V2

Tel: 416-449-2040

Fax: 416-449-2048

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ 27-ԱՄԵԱԿԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նախաձեռնությամբ՝
27-ամեակի տօնակատարության
Թորոնթոյի միացեալ մարմինի

Հովանաւորությամբ՝
Ն.Գ. Լեւոն Մարտիրոսեանի
Գանատայի մէջ
Հայաստանի Հանրապետության
արտակարգ եւ լիազօր դեսպան

Սօցիալ Դեմոկրատ
Հայկական
Կուսակցություն

Հայ
Յեղափոխական
Դաշնակցություն

Ռամկավար
Ազատական
Կուսակցություն

Հայ
Աւետարանական
Եկեղեցի

Ս. Աստուածածին
Հայց. Առաք.
Եկեղեցի

Ս. Երրորդութիւն
Հայց. Առաք.
Եկեղեցի

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ
Հայ Կաթողիկէ
Եկեղեցի

Հայկական
Բարեգործական
Հիմնադր Միութիւն

Հայ
Օգնութեան
Միութիւն

27
ԱՄԵԱԿ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
**Ուրբաթ, 21 Սեպտեմբեր 2018,
Երեկոյեան ժամը 8:30-ին**

Թորոնթոյի Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի «Համազգային» թատերասրահին մէջ,
50 Hallcrown Place, Toronto

CHESS TO REMEMBER

Armenian Genocide Memorial Chess Tournament

The annual tournament to commemorate the memory of
1.5 million victims of the Armenian Genocide

Sunday, September 23, 2018

10:00am to 6:00pm

Type: 5 rounds, Swiss
Time Control: 25 min + 5 sec/move

Armenian Community Centre
45 Hallcrown Pl, ON M2J 4Y4
(Main intersections Vctoria Park/Sheppard; 404/401):

ENTRY FEE	Online	On-site
Rated section:	\$50	\$60
Unrated section:	\$20	\$30

* CFC Membership required, alternatively
non-member tournament fee will be collected

Free entry for Grand Masters.

Register and pay online to secure automatic check-in and pairing for the
first round (if you pay online, you do not need to check-in on the day of
the tournament)

REGISTRATION

Onsite: 8:15am to 9:15am

Online: <http://homenetmentoronto.com/chess-to-remember>

Scan to your Calendar

Scan for website

Live broadcast of top 5 boards over the internet and in the tournament hall

PRIZES

Guaranteed \$3000 total in Prizes, Trophies and Medals

Free parking. Cafeteria on site. Lunch break after second round.

For more information, please contact:
chess.to.remember@gmail.com

Arto Hacharian 647 719 1513
Rob Gashgarian 519 751 4157
Stephan Tonakanian 416 318 6151
Aram Ettibaryan 647 887 7462